COLECȚIA SFINX

41

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

TRAIAN TANDIN

Enigmele căpitanului Roman

EDITURA MILITARĂ

Lei 5,25

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA S

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA S

– Ați avut dreptate, tovarășe căpitan. L-am uitat acasă. Îmi dau seama că, dacă aveam planul în servietă, un răufăcător mi l-ar fi putut sustrage foarte ușor...
– Un răufăcător de tipul pe care vi-l imaginați dumneavoastră s-ar fi mulțumit și fără plan !
îl întrerupse Roman.
– Cum ! De ce ? Nu înțeleg !
– Ar fi profitat de o altă neglijență a dumneavoastră.
– Altă neglijență ? Care ? îngălbeni tînărul inginer.
Căpitanul Roman îi explică într-o singură frază în ce consta această „simplă" neglijență.
Dumneavoastră, stimați cititori, ați descoperit-o ?

TRAIAN TANDIN

Enigmele căpitanului Roman

EDITURA MILITARĂ – 1978

Ilustrația copertei:
AL. ANDREI

Cuvînt înainte

Lupta cu „necunoscutul" îl poartă pe căpitanul Roman printr-un labirint de coincidenţe, de ipoteze, de prezumţii, în care el trebuie să găsească „firul Ariadnei"... Căpitanul Roman, întrunind, de fapt, calităţile celor mai buni lucrători din Ministerul de Interne — enigmele care urmează fiind inspirate din cazuri reale — mînuieşte bine capcana cuvintelor şi de fiecare dată prinde în „laţ" pe „autori" sau găseşte „cheia" cu care deschide „uşa" adevărului.

La sfîrşitul fiecărei povestiri, căpitanul Roman vă provoacă la un duel al minţii şi vă cedează locul său în descoperirea raţionamentului care conduce la rezolvarea cerută. În plus, vă invită să meditaţi asupra aspectelor care au generat unele din întîmplările relatate, ca şi asupra consecinţelor faptelor săvîrşite de către cei certaţi cu legea.

Dacă spiritul dumneavoastră de perspicacitate nu reuşeşte să treacă de vreun obstacol, căpitanul Roman vă sfătuieşte să nu cedaţi. „Obstacolul trebuie trecut !" şi-a spus şi ofiţerul de multe ori. Şi a perseverat, pînă cînd a găsit rezolvarea. Dar el are o pregătire aparte, el e ceea ce se cheamă un *specialist*, el a reuşit, la timpul cuvenit, să facă lumină în tenebrele faptelor expuse aici, reuşind, deci, să facă să triumfe dreptatea.

Pentru dumneavoastră, problema este, dintr-un anume punct de vedere, ceva mai simplă ; dumneavoastră beneficiați de detașarea judecătorului la rece, nepresat de urgența realității imediate, de ordinele și aprecierile șefilor. Fie ca acest „avantaj" să vă dea posibilitatea să priviți mai amplu și să vă limpezească și mai mult perspectiva asupra muncii frumoase și grele, uneori ingrate, dar de un înalt umanism, a ofițerilor din miliția judiciară. Și celor care vor reuși să dezlege enigmele și celor care nu vor reuși, aceasta să le fie cîștigul : apropierea de cei care sînt chemați să contribuie la înfăptuirea dreptății, creșterea pasiunii pentru adevăr, a spiritului civic ferm atît de util dezvoltării societății noastre.

Cei care nu vor reuși să dezlege enigmele vor putea căuta, în cele din urmă, răspunsul la sfîrșitul cărții, dar cursa lor pe „urmele" căpitanului se va scurta ! Să recunoaștem, însă : mai mult, căpitanul Roman nu va putea face pentru îndrăgiții lui prieteni !

AUTORUL

Invitația la miliție

Înfloriseră caișii. Pe fereastra larg deschisă a biroului căpitanului de miliție Roman pătrundea de afară un aer proaspăt, cu miresme de primăvară. Ofițerul studia în liniște un dosar, cînd zbîrnîi telefonul de pe birou. Ridică receptorul.

— Alo... Miliția ? auzi în aparat.

— Da, Miliția ! La telefon căpitanul Roman !

— Să trăiți, tovarășe căpitan ! Sînt recepționerul de serviciu de la hotelul „Carpați". Marinescu mă numesc. Avem un necaz...

— Vă ascult.

— Unei turiste cazate la noi i-au dispărut din geamantan douăzeci de mii lei !

— Unde a avut geamantanul ? întrebă căpitanul.

— În camera sa.

— Și unde este turista ?

— Aici, lîngă mine. Doriți să v-o dau la telefon ?

— Lăsați, vin eu imediat la hotel. Rugați-o să mă aștepte.

— Bine, vă așteptăm.

...Mașina miliției opri în fața hotelului „Carpați". Din mașină, coborî un bărbat brunet, potrivit de statură, îmbrăcat într-un costum de culoarea cafelei cu lapte.

— Să trăiți, tovarășe căpitan ! îl întîmpină portarul.

— Noroc ! îi întinse mîna ofițerul. Ce mai faci ?

— Mulțumesc de întrebare. Ce să fac?... Mă neliniștește chestia asta, cu dispariția banilor turistei. Este o sumă apreciabilă!

— Este, nimic de zis ! îl aprobă căpitanul. Oare i-a avut ?

— Fără discuție că i-a avut ! spuse portarul. Dimineață a venit la hotel un grup de turiști care vor sta la noi cîteva zile. Păgubașa, o fată tînără, care face parte și ea din acest grup, discuta cu ceilalți în holul hotelului. Spunea unui tînăr că are destui bani, că banii nu contează la ea, că distracțiile sînt mai importante. Știți, eu am avut impresia că e... una d-alea...

— Mă rog. Asta nu înseamnă că avea și bani, zîmbi ofițerul. Mulți, pur și simplu, se laudă...

— Știu, știu, dar ea avea ! Costel, comisionarul nostru, i-a dus geamantanul pînă sus, în cameră, și fata i-a oferit pentru asta douăzeci și cinci lei. I-a scos dintr-un teanc, din geamantan.

— La ce cameră stă tînăra ?

— Asta nu știu.

— Bine, îți mulțumesc.

La recepția hotelului, căpitanul Roman întîlni o tînără îmbrăcată elegant, cu ochii scăldați în lacrimi. Nu era greu de ghicit că ea era păgubașa. Căpitanul o invită în biroul directorului hotelului.

— Mă numesc Eleonora Mihuț și locuiesc în Timișoara, începu tînăra. Doriți buletinul ?

— Nu-i nevoie, povestiți-mi cum s-a întîmplat.

— Am venit în orașul dumneavoastră azi-dimineață, împreună cu un grup de turiști. Sîntem cîștigători ai unei excursii la Pronoexpres. În afara acestei excursii, eu am mai cîștigat și singură douăzeci și una de mii de lei. Aici, la hotel, am fost cazată la camera 16. După ce-am văzut camera, am încuiat ușa cu cheia și am coborît în holul hotelului. Geamantanul, în care aveam banii, l-am lăsat în cameră. În holul hotelului m-am întîlnit întîmplător cu o cunoștință, un iluzionist. Am stat de vorbă cu el cam un sfert de oră, apoi am ieșit singură în oraș, la plimbare.

— Cunoștința dumneavoastră, iluzionistul, este cazat tot la acest hotel ?

— Da, mi-a spus că ocupă camera 6.

— Continuați, vă rog.

— M-am plimbat prin oraș o jumătate de oră și m-am întors la hotel. Iluzionistul era tot în hol. Am mai vorbit cu el cîte ceva, apoi am urcat în camera mea. Am descuiat geamantanul și... ia banii de unde nu-s !...

— De ce nu i-ați depus la CEC ? Erau în siguranță...

— Așa ar fi trebuit, lăsă tînăra capul în jos.

— Sau la dumneavoastră banii nu contează ! apăsă vorba căpitanul.

— Cum să nu conteze, pricepu aluzia interlocutoarea, dar de bucurie că am cîștigat atîția bani... Nu visam decît să mă distrez. Dar acum...

— I-ați spus și iluzionistului despre banii cîștigați de dumneavoastră ?

— I-am spus. De fapt, nu m-am ferit de nimeni. Mi-a sugerat și el să-i depun la CEC.

— Cheile de la geamantan unde le-ați avut ?

— În poșetă, iar poșeta a fost asupra mea, tot timpul.

— V-aș ruga, dacă-mi permiteți, să mergem pînă în camera dumneavoastră, ca să văd și eu geamantanul.

— Sigur că da, poftiți !

Geamantanul turistei nu prezenta nici o urmă de forțare, însă hoțul lăsase destule amprente pe el.

— Sînteți sigură că l-ați încuiat înainte de a pleca din cameră ? întrebă căpitanul.

— Eu așa cred.

Cineva bătu la ușa camerei.

— Poftiți ! lansă invitația ofițerul.

În pragul ușii apăru un bărbat roșcovan. Acesta privi uimit la cei doi, apoi la numărul de pe ușa camerei.

— Vă rog să mă iertați ! exclamă el. Am greșit camera. Sînt vecin cu dumneavoastră, stau la 15 ! și arătă cheia de la camera sa.

— Nu face nimic, îl scuză Eleonora Mihuț, se mai întîmplă.

Roșcovanul plecă.

— Este din grupul dumneavoastră ? o întrebă căpitanul pe tînără.

— Nu, dar oricui i se poate întîmpla să încurce camera, mai ales la hotel, unde ușile sînt una lîngă alta.

— Adevărat.

Căpitanul Roman continuă investigațiile și află că mecanicul hotelului, cu o jumătate de oră în urmă, coborîse pe scări cu un inel de chei în mînă. Ofițerul merse la recepția hotelului.

— Ați găsit hoțul ? îl întrebă recepționerul.

— Deocamdată, nu. Spune-mi, te rog, tînăra s-a întîlnit aici, în hol, cu cineva ?

— Da, sigur, cu un bărbat care locuiește la camera 6. Este iluzionist, pare-mi-se. Au stat pe fotoliile acelea !... Fata i-a arătat niște fotografii pe care le-a scos din poșetă. După un timp, s-au despărțit. Tînăra a plecat în oraș, iar iluzionistul la camera sa. Apoi, i-am văzut din nou împreună. Cred că a așteptat-o în hol. Avea la el un baston ciudat, în formă de „L".

— Mda... Mecanicul hotelului unde a fost în acest timp ?

— A reparat o ușă la camera 11, mi-a spus că se blocase.

— La camera 11 ?

— Da.

— Camerele 6, 11 și 16 sînt pe același palier ?

— Exact.

Ofițerul audie și pe mecanicul blocului.

— Eu n-am nici o vină, dom' șef ! se apără acesta. Dacă am făcut odată o prostie, știți dumneavoastră, nu înseamnă că nu se mai repară și omul !

— Nu te-am acuzat ! îl întrerupse ofițerul. Spune-mi, cine te-a trimis să repari ușa la camera aceea ?

— Recepționerul, cine să mă trimită ! În ce mă privește, gata, am intrat în rîndul oamenilor corecți ! Mă și însor...

— Felicitări ! Cu cine te însori ?

— Cu camerista, este o femeie de aur !

— Și cine-ți va fi nașul ? zîmbi căpitanul.

— Nea' Maxim, „mareșalul" nostru. Da' nu prea are bani. A venit la mine, cînd reparam ușa de care m-ați întrebat dumneavoastră, și mi-a spus să mai amînăm nunta pînă mai strînge ceva parale. Puteți să-l întrebați, mă însor, nu-i glumă ! Sînteți pe lista invitaților !...

Însă cui trebuia să-i lanseze căpitanul Roman... invitația la miliție sub acuzația de autor al furtului banilor Eleonorei Mihuț ?

Nu-i mai rămînea decît o singură soluție : să amprenteze toți suspecții și să le compare urmele digitale cu cele găsite pe geamantan. Dar cum avea destul timp să facă această operațiune, ofițerul își aprinse în liniște o țigară și reconstitui în gînd — din obișnuință — toate fazele anchetei sale. Deodată tresări... „Sigur că da, își spuse, el este hoțul... M-a scutit de amprentarea celorlalți... Ce simplu mi se pare acum. Vasăzică, dumneata erai..."

*

...Pe fereastra larg deschisă a biroului căpitanului de miliție Roman pătrundea de afară un aer proaspăt cu miresme de primăvară. Ofițerul studia un dosar, cînd zbîrnîi telefonul de pe birou. Ridică receptorul.

— Alo... Tovarășul căpitan Roman ? auzi în aparat o voce de femeie.

— Da, eu !

— Știți cine este la telefon ?

— Da, Eleonora Mihuț !

— Într-adevăr, m-ați recunoscut. Vă telefonez din gară. N-aș fi putut pleca fără să vă mulțumesc că m-ați ajutat să-mi recapăt toți banii. Și încă atît de repede ! Recunosc că nu avea rost să umblu cu atîția bani la mine, acum i-am și depus la CEC.

— Bine, tovarășă, vă doresc o călătorie plăcută !

— La revedere !

Dumneavoastră știți, stimați cititori, care a fost raționamentul în demascarea făptașului și pe cine a invitat căpitanul Roman la miliție, sub acuzația de autor al furtului ?

Misterul bancnotei

De la un magazin se furase suma de treizeci de mii de lei.

— Cunoaștem seriile banilor ? îl întreabă pe căpitanul Roman șeful său.

— Spre regretul nostru, nu le cunoaștem, tovarășe colonel !

— Atunci, să analizăm datele strînse despre persoanele din cercul de bănuiți !

...O oră mai tîrziu, căpitanul Roman, împreună cu doi colegi, descindeau la locuința unui oarecare Traian Sava.

— Dar pentru ce să-mi faceți percheziție ? Pentru ce ? Mă bănuiți de ceva ? parlamenta Traian Sava.

Percheziție. În locuință, însă, nu se găsi nimic suspect.

— Ați văzut ? Ce v-am spus eu, sînt un om corect ! radia proprietarul.

— În podul casei ce aveți ? îl întrebă căpitanul.

— Doar nu vreți să răscoliți și în pod, doamne ferește ! N-ați căutat destul în casă ? Ce să am ? Lucruri vechi, care nu mai folosesc la nimic !

— Vă rog să ne însoțiți în pod !

— Dar...

— Nimic ! Veniți și dumneavoastră ! se adresă ofițerul celor doi martori asistenți.

În pod, se controlă în amănunt fiecare obiect. Atenția căpitanului fu atrasă de niște haine vechi, făcute balot.

— Ce aveți aici ? îl întrebă pe proprietar.

— Haine vechi, doar se vede, nu ?

Balotul fu desfășurat. Cu fiecare lucru îndepărtat din balot, privirea lui Traian Sava devenea tot mai anemică. Leșină...

— Apă ! Apă ! strigară martorii asistenți.

— Nu-i nevoie ! interveni căpitanul Roman, care sesizase trucul. Își revine !...

— Fără apă ? întrebă un martor mai în vîrstă.

— Fără, o să vedeți ! Dar mai înainte, să vedem de ce a... leșinat ! și privi balotul de haine vechi care se subțiase serios.

Se mai înlăturară o haină, două... și, în locul balotului, rămase un pachet de bani, legat cu sfoară. Martorii își duseră mîinile la gură, uimiți.

— Știți cîți bani sînt aici ? întrebă ofițerul.

— ?!

— Nu știți, să vă spun eu : treizeci de mii lei !

— Da, atîția sînt ! își reveni ca dintr-un vis gazda. Ce, n-am voie să-mi cumpăr și eu o „Dacia-1 300" ? Am voie, să știți ! Am voie ! D'aia i-am împrumutat de la Fănică Stanciu, din Crîngași. Am dat chitanță de mînă pentru ei ! Am și copia chitanței, dacă doriți !

— Unde este copia ? îl luă din scurt căpitanul.

— Între bancnote. Uitați-vă și o veți găsi ! E bine ? Între bancnote se găsi, într-adevăr, copia unei chitanțe scrise de mînă. Rezulta că împrumutul avusese loc cu trei luni înaintea furtului din magazin.

— Și de ce țineți banii în pod, în felul acesta ? îl întrebă ofițerul pe bănuit.

— Să fiu mai sigur de ei. De cînd i-am luat, n-am umblat la ei. Cine era să-i găsească acolo ! Adică, dumneavoastră i-ați...

— Să coborîm în casă, ca să întocmim procesul-verbal.

— Ce proces, tovarășe căpitan ! Eu n-am umblat prin procese niciodată, habar n-am cum arată un tribunal ! Am chitanță pentru bani, nu vedeți ? !

— Lăsați asta, i-o reteză ofițerul. Să mergem !

— Vedeți și dumneavoastră, tovarăși ! se văită bănuitul către martori. Cu acte-n regulă, și dai de belea !

...Mașina miliției trase în fața locuinței lui Fănică Stanciu.

— Poftiți, intrați ! îl invită acesta politicos pe căpitan. Vă rog să luați loc în fotoliu ! Despre ce este vorba ?

— Mai nimic, răspunse ofițerul, așezîndu-se în fotoliu. O simplă chitanță !

— Chi... chitanță ? Ce fel de chitanță ? se înmuie deodată gazda.

— O chitanță de mînă !

— Fi... fi... fiți mai clar ! se bîlbîi și mai tare Fănică.

— Chitanța pe care o aveți de la Traian Sava, pentru banii pe care i-ați dat împrumut.

— Aaa... Da ! Sigur că da ! Cum să nu, v-o aduc imediat !

Reveni din camera alăturată, aducînd o hîrtie scrisă de mînă.

— Poftiţi ! întinse el căpitanului peticul de hîrtie.

— Vă mulţumesc !

Fănică Stanciu ocoli privirea căpitanului. Îşi scoase pachetul de ţigări din buzunar :

— Fumaţi ?

— Vă mulţumesc, am fumat o ţigară mai înainte !

Căpitanul Roman confruntă chitanţa primită cu cea pe care o scosese din servietă, dintr-un dosar. Se convinsese repede că avea în faţă o chitanţă în original şi copia ei.

— Au fost scrise la indigo ! preciză gazda. Dar ce s-a întîmplat ? I-au furat banii ?

— Nu. Este vorba de cu totul altceva.

— Chiar aşa de secret ?

— Pînă vom lămuri cine este hoţul, da !

— Deci, i s-au furat banii şi dumneavoastră nu vreţi să-mi spuneţi, continuă interlocutorul. Vai de mine, şi cu cîtă trudă i-am strîns ! Oare am să-i mai văd înapoi vreodată ? Spuneţi-mi, vă rog, tovarăşe căpitan ! Nu mă lăsaţi aşa, lămuriţi-mă !

— Nu vă las, fiţi fără grijă. Mergem la miliţie ! Lămurim, acolo, tot.

Deşi căpitanul Roman era convins că cei doi suspecţi comiseseră furtul din magazin, el nu avea încă proba care să „vorbească" singură. Examină încă o dată pachetul cu bani găsit în podul casei lui Traian Sava. Sfoara şi mai ales o bancnotă îi reţinură atenţia. Cercetă bancnota. „Să fie vorba de un fals" ? ! se întrebă el...

Strînse în grabă toate bancnotele, sfoara şi chitanţele, şi se duse cu ele la bancă.

— Vă salut. Ce mai faceţi, tovarăşe căpitan ? îl întîmpină expertul pe linie de falsuri al băncii.

— Mulţumesc, bine. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră !

— Şi de ce vă grăbiţi iar aşa ? De cînd vă cunosc, numai grăbit.

Ofițerul zîmbi.

— Serviciul !... Parcă dumneavoastră nu știți !

— Știu, cum să nu știu, dădu expertul din cap. Ia să vedem, despre ce este vorba...

După două ore, căpitanul Roman se întoarse la biroul său, cu un zîmbet triumfător pe chip. Deși bancnota nu era falsă, reușise să-i demaște pe infractori.

— Povestiți-mi cum ați comis furtul din magazin ! se adresă el hoților pe un ton categoric.

— Eu ? !

— Noi ? !

— Voi doi sînteți autorii furtului din magazin ! îi acuză căpitanul Roman. Pentru a justifica banii furați, ați înscenat acoperirea cu chitanța. Nu v-ați dat însă seama că ea ar putea contribui la demascarea voastră !

Dumneavoastră știți, stimați cititori, cum i-a descoperit căpitanul Roman pe făptași ?

Enigma urmelor de pași

Într-o vară este găsit pe plajă un cadavru. Căpitanul Roman este anunțat despre acest eveniment și se deplasează la fața locului.

Mortul e cu fața în sus, iar în jurul lui, pe nisip, se observă multe pete de sînge și urme de pași bătătoriți, dovadă că aici s-a dat o luptă. Victima — un bărbat scund, cu o cicatrice pe obrazul stîng, probabil o tăietură de cuțit mai veche — a fost ucis cu lovituri puternice în cap. E îmbrăcat cu pantaloni din stofă gri și o cămașă albă, deschisă la gît. În picioare are o pereche de pantofi de vară, numărul 39, legați cu șireturi maro. Asupra sa nu are nici un fel de acte de identitate, în schimb, în portofel i se găsește un bilet cu următorul conținut : *„Dacă nu predai 50 000 lei, vei fi omorît, idiotule ! Vei veni cu banii*

la marginea mării, pe plajă, lîngă cabana părăsită. Îi aduci într-o servietă tip diplomat. Ora 9,00 va fi salvarea vieții tale".

Ofițerul privește la mîna stîngă a cadavrului : e zdrobită. Victima a încercat, probabil, să se apere de loviturile agresorului ducînd mîna la cap. Ceasul de la mînă e și el spart și indica ora 9,05. Căpitanul privește și la ceasul său : arată ora 9,30. Deci, au trecut douăzeci și cinci de minute de la ora comiterii crimei.

Căpitanul Roman își continuă cercetările, examinînd terenul din jur. Plaja, în zona unde se află cadavrul, este necirculată. Ofițerul găsește pe nisip conturul a două rînduri de urme de pantofi, dispuse paralel, care duc de la faleză spre mare, pe direcția locului în care se află cadavrul.

Le măsoară. Urmele din primul rînd au fost lăsate de o pereche de pantofi numărul 39, iar cele din al doilea, de o pereche de pantofi numărul 44. La 25 de metri la stînga acestor urme, căpitanul Roman mai identifică conturul unui rînd de urme, lăsate de o pereche de pantofi numărul 39. Acestea au venit dinspre cadavru spre faleză. La 10 metri de cadavru, pe direcția acestor urme, e o servietă tip „diplomat", iar în interior se găsesc cîteva bancnote de 100 lei, răvășite...

Deoarece victima purta pantofi cu numărul 39, este clar că ea lăsase primul și al treilea rînd de urme. Al doilea rînd de urme aparține, indiscutabil, criminalului, care poartă, probabil, încălțăminte cu numărul 44.

„Citirea" acestor urme arată că victima și autorul au mers pe plajă unul lîngă altul. Lîngă apa mării, a fost comis omorul, apoi... cadavrul s-a întors singur înapoi, pe faleză ! Ori, așa ceva n-a fost cu putință...

— Foarte ciudat ! spune căpitanul Roman locotenentului, care a sosit mai tîrziu la fața locului, dar a și fost pus în temă cu mersul cercetărilor.

— Vă referiți la mecanismul producerii urmelor ? întreabă locotenentul.

— Exact. La asta mă refer, confirmă căpitanul. Pînă acum, urmele de pantofi, în raport cu cadavrul, mi se par

inexplicabile ! Dar să nu ne pripim... Ajută-mă să controlez cabana părăsită. Poate găsim un fir...

Cabana părăsită este situată aproape de marginea falezei. Ofițerii o controlează în amănunt, fără a găsi nimic suspect. Ies din cabană.

— Ia privește aici ! se adresează deodată căpitanul Roman colegului său.

Se apleacă amîndoi asupra unei urme de autoturism.

— Este o urmă proaspătă ! exclamă locotenentul. După cum se poate vedea, aici a staționat o mașină.

— Exact, zice și căpitanul. Interesant.

— Oare victima să fi venit cu mașina ?

— Nu este exclus. Însă, din moment ce mașina nu se află aici, înseamnă că victima a fost așteptată de criminal la cabana părăsită. Criminalul, după ce l-a ucis și i-a luat banii, a plecat cu mașina.

— Și ar mai fi o variantă, spune locotenentul.

— Care ?

— Ca în mașină să fi fost și victima și autorul.

— Exclus ! În situația asta, criminalul putea să-l omoare în mașină, undeva, pe drum, și nu aici, unde urma să aibă loc o întîlnire „de afaceri". Ceasul victimei a stat la ora 9,05, exact în momentul cînd s-a comis crima. Asta denotă că întîlnirea a avut loc la ora 9,00, ora fixată, iar după cinci minute, scundul a fost omorît în locul unde l-am găsit.

— Atunci, de ce nu l-a omorît pe faleză și a așteptat să ajungă pînă la marginea mării ?

— Vezi, asta este ! Nici eu nu pot să-mi dau seama de ce. Poate că au făcut o plimbare și apoi l-a omorît prin surprindere.

— Bine, dar atunci pe unde s-a întors criminalul ? După urmele de pantofi, rezultă că s-a întors pe faleză... cadavrul, și nu cel care a rămas în viață ! Și, ciudat, servieta victimei, din care s-au luat banii, a fost găsită tot pe acest traseu de întoarcere al... !

— Ceva nu este în regulă aici, rostește căpitanul. Ne mai trebuie amănunte, locotenente.

— Mă tot gîndesc la conținutul biletului acela, spune locotenentul preocupat. De ce i-a zis „idiot" ?

Căpitanul Roman zîmbește. Îi place momentul. E binevenită o mică pauză.

— Vezi tu, în cazul de față este vorba de o psihologie ceva mai complicată. Viața, experiența pe care o vei acumula, te va învăța să deslușești tainele gîndirii putrede a unor oameni, puțini la număr, adevărat, care, în micimea lor, se cred puternici, „uriași". Ei își cifrează uneori vorbele, pentru a-și ascunde intențiile, fără a-și da seama, însă, că tocmai acest cifru le trădează „logica". Bunăoară, cînd am citit biletul din portofelul victimei, în special apostrofarea „idiotule !", apostrofare care urmează cuvintelor „vei fi omorît", mi-am dat seama din capul locului că autorul a intenționat să-l ucidă pe scund, chiar dacă i-ar fi adus banii. Scundul nu și-a dat seama de asta și inevitabilul s-a produs... Îmi place că ai sesizat nuanța nefirească a cuvîntului „idiot" plasat în bilet.

— Vă mulțumesc, mormăie locotenentul. Și pentru explicații și pentru apreciere, tovarășe căpitan ! Probabil, de-aia m-am făcut ofițer de miliție.

— Hai să revenim la afacere, reia căpitanul. Uite, la servietă nu ne-am gîndit prea bine. Cred că aici este un amănunt important. Hai să creionăm schița locului faptei. Desenul ne va ajuta mult.

Căpitanul Roman scoate din servietă o coală de hîrtie.

— Vasăzică, aici este faleza, zice el. Dincolo, vine apa mării... Așa... cadavrul. De la faleză la cadavru, cele două rînduri de urme de pantofi, alăturate. Acum, al treilea rînd de urme, care-i cu bucluc... Și, lîngă ele, la zece metri de cadavru, vine servieta... Merge, nu ?

— Schița e foarte bună ! apreciază tînărul ofițer. Aveți talent la desen.

— Mai privește-o o dată. Vezi dacă n-am uitat ceva.

— Urma de mașină !

— Așa e. Urma de mașină... Vine cam pe aici... Acum e bine, nu ?

— Perfect.

— Buun. Acum, hai să judecăm. De ce se află servieta la zece metri de cadavru ?

— Poate a fost lăsată jos din mers.

— Din mersul cui ? Doar urmele aparţin...

— Da, nu se poate.

— Aruncată, nu-ţi sună mai frumos ?

— Parcă... De unde putea fi, însă, aruncată ?

— Cred că sîntem pe drumul cel bun, se bucură căpitanul. Dacă stabilim locul de unde a fost aruncată, vom face progrese mari. Ia să vedem, de unde putea fi aruncată ?

— De pe faleză, sau...

— Sau de lîngă cadavru ! De pe faleză nu se putea, fiindcă sînt douăzeci de metri pînă acolo. Din drumul la întoarcere al criminalului, la fel nu se putea, fiindcă acest drum nu există. Deci, numai de lîngă cadavru.

— Atunci, cum se explică al treilea rînd de urme, scuzaţi-mă că iar revin, care duc de la cadavru la faleză şi sînt ale...

— Se explică prin faptul că agresorul n-a plecat cu maşina !...

— Nu înţeleg !

— Întoarce schiţa, poate-ţi va fi mai uşor !

Tînărul ofiţer nu apucă să interpreteze datele cazului pe noua formă a schiţei, că soseşte un autoturism al miliţiei. Din maşină coboară un subofiţer de miliţie şi un civil.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan ! salută subofiţerul. Permiteţi-mi să raportez !

— Noroc ! Ce-i ?

— Dînsul, şi arătă către civil, auzind despre acest caz, s-a prezentat la miliţie, spunînd că ştie anumite lucruri care ne-ar putea interesa.

— Eu cred că-i important ce-am văzut ! intră în vorbă străinul.

— Vă ascult, i se adresează căpitanul.

— Pe la ora 9,00, am trecut cu maşina pe aici. În faţă, era o Dacie-1 100, cu doi inşi în ea : şoferul şi încă un bărbat, unul înalt, spătos. Maşina a oprit în dreptul acestei cabane şi din ea a coborît bărbatul acela înalt.

Apoi, Dacia-1100 și-a continuat drumul. Eu am mers în spatele ei. La vreo patruzeci de kilometri de aici, șoferul mi-a făcut semn cu mîna să opresc. Am oprit. Era supărat rău. Înjura. I se fisurase rezervorul de benzină. Zicea că abia făcuse și el un ciubuc gras, că trebuia acum să dea banii la Autoservice, să-și repare mașina.

— Lîngă cabană n-ați observat pe nimeni ?

— Ba da. Am văzut un bărbat scund, cu o geantă tip diplomat. A dat mîna cu cel care coborîse din mașină.

— Altceva ați mai observat ?

— Nu, că eram atent să nu mă ciocnesc cu o mașină care oprise brusc.

— Unde ați aflat despre acest eveniment ?

— La benzinăria din port ! Umblă vorba...

— Formidabil ! izbucnește deodată căpitanul Roman. Gata, acum știu cum s-a întîmplat !

— Doar nu credeți că eu... se schimbă la față cetățeanul.

— Nu, nici nu m-am gîndit, îl calmează ofițerul. Dumneavoastră nu aveți nici un amestec. E vorba despre altceva. Vă mulțumesc. Ne-ați fost de mare folos.

Locotenentul privește mirat la căpitan. Se trage mai aproape de el.

— Tovarășe căpitan, zice el, am întors schița. Reluăm discuția ?

— Nu, dragul meu. Vei dezlega singur enigma. Privește schița cu atenție...

Tînărul ofițer se gîndește cîteva clipe, apoi trece cu creionul, de cîteva ori, peste cele trei rînduri de urme de pantofi din schiță. Fruntea i se descrețește.

— Formidabil ! exclamă el bucuros. Un criminal foarte ingenios. Și, totuși, a procedat prea simplu...

Căpitanul Roman rîde și-l bate ușor cu palma pe umăr.

— Hai la mașină. Mergem, acum, să-l căutăm pe criminal.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, care a fost traseul parcurs de victimă și autor, pînă la comiterea crimei, și cum a „dispărut" criminalul de la locul faptei ?

Taina furtului din tren

Acceleratul se apropia de gara Ploiești-Vest cînd Ionel Prodan se întoarse în compartimentul său, venind de la vagonul restaurant. Era o căldură înăbușitoare, de aceea își lăsase haina în compartiment. Băuse o bere rece și acum se simțea mai bine. În compartiment era singur. „Cui îi arde de mers cu trenul pe căldura asta ! se gîndi el. Parc-am fi la tropice... Mai am o oră pînă la București, ce-ar fi să-mi fac eu... decontul de acum !"

Scoase portmoneul din buzunarul hainei agățate în cuiul de deasupra locului pe care sta și privi pe fereastra compartimentului. Trenul tocmai intra în Ploiești-Vest. „Ia uite, peronul este aproape gol !" constată el cu oarecare uimire, ca și cînd canicula l-ar fi propulsat într-o lume neobișnuită. Și rămase așa, contemplînd peisajul pustiit, peronul, pomii opăriți. În timp ce trenul se punea din nou în mișcare, deschise portmoneul, apoi se căută grăbit și prin buzunare : nimic ! „I-a furat cineva ! se agită el. Erau în portmoneu, sînt sigur ! Vai de mine, ce prostie am putut să fac !... Cum de mi-am permis să las haina în compartiment și să ? !...".

— Cine s-a mai urcat de la Ploiești ? Cine s-a mai urcat de la Ploiești ! se auzi pe culoarul vagonului glasul controlorului de bilete.

Cînd ajunse în fața compartimentului lui Ionel Prodan, controlorul se opri. Părea nemulțumit de șirul compartimentelor goale, probabil se și plictisea.

— Căldură mare, domnule ! Căldură mare ! vorba lui Caragiale, că era de lîngă Ploiești, aruncă el spre pasagerul acesta ciudat, care-și ținea portmoneul în mînă și-l privea cu un aer zăpăcit.

— Călduri ! replică Prodan, ridicîndu-și mîna la cap. Călduri mari !...

Abia acum se uită controlorul cu toată atenția la Prodan.

— Da, ce-i, tovarășe ? întrebă el.

— Hoții ! Mi-au furat banii din portofel ! Hoții ! Portofelul a fost aici, în haină !

— Hai, bre, glumești ! N-ai stat lîngă haină ?

— N-am stat, am plecat !

— Unde ?

— La vagonul restaurant. Am băut o bere.

— Cînd ?

— M-am dus după ce-a ieşit trenul din Cîmpina, dar înainte de Ploieşti-Vest m-am întors în compartiment.

— Păi, cine să-i fi luat, dom'le, aşa repede ?

— Nu-mi dau seama ! Şi n-a fost chiar aşa de repede. Am băut berea încet. Totul s-a petrecut între cele două staţii.

— Nu cumva i-a furat cineva din vagon ?

— Nu ştiu, să chemăm miliţia !

— O anunţ eu. Să fim atenţi să nu plece din vagon nici un călător.

...La Miliţia Gării de Nord, căpitanul Roman stătu de vorbă într-un birou cu reclamantul.

— Între bancnotele furate am avut şi delegaţia de serviciu, relată acesta.

— Bănuiţi pe cineva ?

— Nu bănuiesc pe nimeni, însă cînd am venit de la vagonul restaurant, tocmai ieşise de la toaletă călătorul cu cămaşa galbenă. Mi-a luat-o înainte şi s-a retras în compartimentul său.

— Pe culoar aţi observat pe cineva ?

— În capătul vagonului l-am zărit pe controlorul de bilete, care încerca uşa la coborîre. Mai era puţin şi trenul intra în gara Ploieşti-Vest.

— A mai fost cineva cu dumneavoastră în compartiment ?

— Nu. De fapt, în tot vagonul n-au fost decît cei trei inşi pe care i-aţi legitimat şi care aşteaptă în camera de alături.

Căpitanul Roman îi invită în birou pe cei trei călători.

— Deoarece nici unul dintre dumneavoastră nu mai aveţi biletele de tren, vă rog să precizaţi fiecare ce locuri aţi ocupat în vagon, şi dacă a mai fost cineva cu dumneavoastră în compartiment.

— Eu am avut locul 8, răspunse unul dintre bănuiţi. Am fost singur în compartiment.

— Eu numărul 16, răspunse al doilea. În compartimentul meu a mai fost un tînăr, care se tot plimba pe culoar. M-am uitat după el să văd dacă coboară la Ploiești, dar n-a coborît. Cred că s-a dus la vagonul restaurant.

— Eu am avut locul 64, răspunse ultimul călător, îmbrăcat cu o cămașă galbenă. Am fost singur în compartiment. L-am văzut și eu pe tînărul acela care se plimba pe culoar. A vorbit ceva cu controlorul de bilete, apoi a coborît foarte grăbit la Ploiești. Se tot uita înapoi.

— Dumneavoastră ce loc ați ocupat în vagon ? îl întrebă ofițerul pe reclamant.

— 32 ! Pot să vă arăt biletul. L-am păstrat.

— Vă cred, nu e nevoie să mi-l arătați.

...Controlorul dădea încurcat din umeri, la întrebările căpitanului.

— Trebuie să vă spun adevărul, n-am încotro ! se hotărî ceferistul. Tînărul de care m-ați întrebat este nepotul meu. N-a avut bani pentru bilet și...

— De unde s-a urcat ?

— De la Cîmpina !

— Și unde a coborît ?

— La Ploiești. Adică, nu !...

— Vă jucați cu cuvintele ?

— Am vrut să spun că a coborît la Ploiești, dar s-a urcat din nou în tren. A stat la vagonul restaurant. Aranjasem eu cu un ospătar.

— Cînd ați fost la vagonul restaurant ?

— După ce a plecat trenul din Cîmpina. Ospătarul mi-a zis că de la Ploiești rămîn locuri libere și atunci poate să vină și nepotul meu.

— Unde este nepotul dumneavoastră ?

— Mă așteaptă la „Informații", pe peron.

...Fu invitat la miliție și nepotul controlorului. El confirmă întocmai cele declarate de unchiul său.

— Înainte de a coborî pe peronul gării Ploiești-Vest, mai adăugă el, am văzut pe culoar pe călătorul cu care am stat împreună în compartiment. Număra niște bani.

— Dumneata ai bani, tinere ?

— Am avut douăzeci de lei, dar i-am cheltuit la vagonul restaurant. Unchiul n-a știut de ei...

...Ionel Prodan plecă de la Miliția Gării de Nord, jurîndu-se că nu-și va mai lăsa niciodată obiectele personale, așa, la întîmplare. Acum era deosebit de satisfăcut. Îl impresionase spiritul de observație al căpitanului Roman. Acesta, dîndu-și seama care dintre cei cinci suspecți era hoțul, îl percheziționase pe loc și-i găsise, într-unul din buzunare, banii reclamați de păgubaș.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, ce a sesizat ofițerul și cum l-a descoperit pe făptaș ?

Telefonul anonim

Ofițerul de serviciu de la miliție intră în biroul căpitanului Roman.

— Să trăiți, tovarășe căpitan ! Am fost anunțat prin telefon că la magazinul de bijuterii din pasajul „Gabroveni" s-a comis un furt. N-am putut distinge la telefon dacă era o voce de bărbat sau de femeie. Putea fi o femeie răgușită. Vorbea foarte agitat...

— Nu s-a prezentat ?

— Nu. A închis telefonul. Parcă chiar prea repede !...

— Ați telefonat la magazin ?

— Da. Sună întruna ocupat. Uitați, acesta este numărul !

Căpitanul Roman formă și el numărul de telefon.

— Aveți dreptate, spuse el cu receptorul la ureche, sună ocupat.

— Ce-i de făcut ?

— Mașina de serviciu este jos ?

— Da. Vă așteaptă !

— Mă așteaptă ? se miră căpitanul. De unde știați că am să mă duc la magazin ?

— Păi, nu vă cunosc eu ! zîmbi ofițerul de serviciu. Dumneavoastră nu lăsați niciodată treaba de azi pe mîine.

— Bine, bine, spune-i șoferului că vin imediat. Dar ia stai ! De unde știu că nu este o alarmă falsă ?

— În primul rînd și-ar fi dat numele și, apoi, ar fi spus de la ce telefon vorbește, n-ar fi fost așa de grăbit și...

— Bine, dar astea sînt motive pentru care am putea considera că este vorba chiar de o alarmă falsă !

— Nu tocmai ! Nu m-ați lăsat să termin. După părerea mea e limpede că anonimul a știut că telefonul magazinului de bijuterii este deranjat !

— Bravo, tovarășe locotenent Mușat ! Stăm bine cu logica. Din ce mi-ai spus, mai putem „traduce" că vorbitorul sau vorbitoarea, mă rog, are un amestec în această afacere. De acord ?

— De acord !

— Îți mulțumesc pentru mașină. Îmi strîng lucrurile de pe birou și cobor imediat !

...Magazinul de bijuterii. Căpitanul Roman se adresă responsabilului magazinului :

— Am fost sesizați că s-a comis un furt în magazinul dumneavoastră ! Ce-a dispărut ?

— Dintr-o vitrină, două verighete. Am reținut în biroul meu o pereche de îndrăgostiți, care au stat mult timp în fața vitrinei.

— I-ați controlat în buzunare ?

— Nu mi-am permis, nu e treaba mea !

— Deci, trebuie percheziționați ?

— Nu știu, cum apreciați dumneavoastră !

— Îmi permiteți să dau un telefon la birou ? Din grabă, mi-am uitat servieta pe masă !

— Cu plăcere, dar nu funcționează.

— Atunci, lăsați, renunț. Dacă o să fie nevoie, o să scriu pe o coală de hîrtie simplă. Cine mai lucrează cu dumneavoastră în magazin ?

— O singură vînzătoare. Este venită numai de cîteva zile. Nu știu ce să cred...

— Cum adică, o bănuiți ?

— Nu pot spune asta, numai că este foarte distrată... Vorbește mereu cu soțul ei la telefon. Sînt căsătoriți numai de o săptămînă.

— Și dînsul, arătă căpitanul spre un bărbat, cel care lucrează la instalația electrică din magazin, cine este ?

— Am uitat să vă spun, este electricianul nostru. L-am chemat azi-dimineață să ne repare lumina.

Căpitanul Roman stătu de vorbă cu vînzătoarea magazinului, o femeie foarte cochetă.

— Ați servit micul dejun ? o întrebă ofițerul.

— Da. E-atît de important asta ?

— Cine v-a înlocuit, cînd ați luat micul dejun ?

— Șeful de magazin ! M-a rugat să-i cumpăr și lui ceva la pachet.

— Unde ați servit masa ?

— La bufetul „Expres", peste drum.

— Și după aceea, n-ați mai plecat în altă parte ?

Vînzătoarea evită să răspundă pe loc. Privi la electricianul din magazin. „Precis că o să stea de vorbă și cu electricianul ! se gîndi ea. Și el o să-i spună. Mai bine declar eu adevărul !".

— Ba da...

— Cînd ?

— Acum o jumătate de oră ! Am fost, am fost... la parfumeria din colțul străzii. Adusese un parfum nou...

— Astăzi, ați vorbit cu soțul dumneavoastră la telefon ?

— Dar de ce vă interesează ? Cred că este un lucru care mă privește numai pe mine !

— Mă rog, dacă nu vreți să-mi spuneți, nu vreți ! se prefăcu indiferent ofițerul. Dar știți că aș putea să aflu !

— Poate numai de la soțul meu.

— Ați ghicit! Ce telefon are la serviciu ?

— Lăsați, nu este nevoie, vă spun eu. Am vorbit de trei ori la telefon cu el. De două ori l-am sunat dimineață, din biroul responsabilului, iar ultima dată din colțul străzii, cînd m-am dus la parfumerie.

— De ce nu l-ați sunat și a treia oară tot din magazin ?

— Fiindcă telefonul magazinului nostru s-a defectat.

Căpitanul Roman discută și cu cei doi îndrăgostiți care fuseseră reținuți în biroul responsabilului.

— Sîmbătă ne căsătorim, spuse tînăra. Căutăm un model de verighete, așa, mai aparte... Îmi plăcuse verigheta de pe degetul responsabilului.

— Cum adică „îmi plăcuse" ?

— Păi, da, că a intrat zece minute în biroul său și, cînd s-a întors, n-o mai avea pe mînă.

— Cînd s-a întîmplat asta ?

— Cînd a ieşit vînzătoarea din magazin.

— Şi dacă responsabilul magazinului a intrat în biroul său, iar vînzătoarea era plecată, cu cine aţi rămas în magazin ?

— Cu electricianul. Responsabilul s-a întors din birou şi a făcut cu ochiul către electrician. După două minute, electricianul a părăsit şi el magazinul. Rămăsesem eu, cu responsabilul. Logodnicul meu plecase să dea un telefon la policlinică, să vadă dacă ne-au ieşit analizele. În fine, mă plictisisem şi am ieşit în stradă, să-mi aştept logodnicul. Mă uitam la bijuteriile din vitrină. Între timp, s-a întors electricianul. Responsabilul magazinului m-a chemat în magazin şi m-a întrebat dacă nu cumva am luat din greşeală două verighete. I-am răspuns, bineînţeles, că nu. M-a invitat în biroul lui, şi mi-a spus că n-am voie să plec pînă nu vine miliţia. L-a adus, apoi, şi pe logodnicul meu.

— Protestez ! se revoltă logodnicul tinerei. Responsabilul magazinului ne-a tratat ca pe nişte hoţi !

— V-a acuzat de furtul verighetelor ?

— Nu, dar credeţi că ne-am simţit bine în postura de bănuiţi de furt ? N-am avut niciodată de-a face cu miliţia !

— Aveţi dreptate, într-un fel, însă nu trebuie să vă impacientaţi înainte de a fi acuzat de ceva. Dumneavoastră v-aţi simţi bine dacă cineva v-ar fura verigheta ?

Tînărul zîmbi şi îşi luă logodnica de mînă. Răspunse :

— Eu încă nici n-am !

— Şi dacă aţi fi avut ?

— Este adevărat că nu m-aş fi simţit bine, pînă cînd miliţia nu l-ar fi prins pe hoţ. Scuzaţi-mă că m-am revoltat !

— Spuneţi-mi, vă rog, telefonul din biroul responsabilului funcţiona ?

— Cum să nu ! Înainte de a veni dumneavoastră, a vorbit cu depozitul, sau aşa ceva, să-i aducă nişte bijuterii. Cred că el v-a dat telefon !

— Vă mulţumesc.

Electricianul care lucra la restabilirea contactului electric fu întrebat dacă sesizase ceva suspect.

— N-am fost atent ce se întîmplă în magazin, tovarășe căpitan. Mă preocupa tabloul electric !

— Ați reușit să remediați defecțiunea ?

— Încă n-am reușit să depistez de unde s-a întrerupt curentul. Cred că hiba este de la panoul din biroul responsabilului.

— Unde ați fost, cînd ați ieșit din magazin ?

Electricianul tresări.

— Doar nu credeți că eu am furat verighetele și, apoi, m-am dus să le vînd sau să le plasez vreunui complice ! ?

— V-am întrebat unde ați fost ?

— Mi-am cumpărat un pachet de țigări. Uitați-l, ăsta este ! și scoase pachetul de țigări din buzunar. Abia l-am desfăcut, n-am fumat decît o singură țigară !

— De cînd lucrați în meseria de electrician ?

— De douăzeci de ani !

— Sînteți căsătorit ?

— Am fată mare. Tocmai se căsătorește !

Cu această declarație, căpitanul Roman și-a încheiat cercetările, arestîndu-l pe hoț.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, pe cine a arestat ofițerul ?

Minciuna demascatoare

Un cetățean, victima unei escrocherii, se prezintă la miliție să reclame cazul. E îndrumat la căpitanul Roman.

— Sînt om cu părul alb și una ca asta n-am pățit pînă acum, se jeluie păgubașul. Escrocul ! M-a dus de nas ca pe-un țînc...

— Fiți mai explicit, îi cere căpitanul.

— Bine. Vă spun de la început. M-a fript, domnule, rău de tot ! Al dracului, să vedeți !...

— Ofițerul nu-l mai întrerupe. Înțelege că omul e șocat de pierderea banilor, probabil o sumă mare. Cunoaște

bine psihologia reclamanților escrocați. Sînt dintre cei care încalecă pe șaua „marilor" iluzii (de fapt, niște iluzii meschine) și întind „frîul" economiilor lor bănești către diverse „chilipiruri", atrași de promisiuni, crezînd în reușita și foloasele acțiunii lor ca într-un cal năzdrăvan. Este drept însă că oamenii aceștia sînt „stimulați" de către unii „binevoitori", dar tot așa de drept este că aceștia n-ar îndrăzni să le întindă mîna dacă naivii n-ar crede în „sprijinul" fabulos acordat, dacă n-ar urmări atît de ahtiați profitul ! După experiența căpitanului, asemenea acțiuni nu comportă niciodată cinste, întotdeauna se încearcă, chiar de către chilipirgii — nemaivorbind de escrocii de „meserie" — eludarea legilor.

— Unde vă gîndiți, tovarășe căpitan ?

— La dumneavoastră ! Continuați.

— Așa cum vă spuneam, reia reclamantul, am fost escrocat la sînge... Ieri după-masă am cunoscut, la meci, la tribuna întîi, un cetățean destul de prezentabil, care s-a recomandat inspector la spațiul locativ. M-am bucurat cînd am auzit.

— De ce ?

— Fiindcă de mult doresc să cumpăr fiicei mele un apartament în centru. Am făcut ceva economii, cîțiva ani, și... Dar să revin la inspectorul de la spațiul locativ. M-am împrietenit cu el, — adică, ce să mă mai dau după deget, m-am gîndit că era omul meu și că trebuia să-l cîștig ; după meci, l-am invitat la o bere. Nu m-a refuzat. Am comentat noi ce-am comentat meciul — apropo, bătuse „Dinamo" — apoi l-am întrebat cum aș putea proceda ca să cumpăr cît mai repede un apartament. A dat din cap și mi-a spus că nu era deloc ușor. Știam și eu asta. M-am rugat de el. Pînă la urmă a cedat și... m-a păcălit !

— Dacă v-ați fi informat la instituția respectivă, v-ați fi convins că nu e așa de greu.

— Cred. Ce m-a prostit, domnule !

— Da. Dar nu singur !

— ?!

— L-ați ajutat dumneavoastră, el doar a fost de „acord" !

— Așa este, recunoaște păgubașul, plecîndu-și capul. Eu l-am ajutat, cu prostia mea... zece mii de lei !... Uitați, vă las reclamația. N-am ce să vă mai spun.

— Cum nu mai aveți ce să-mi spuneți ? Luați loc și reluați firul povestirii de la restaurant.

— Tot degeaba, dacă nu-l cunosc să vi-l spun pe nume !

— Poate vi-l arăt eu.

— Păi, cum, l-ați și prins ?...

—. Nu, dar o să vă prezint un album cu fotografiile unor escroci ; poate se află acolo și-l veți recunoaște.

— Interesant ! se așează ușor pe scaun păgubașul. Unde-i albumul ?

— Vi-l aduc, dar mai întîi povestiți-mi cum s-a întîmplat. Vă rog să nu ocoliți amănuntele. Pentru mine, poate avea valoare chiar și lucru pe care dumneavoastră-l puteți socoti neînsemnat.

— Aha !... Bine. O să vă povestesc cu lux de amănunte. M-a întrebat unde vreau apartamentul. „În centru, bineînțeles !“ i-am răspuns. „În centru ? m-a întrebat el contrariat. Este aproape imposibil !“... Am mai băut bere, am mai discutat de fotbal, apoi l-am întrebat din nou, că-mi stătea pe inimă : „Da' ce fel de inspector la spațiul locativ ești matale, dacă nu poți aranja o treabă ca asta ?“. S-a aplecat spre mine : „Cum poți să-ți închipui matale, nea 'Dudule, că o treabă ca asta o pot aranja de unul singur ? Trebuie să împingi acolo, și la alții !“ și-a terminat el ideea, foșnind din degete. „Păi, să-mpingem !“. „Cît ?“. Zece mii, ăsta-i prețu' ! „a zis el sec. „Ce sînt nebun ? Fugi de-aici !“ l-am repezit eu. A făcut semn la chelner să ne ia banii. Am vrut să-mi plătesc partea mea, dar el a scos o sută de lei din portofel și a plătit toată consumația. „Ai fost invitatul meu“, mi-a zis. „Da' ce, zic, eu n-am bani ? Mă enervasem. Iar mă enervasem, și-acu' mă enervasem rău. Mai adu două coniace, meștere !“ Și așa, ne-am împăcat. Mi-a inspirat încredere, cu suta aia a lui, și l-am adus acasă, unde i-am dat banii, zece mii lei, să-mi aranjeze treaba cu apartamentul. Și-a notat datele fiicei mele, după buletin, și mi-a lăsat adresa lui, spunîn-

du-mi să aştept că, în zece zile, îmi vin formele acasă. Acuma fiica mea s-a răzgîndit şi am plecat azi-dimineaţă să-l caut la adresa pe care mi-o lăsase, ca să-mi dea banii înapoi. Uitaţi, am bileţelul cu adresa lui aici, citiţi.

Căpitanul Roman citeşte conţinutul biletului : „Cornel Dinu, şoseaua Ştefan cel Mare nr. 9, sectorul II".

— Este adresa stadionului „Dinamo" ! murmură căpitanul, trecîndu-şi mîna prin păr.

— La tribuna întîi ! completează copilăreşte păgubaşul. Nu cumva o fi rudă cu fotbalistul Cornel Dinu ?

— Cum vă puteţi gîndi la aşa ceva, după o asemenea farsă ?

— Da' bine, tovarăşe căpitan, chiar aşa de rîs am ajuns eu ?

— Gîndiţi-vă şi dumneavoastră !

— De rîsul lumii, tovarăşe căpitan !... judecă singur omul cu părul alb. Cum am putut să am atîta încredere în... Vă rog să mă scuzaţi, aşa supărat cum sînt, cînd mă gîndesc... îmi vine să rîd singur de mine.

— Să lăsăm asta, spuneţi-mi cum arăta la chip.

— Aşa, la vreo patruzeci de ani, rotunjor la faţă, ochii căprui, bărbie mare, sprîncene negre, stufoase, mustaţă neagră şi părul blond. L-am studiat bine, că mi se părea om subţire...

— Mă duc să aduc albumul.

Căpitanul Roman iese din birou şi revine curînd cu un album sub braţ.

— Acuma-i acum ! îl deschise el sub privirile cetăţeanului. Priviţi atent şi nu vă grăbiţi !

Omul se opreşte cîteva clipe cu privirea în faţa unei fotografii din album, apoi la alta...

— Ăsta nu... ăsta nu, bolboroseşte el. Nici ăsta... Nici aici nu este... Şi mai dă o filă. Hîî ! Ce urît este ăsta !... Ăsta-i prea tînăr... Ăsta nu poate fi... Ăsta-i prea uscat... Ăsta nu... Ăsta parcă ar semăna, dar e fără mustaţă şi are părul negru...

Ofiţerul tresare la observaţia ultimă. Îl „fotografiază", pe infractor, fără să-l întrerupă pe păgubaş.

— Asta nu... Asta, nici atît... Gata ! termină omul albumul. Nu este !

— Mai uitați-vă o dată, îl roagă căpitanul, poate n-ați fost suficient de atent.

— Uff !... Iar s-o iau de la capăt ?

— Nu vă supărați, poate ați scăpat ceva.

Păgubașul începe din nou operațiunea. Cînd ajunge în dreptul fotografiei bărbatului fără mustață și cu părul negru ezită puțin :

— Și la sprîncene seamănă. Dar are părul negru...

— Să nu ne grăbim, îl oprește, de data aceasta, Roman. Dacă a avut perucă ?

— Asta este ! izbucnește păgubașul. Phîî... Cînd l-am dus, atunci, seara acasă, nepoată-mea, o gîgîlice, s-a împrietenit repede cu el și a vrut să-l pieptene. El s-a ridicat în picioare ca să nu-l poată ajunge cu pieptănul, spunînd că-i cade părul. „Ba nu, zicea a mică, am văzut cum se-nvîlțește ca pălul lu' mămica din șlifonel !". Am rîs cu toții, dar nu i-am dat atenție. Acum, îmi dau seama... Avea perucă ! Phîî... Escrocul !

Ofițerul intuiește că păgubașul nu l-ar recunoaște sau l-ar recunoaște foarte greu pe escroc, fără perucă și mustață. Și cum o recunoaștere ambiguă n-ar fi fost o probă concludentă, ofițerul hotărăște să nu-l prezinte pe infractor pentru recunoaștere din grup, ci să-l demaște pe alte căi, mai exact prin dovedirea minciunilor.

Căpitanul Roman intră în acțiune...

— A avut un necaz, spune gazda escrocului. După cîte știu a fost amestecat într-un scandal. A fost lovit rău la o mînă și se află la Spitalul de urgență.

— De cînd locuiește la dumneavoastră ?

— De șapte zile.

— Vă mulțumesc.

Spitalul de urgență. După ce stă de vorbă cu conducerea spitalului, ofițerul este condus într-un salon. Se oprește la patul unui bărbat brunet, fără mustață, cu un plasture peste arcada stîngă și o mînă în ghips.

— 'Trăiți, dom'Roman ! strecoară acesta, cu voce scăzută, ca să nu fie auzit de ceilalți din salon.

— Vreau să-ți vorbesc.

— Da' cînd ați făcut medicina ? zice celălalt pe același ton scăzut, privind la halatul alb al ofițerului pe care sînt înscrise inițialele unui doctor.

— Am spus că vreau să-ți vorbesc !

— Da' de ce vă grăbiți așa, lăsați-l încolo de scandal, pot să vă jur că n-a plecat de la mine. Mă cunoașteți bine, eu nu fac d-astea. La viața mea, am avut alte preocupări, dumneavoastră le știți, în „meseria" mea se lucrează fin, cu mănuși... Vă rog să mergem în hol, să nu ne audă bolnavii de-aici. Mă bucur de o anumită prestanță între ei...

— Te-ai dat iarăși drept director ?

— Nu chiar... Director adjunct ! Și asta nu pentru „a prezenta fapte mincinoase drept adevărate...", cum scrie în cartea aceea a dumneavoastră cu coperți galbene, ci pentru un „Kent", pentru un felul doi pe care unii-l refuză, pentru un „abonament" la pachetele lor cu mîncare de acasă și, uite așa, pentru chestii d-astea mărunte... Apropo, n-aveți o țigară ?

— Termină cu circul ! îl repede ofițerul. Hai pe hol, domnule director adjunct !

— Înseamnă că-i nasulie mare la mijloc, șerifule ! se ridică escrocul din pat. Da' să mor dacă am habar de ceva !

— Cum ai spus ? se întoarce „medicul". Ce cuvinte sînt astea : „nasulie", „să mor" ?... Unde ți-e „stilul" ?

— Poftiți, domnule doctor,! răsună, de data aceasta, în salon vocea sonoră a „directorului adjunct". Vă rog, după dumneavoastră ! și escrocul face o reverență. Apoi, trage cu ochiul la bolnavi și le șoptește : Este un mare specialist... Cred că a venit să mă transfere ! și arată cu degetul în sus.

— Eh, dacă aveți relații, oftează unul dintre bolnavi.

Căpitanul Roman, care e cu spatele, abia se abține să nu rîdă. Aude murmurînd în urma sa : „De-așa relații să ai matale parte, năsicule, nu eu" !...

Pe holul spitalului ofițerul reia convorbirea cu escrocul, pornind de la scandalul în care acesta a fost implicat. N-avusese intenția să înceapă discuția de la scandal. Infractorul încercase, însă o „eschivă" de la lovitura „directă", abătînd discuția. Căpitanul știa, pe escroci este bine

să-i lași să vorbească cît de mult, fiindcă, în felul acesta, comit greșeli și se trădează singuri.

— M-a *pavazat* rău, dom'căpitan ! se lamentează escrocul. Și zău dacă am trișat ! Am jucat cinstit, zău !

— Pocher ?

— Pocher american, cu deschidere dublă !

— Povestește-mi de la început.

— Ieri după-masă, m-am dus la stadion, la fotbal. S-a așezat lîngă mine, la peluza a doua, un tînăr care mă tot călca pe picioare. I-am atras atenția o dată, de două ori... Pînă la urmă... ne-am împrietenit. După meci, el mi-a propus să mergem undeva să jucăm o carte. L-am invitat la mine acasă, să-l învăț pocher american, că zicea că nu știe jocu' ăsta. Gazda nu era acasă. Am jucat pe bețe de chibrit, să știți ! Pierzînd el bețele de chibrit, că nu mai avea cu ce să-și aprindă țigara, și văzînd că nu poate învăța deschiderea dublă, a sărit la mine și, cu pumnul... Mi-a deschis arcada stîngă. Am încercat să mă apăr, dar m-a lovit cu scaunul peste mînă. Huligan, tovarășe căpitan ! Și nici măcar nu-l cunosc, că a fugit. Mă doare mîna de înebunesc... Dar să vă spun ce-am făcut pînă la meci, că poate asta vă interesează.

Căpitanul Roman tăcu.

— M-am sculat pe la ora opt și m-am apucat de citit „Misterul manechinului". Îmi plac al dracului chestiile astea polițiste ! Dumneavoastră, nu ?... Mă rog, poate-mi spuneți altă dată ! Am citit pînă la ora prînzului, cînd am plecat în oraș să mănînc ceva. M-am oprit la „Pescarul". Ador peștele... Nu mai mîncasem un somn de multă vreme. Și-mi era o foame, după atîta citit... Am mîncat o porție de icre de somn, o ciorbă de somn și o saramură de somn. După părerea mea, somnul este peștele care are carnea cea mai dulce. M-a costat cam scump, dar a fost delicios, ce să mai vorbesc ! Apropiindu-se ora meciului, m-am urcat în troleibuz, de la Universitate, și m-am dus pe stadion. Restul... știți !

— Știu că ai ajuns la Spitalul de urgență ! zice ironic căpitanul.

— Vedeți, dă escrocul din cap.

— Și că nu l-ai mai putut escroca pe omul acela, cu apartamentul ! Parcă proprietate personală voia. Și în centru, nu ?

— Apa... apa... apartament ! Ce... apartament ?

— Scuză-mă, nu știi că ai fost în comă încă înainte de meciul de fotbal !... De, ai spus o minciună care te demască...

Escrocul pălise de tot.

— Iar am dat-o în bară ! murmură.

— Unde sînt banii, peruca ?

— În salon, sub pernă.

— Hai, să-ți iei lucrurile.

Infractorul intră în salon și începe să-și strîngă lucrurile.

— Unde plecați, tovarășe director adjunct ? îl întreabă un bolnav.

— Mă transfer, răspunse escrocul, alb ca varul.

— O boală mai veche ! intervine „medicul". A recidivat...

Escrocul termină de strîns lucrurile.

— Vă rog, un pahar cu apă ! cere el înainte de plecare.

Bolnavii se îmbulzesc să-l servească pe tovarășul „director adjunct" !...

Dumneavoastră știți, stimați cititori, care a fost minciuna demascatoare ?

Spargerea magazinului de încălțăminte

Prin stația de emisie-recepție, căpitanul Roman este chemat de un echipaj al miliției la fața locului, într-un caz de spargere.

...Autori necunoscuți spărseseră pe timpul nopții un magazin de încălțăminte și furaseră o sumă mare de

bani și mai multe perechi de pantofi bărbătești de culoare neagră, cu prețul de 360 lei perechea. Pentru a pătrunde în interior, ei spărseseră geamul unei ferestre din spatele magazinului. Tot pe acolo și ieșiseră...

Căpitanul Roman cercetează locul faptei. În exteriorul clădirii, sub fereastra din spatele magazinului, găsește cioburi de geam, un bilet de Loto, un șiret de pantofi și cîteva urme de pantofi de damă. În interiorul magazinului, în afara unui mare deranj, nu se găsesc urme.

— Azi-dimineață, ajungînd primul la serviciu, declară responsabilul magazinului, am rămas stupefiat !... De fapt, ați văzut ce s-a întîmplat !

— Cînd ați sesizat spargerea ?

— După ce am intrat înăuntru.

— Ușa de la intrarea în magazin prezenta vreo urmă de forțare ?

— Nu.

— Obișnuiți să jucați la Loto ?

— Rar. Casierița și vînzătoarele magazinului joacă însă în fiecare săptămînă. Ieri, în pauza de prînz, s-au dus toate la agenția Loto de lîngă magazin să-și cumpere bilete pentru tragerea din această seară.

— Dumneavoastră nu v-ați luat bilet ?

— Nu.

— Cînd ați primit marfă ultima dată ?

— Ieri dimineață.

Sînt audiate și cele două vînzătoare ale magazinului.

— Nu bănuiesc cine ar fi putut săvîrși această spargere, spune prima vînzătoare. Știu numai că Mariana, colega mea de la raionul de încălțăminte pentru bărbați, are un prieten care mie nu-mi place !

— De ce nu vă place ?

— Este un tip așa, neserios...

— Vine și în magazin ?

— Sigur că da, a fost chiar și ieri.

— Cum arată ?

— Un bărbat suplu, cu ochi albaștri, șaten. Umblă îmbrăcat cu o scurtă de fîș, de culoare maro.

— În picioare ce purta ieri ?

— Pantofi negri, de 360 lei, dar n-avea un șiret ! Chiar am și rîs de el.

— Dumneavoastră aveți prieten ?

— Am avut, dar ne-am certat...

— Ieri, în pauza de prînz, v-ați luat bilete la Loto ?

— Da, toate trei ne-am luat, adică noi două și casieriţa.

— Unde este biletul dumneavoastră ?

— La mine, poftiți !

Ofițerul citește data emiterii biletului.

— Fiți amabilă și chemați-o pe colega dumneavoastră, Mariana.

Mariana Iliescu ia loc pe scaun, privind la fiecare gest al căpitanului.

— V-am adus și biletul meu de Loto ! spune ea.

— De unde știți că mă interesează biletul dumneavoastră de Loto ?

— Mi-a spus colega că pe-al ei l-ați controlat.

— Da, însă pe-al dumneavoastră nu vi l-am cerut.

— Curios... ! se miră ea. Atunci, ce doriți să vă spun ?

— Vorbiți-mi de prietenul dumneavoastră !

— Aaa... Deci v-a spus de el, n-a putut să reziste... Precis v-a spus că e un derbedeu !

— Ce motiv ar fi avut să-l califice astfel ?

— Are ! Ei i-a făcut curte prima dată, dar l-a respins, reproșîndu-i că nu e serios...

— Unde lucrează tînărul ?

— La noi, la depozit. El ne aduce marfa.

— Responsabilul magazinului cum se poartă cu dumneavoastră ?

— Frumos, dar le cam trage la măsea !

— Cînd ați primit marfă ultima dată ?

— Alaltăieri !

...Casieriţa magazinului era galbenă la față. Nu-și găsea biletul Loto.

— Nu este, cumva, acesta ? îi arătă căpitanul Roman biletul găsit în spatele magazinului.

Casieriţa privește biletul cu teamă.

— Da, da, acesta este ! spuse ea uluită. Numerele de pe bilet sînt numerele mele preferate. Le joc de multă vreme !

— Unde l-aţi păstrat ?

— În halatul pe care-l port la serviciu şi pe care-l ţin în magazin !

— N-aţi avut cumva biletul în poşetă ?

— Nu. De asta sînt sigură ! Ţin bine minte cînd l-am pus în buzunarul halatului.

— De ce n-aţi predat banii din vînzările de ieri, la casieria colectoare ? Nu cunoaşteţi instrucţiunile ?

— Ba, da, le cunosc, însă m-am grăbit să ajung repede acasă, am avut musafiri !

— Vînzătoarele magazinului cum se împacă între ele ?

— Nu prea bine. Se iau la ceartă mereu, pentru băiatul acela.

— Cunoaşteţi preţurile la pantofii din magazin ?

— Să fiu sinceră, nu prea le cunosc ! Am noroc că eu încasez banii de la clienţi după bonurile întocmite de vînzătoare.

Căpitanul Roman se duce şi la agenţia Loto de lîngă magazin. Funcţionarul agenţiei e cam nedormit. Confirmă vînzarea biletelor către vînzătoarele şi casieriţa magazinului de încălţăminte.

— Este adevărat, mai completează el, casieriţa joacă de mult timp numerele 27 — 9 — 19 !

— După cum se vede, aţi avut o noapte scurtă ! glumeşte ofiţerul.

— O mică petrecere! cască vînzătorul. Am fost în vizită la familia Niculescu. Ne cunoaştem de multă vreme şi...

— Familia Niculescu ?

— Da. Aţi şi cunoscut-o pe doamna Niculescu. Este casieriţa magazinului de încălţăminte.

Pentru căpitanul Roman, cercetările luaseră sfîrşit. Îl descoperise pe făptaş. Arestat, acesta fu nevoit să-şi recunoască vinovăţia.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cine era hoţul şi cum şi-a dat seama de adevăr ofiţerul ?

— Vopsitorii ! Vopsitorii! Numai ei au comis furtul ! își ieșise din fire responsabilul. Sînt în legătură și cu cineva din restaurant, dar îl dibuiesc eu pe ăla ! Nu mă las !

— Nu vă enervați, îi spuse căpitanul Roman. Dacă așa stau lucrurile, lăsați-mă să-mi fac meseria și o să-l găsesc eu !

— Ba, nu, o să-l descopăr eu, înaintea dumneavoastră ! Vreau să-i trag o mamă de bătaie... Să mă țină minte ! Îi strîng pe toți și, dacă în zece minute nu-mi spun cine i-a ajutat pe vopsitori să fure banii, îi dau afară din serviciu pe capete... Dacă vor să mă fure, ei bine, atunci să știe cine sînt eu !

— Veți greși dacă veți proceda astfel și-mi veți îngreuna și mie misiunea. Care hoț, după ce a furat atîția bani, sau, mă rog, care complice o să recunoască în fața dumneavoastră, de teamă că o să-l dați afară ? Și-a făcut „suma" și puțin îi pasă. Se angajează la alt restaurant !

— Dar o să-l doară de ceilalți salariați, pe care o să-i dau afară nevinovați !

— Altă greșeală ! Cum o să dați afară din serviciu oameni nevinovați ? Hoțul știe că nu puteți face una ca asta. De ce-i acuzați ? Furtul s-a comis în văzul lor, ca ei să cunoască cine este hoțul sau complicele ? Dacă este așa, spuneți-mi dumneavoastră !

— Păi, eu de unde să-i știu ?

— Atunci, ei de unde să-i știe ?

— Ei trebuie să-l știe pe complice, că este din rîndul lor !

— Care-i acela ?

— Nu știu, că dacă l-aș ști... ! își încleștă pumnii responsabilul.

— Deci, de-asta ați venit la mine : ca să-l știți, să-l faceți să-și primească pedeapsa cuvenită !

— Da. Să-i prindeți !

— Atunci, mă lăsați să mă ocup eu de asta.

— Păi... Sigur !

— Și după aceea, o să li se schimbe și „locul de muncă", n-aveți grijă !

— Vopsitorii au pus furtul la cale, altfel nu se explică !

— Mai bine luați loc, îl invită ofițerul, și povestiți-mi în amănunt cum s-au întîmplat lucrurile și ce este cu vopsitorii de care tot pomeniți.

— Ieri am vorbit cu conducerea întreprinderii noastre să-mi trimită doi vopsitori, care să vopsească gardul din spatele restaurantului. Arăta urît... În fine, au venit și s-au apucat de lucru. În pauza de prînz, i-am văzut dînd tîrcoale pe lîngă bucătărie. „Sînt oameni, mi-am zis, hai să-i servesc cu ceva de mîncare. I-am servit. Le-am dat și un spriț. După ce-au luat masa, au venit în biroul meu să-mi mulțumească. Casa de fier în care țin banii era deschisă. Unul dintre ei, Georgică, se tot holba la ea. „Ce, Georgică, n-ai mai văzut casă de bani ?" l-am ironizat eu. „Hă, hă ! a rîs el. N-ai matale atîtea fire albe de păr în cap cîte case de bani am pipăit eu ! Da' d-astea, încă n-am văzut ! Mă gîndeam să ți-o vopsim, că ai fost băiat bun. Vopsea ne mai rămîne"... N-aveam nevoie să mi-o vopsească, nu era cazul. M-am gîndit însă la ușa din spatele restaurantului, care era cam urîtă. Au vopsit-o foarte frumos, mi-a plăcut. Le-am dat și lor un bacșiș, acolo...

— Pe ușa aceea se circulă ?

— Foarte rar. Dă în subsolul imobilului și de acolo în local. Nu s-a mai umblat pe ea de vreo doi ani !

— N-ați descuiat-o ca s-o vopsească ?

— N-a fost nevoie, că au vopsit-o numai pe afară. Înăuntru ce rost avea ?

— Și ce s-a întîmplat mai departe ?

— După terminarea programului, am strîns banii de la ospătari și i-am încuiat în casa de fier. Dimineață, cînd am venit la serviciu, banii nu mai erau acolo !

— Cum ați găsit casa de bani ?

— Încuiată, cum o lăsasem !

— Dar ușa de la intrarea în restaurant ?

— Lacătele erau neatinse. Poate să vă confirme și bucătarul, că a fost și el de față.

— Cheia de la ușa vopsită unde este ?

— În ușă. Adică nu, nu ! Am luat-o, ieri, din ușă și am pus-o în casa de bani.

— Înseamnă că s-a operat cu chei potrivite ! trase concluzia căpitanul.

— Exact ! îl aprobă responsabilul pe ofițer. La asta m-am gîndit și eu. Vopsitorii au avut un complice din rîndul salariaților mei. Vreun ospătar, ceva, care a putut să ia mulajul cheilor mai dinainte.

— Ce vă face să fiți așa de convins că vopsitorii sînt autorii principali ai furtului ?

— Cum să nu fie ei, doar au rămas în continuare în restaurant !

— Cînd ?

— După ce-au terminat de vopsit. Au băut în local pînă tîrziu, la închidere !

— Cine i-a servit ?

— Costică !

Căpitanul Roman se deplasă la restaurant. Examină ușa de la intrarea în restaurant, casa de bani și, apoi, ușa din spatele localului. Nu găsi nici un fel de urme de forțare. Pe ușa proaspăt vopsită identifică cîteva urme digitale care, normal, aparțineau celor doi vopsitori. În broască, nu era nici o cheie... „Deci, ăsta-mi erai, domnule responsabil !" își spuse el.

— Dumneavoastră m-ați chemat ? auzi ofițerul în spatele său.

— Da. Sînt căpitanul Roman de la miliție ! arătă el legitimația.

— Să trăiți ! Eu sînt ospătarul care i-a servit aseară pe vopsitori. Vă stau la dispoziție.

— Spuneți-mi, vă rog, la ce valoare s-a ridicat consumația lor ?

— O sută optzeci de lei !

— Și cine a plătit-o !

— Ei. Au avut bani. Le-a dat șefu' un bacșiș gras, pentru vopsit !

— De unde știți asta ?

— Ei mi-au spus. Georgică, unul dintre ei, zicea că șefu' mai trebuie „călcat", că are bani, nu glumă !

— La ce oră au plecat din restaurant ?

— La ora închiderii. Erau cam făcuți.

— Și din personal, cine a plecat ultimul ?

— Șefu', ca de obicei. Nu prea lasă cheile pe mîna altora.

— Sînteți prieten cu Georgică ?

— Nu prea, mai mult cu celălalt, cu Ionică. Știe o groază de meserii : mecanică, lăcătușerie, tapițerie, vopsitorie, e foarte priceput.

— Cîți bani aveți la CEC ?

— Eu ? rămase uimit ospătarul. Nici cinci bani !

Căpitanul Roman îi adresase această întrebare pentru a-i studia reacția, și, implicit, cota de sinceritate.

— V-ați supărat pentru această întrebare ?

— Nu, dar nu am nici un ban la CEC, nu-mi place să mint !

— Bine, bine, chemați-l pe șef !

— Șefu' a plecat.

— Unde ?

— S-a dus cu mașina lui să-i aducă pe vopsitori. Spunea că vine cu ei în dinți !...

— Dar nu i-a cerut nimeni să-i aducă pe vopsitori.

— Nu știu, se lăuda la bucătărie că el i-a prins pe hoți, pe vopsitori. Zicea că el n-are voie să greșească !

— A greșit. Și, încă, copilărește !

— ? !

Un Fiat-1300 opri în fața restaurantului. Din mașină, coborîră doi oameni în salopete, mai mult împinși de la spate.

— Mișcați-vă, bă, mai repede, că nu sînteți momîi ! îi apostrofă din urmă responsabilul restaurantului. I-am adus pe hoți, tovarășe căpitan ! se adresă el radios ofițerului.

— 'Trăiți, dom' Roman ! strecură unul dintre vopsitori.

— Ce faci, Șandrule „Gură de lup" ? îi întinse mîna ofițerul ca la o veche cunoștință.

— Mi-am pus pirostriile, dom' Roman, nu mai „mîngîi" casele de bani.

— Știu, Georgică.

Interlocutorul tresări, cînd își auzi noul nume.

— Și p'asta o știți ?

— Meseria !... Meseria, dragă George.

— Mi-am schimbat numele, fiindcă pe cel vechi vreau să-l uit, se destăinui Georgică. Vreau să uit trecutul...

— Ești pe drumul cel bun, aprecie Roman. Mergi înainte !

— Înainte... la pușcărie ! sări responsabilul restaurantului, care pînă atunci ascultase cu atenție discuția. E hoț, mi-a furat banii !

— Nu el v-a furat banii și nici colegul său. Dumneavoastră i-ați furat ! Pardon ! I-ați delapidat !...

— Eu ?!... Glumiți, sau faceți o greșeală ?

— Nu glumesc ! În privința greșelii... vă aparține. Ea v-a demascat !

— Cu ce-am greșit ? Că v-am adus hoții cu mașina ?

— Că i-ați adus ieri pe acești doi muncitori să vopsească ușa din spatele restaurantului. Vopsitul gardului a fost numai un pretext. Înscenînd furtul, i-ați „dirijat" pe vopsitori așa cum ați dorit și le-ați dat bani ca să rămînă în continuare în restaurant. N-ați putut prevedea, însă, toate amănuntele și ați comis o greșeală copilărească.

— Bravo, dom' Roman ! se bucură Georgică. Sînteți la înălțime, așa cum v-am cunoscut de fiecare dată cînd am „greșit" și eu. Unde a „zbîrcit-o" ?

— La una dintre uși !

— La ușa casei de bani ?

— ...

Dumneavoastră știți, stimați cititori, care a fost amănuntul sesizat de ofițer și, implicit, greșeala responsabilului ?

Dispariția ceasului de mînă

Un inginer din cadrul unei întreprinderi își uitase la serviciu, pe birou — de unde și dispăruse — elegantul său ceas de mînă „Atlantic".

— Ieri îl cumpărasem, tovarășe căpitan ! spuse păgubașul deznădăjduit. De mult îmi doream un asemenea ceas.

— Cînd v-ați dat seama că vă lipsește ?

— Aseară, înainte de culcare, cînd am vrut să-l întorc.

— V-ați dus la serviciu să-l căutați ?

— Se făcuse tîrziu și, apoi, sperăm că l-au găsit colegii mei care au rămas să lucreze după orele de program.

— Cîți colegi lucrează în birou cu dumneavoastră ?

— Patru, însă numai doi dintre ei au rămas în continuare la birou : inginerul Pietraru și inginerul Chiriac. Azi-dimineață, cînd am venit la serviciu, i-am întrebat dacă nu mi-au găsit ceasul pe birou. Au dat din umeri. L-am căutat prin sertare, prin fișet, dar degeaba !

— Sînteți sigur că l-ați uitat la birou ?

— Absolut sigur ! Este un obicei al meu, și cu ceasul dinainte făceam la fel. Îl scoteam de la mînă și-l puneam pe colțul biroului. Parcă urmăresc mai bine timpul, cînd îl am așa, în față. Cu puțin înainte de terminarea programului, am primit un telefon de la soție că fetița noastră are febră mare și zace la pat. M-am grăbit, vă dați seama, să ajung cît mai repede acasă. Am uitat de ceas...

— În ce relații sînteți cu cei doi colegi care au rămas la birou după orele de program ?

— Normale. Sîntem aceeași promoție.

— Rivalități, ceva ?

— Da, însă într-un sens pozitiv, pentru a da produse de cea mai bună calitate. În secția pe care o conduc, am, în această privință, un anumit avans față de ei. Ne mai și criticăm, în cîte o ședință de lucru, ca să meargă treaba bine.

— Ce note ați avut la facultate ?

— Bune și foarte bune, însă la medii ei au avut un „avans" față de mine. Mai strecoară ei cîte o aluzie, dar... glume. Nu le iau în seamă.

...Căpitanul Roman începu cercetările. Primii cu care sătu de vorbă fură colegii de serviciu ai păgubașului, care lucraseră în birou după orele de program.

— Eu n-am observat nici un ceas pe biroul colegului meu, spuse inginerul Pietraru. Eram foarte preocupat cu problemele mele. Din grabă, mi-am uitat și eu umbrela în cuier, însă am găsit-o, azi-dimineață, la locul ei.

— La ce oră a fost chemat la telefon de soția sa colegul dumneavoastră ?

— La orele 14,45. M-am uitat la ceasul meu. Telefonul acela mi-a adus aminte de exterior, de oraș, de

casă... Am vrut să știu cît mai era pînă la orele 15,00, cînd se termina programul.

— Dar n-ați rămas în continuare ?

— Ba da, însă... chestiune de obișnuință !

— La ce oră ați plecat de la birou ?

— Pe la orele 17,00. Ultimul a rămas tovarășul inginer Chiriac.

— Nici eu n-am văzut vreun ceas pe biroul inginerului Matei, spuse inginerul Chiriac. Aveam de rezolvat niște lucrări urgente. Pe la orele 18,00, mi-am luat fîșul din cuier și am plecat acasă.

— Ați observat în cuier umbrela colegului dumneavoastră ?

— Să fiu sincer, n-am văzut-o. Eram obosit...

— Cînd v-ați reparat ceasul ultima dată ? îl întrebă căpitanul zîmbind.

— Dar de unde știți ? rămase surprins Chiriac.

— N-are importanță de unde știu. Cînd v-ați reparat, deci, ceasul ?

— Acum o săptămînă. Dar de ce vă interesează ?

Ofițerul nu răspunse. Adresă o nouă întrebare :

— Cînd ați plecat acasă, v-ați uitat la ceasul de la poarta întreprinderii ?

— N-avea nici un rost ! Am ceasul meu !

— Fiți amabil, cît este ora acum ?

— ... 9,36 !

— Ceasul dumneavoastră este în urmă cu opt minute ! îi spuse Roman arătîndu-i ceasul său.

— Hm !... Iar a luat-o razna ! rosti inginerul nemulțumit.

Căpitanul Roman continuă cercetările.

— Ce cunoașteți despre dispariția unui ceas de mînă care a fost uitat aici, în birou ? întrebă el pe femeia de serviciu care sosise atunci.

— Ce să cunosc, tovarășe căpitan, nimic ! răspunse femeia. Eu cînd găsesc cîte un obiect, întreb și apoi îl restitui celui care l-a pierdut. Puteți să întrebați salariații ! Eu, personal, n-am ceas. Mi-ar place să port un „Atlantic", da... Să fiu sinceră, ieri nici n-am făcut curat în acest birou, m-am grăbit să plec mai devreme.

— Cînd aţi plecat ?

— La un sfert de oră după tovarăşul inginer Chiriac. Le cam bîrfeşte !

— Ce vreţi să spuneţi ?

— Ei ! Aşa...

— Poate-mi spuneţi, totuşi !

— Nu prea-i convine că tovarăşul inginer Matei s-a înscris la nişte cursuri... o facultate mai mare... cam aşa ceva... L-am auzit cînd vorbea cu tovarăşul inginer Pietraru, că era uşa întredeschisă. Că prea le-o ia înainte, aşa zicea.

...Fu audiat şi portarul întreprinderii. Acesta dăduse o raită prin birouri, în seara precedentă.

— Da, spuse el, am fost prin birouri, am căutat-o pe femeia de serviciu, deoarece o chema cineva la telefon, dar n-am găsit-o. N-am văzut aici, în birou, sau pe birou, nici un ceas şi nici o umbrelă.

— Tovarăşul inginer Pietraru la ce oră a ieşit pe poartă ?

— Pe la orele 17,00. S-a uitat la ceasul de la poartă şi mi-a spus zîmbind : „Vezi că merge cu un minut înainte !"

— Bine. Dar tovarăşul inginer Chiriac ?

— La orele 18,15 !

— Cum era îmbrăcat ?

— În costum !

În ciuda situaţiei, care era destul de încurcată, căpitanul Roman, cînd punea ultima întrebare, îl stabilise pe făptuitor. Dumneavoastră ştiţi cine era acesta ?

Plus sau minus infinit

În acea duminică senină de toamnă, căpitanul Roman se pregătea să plece cu familia la plimbare, cînd cineva sună la uşa apartamentului său. Era ajutorul ofiţerului de serviciu.

— Să trăiți, tovarășe căpitan ! Scuzați-mă că vă deranjez. Ofițerul închise ușa care dădea spre sufragerie.

— Ce s-a întîmplat ?

— Un cetățean a fost accidentat mortal. Șoferul vinovat a fugit de la locul faptei.

Roman privi la soția sa care tocmai deschisese ușa și auzise ultimele cuvinte.

— Nu-i nimic, spuse ea. Mergem altă dată la plimbare.

...Spitalul de urgență.

— Îmi pare rău, zise medicul. Am făcut tot ce a fost posibil, dar nu l-am putut salva...

— A spus ceva despre accident ? întrebă căpitanul.

— Cînd a fost adus la spital, era deja în comă.

— Cine l-a adus ?

— Un cetățean cu o „Dacia-1300".

— V-ați notat numele lui? Eventual, numărul mașinii?

— Eu n-am notat nimic, poate surorile de la „Internări". Ele l-au primit pe accidentat și au obligația să noteze datele despre persoanele care însoțesc sau aduc accidentați.

— Ce-mi puteți spune despre decedat ?

— A fost victima unui foarte grav accident de circulație. Cred că mașina a trecut peste el !

— Ce vă îndreptățește să credeți acest lucru ?

— Multiplele leziuni de pe corp și de pe față.

— Dumneavoastră aveți mașină ?

— Da, am, răspunse medicul, după o scurtă pauză. Dar ce legătură are...

— O legătură foarte simplă, zîmbi căpitanul. Aceea de a-mi da seama dacă dumneavoastră ați interpretat gravitatea accidentului numai ca medic sau și în calitate de conducător auto.

— Aaa ! Vă înțeleg... Numai că eu n-am comis niciodată un accident de circulație, spuse medicul și ciocăni de cîteva ori cu degetul în masă. Este drept că fiind aproape zilnic la volan, am interpretat cazul și prin această prismă. Am văzut cîteva accidente cu ochii mei. Uneori, vă rog să mă credeți, sînt pur și simplu uimit cînd văd unii conducători auto sau pietoni sfidînd cele mai elementare reguli de circulație.

— Ce să facem, tovarăşe doctor. Noi depunem eforturi mari, veghem zi şi noapte pentru a preîntîmpina accidentele, facem educaţie rutieră cetăţenilor, însă unii tot nu înţeleg... şi ajung ori la spital, ori pe banca acuzaţilor...

— Mda ! făcu pe gînduri medicul. Sarcina dumneavoastră nu este uşoară, tovarăşe căpitan. Mă gîndesc la cazul pentru care aţi venit. Dacă autorul accidentului a fugit de la locul faptei, nu va fi chiar aşa de simplu pentru dumneavoastră să-l găsiţi. Fireşte că el şi-a luat măsuri de ascundere a faptei. Probabil, acum caută un alibi care să-l pună la adăpost...

— Un „adăpost" sub care nu se va putea ascunde, însă, la infinit. Ca să scoatem adevărul la... suprafaţă, noi trebuie să ştim însă încotro să ne îndreptăm cercetările, spre plus-infinit sau spre minus infinit, glumi căpitanul.

— În cazul accidentului care vă interesează, cred că aveţi nevoie de o busolă, glumi şi medicul.

— Adevărat, şi „busola" cred că vreţi să mi-o daţi dumneavoastră, arătă căpitanul spre un plic de pe biroul medicului pe care era scris : „Cioburi găsite în părul accidentatului".

— Aţi... ghicit ! spuse medicul cu o uşoară mirare. Să fiu sincer, eu nu m-aş putea orienta în nici o direcţie, cu o asemenea „busolă". Cîteva cioburi acolo, nu-mi spun mare lucru. Dar, mă rog, aici dumneavoastră sînteţi specialist şi v-o ofer cu plăcere. Cînd l-am aşezat pe accidentat pe masa de operaţie, i-am găsit în păr mai multe cioburi. Le-am adunat pe toate şi le-am pus în acest plic. M-am gîndit că poate vor folosi.

Căpitanul Roman deschise plicul, privi cioburile şi spuse :

— Vă mulţumesc. „Busola" oferită de dumneavoastră îmi indică deja un drum.

— Care ? fu curios medicul.

— La laboratorul de expertize criminalistice.

Medicul dădu încîntat din cap.

— Bun. Înseamnă că infinitul se micşorează !

— Aşa este, însă mai am nevoie şi de îmbrăcămintea victimei.

— Este la camera de gardă, vă rog să poftiţi !

— Mulţumesc.

... Căpitanul Roman împachetă cu grijă îmbrăcămintea și încălțămintea, sub privirea atentă a medicului.

— Uff !...

— Ce s-a întîmplat, tovarășe doctor ? își întoarse capul ofițerul.

— M-am uitat la dumneavoastră cu cîtă grijă ați împachetat aceste obiecte, ca nu cumva să se piardă măcar un fir de praf, și mă gîndesc la oamenii despre care am vorbit mai înainte, în categoria cărora intră și autorul acestui accident. Dacă ar fi avut și el grijă să respecte regulile de circulație, nu s-ar fi pierdut viața unui om. Victima n-a avut nici o vină. A traversat strada corect, pe marcajul pentru pietoni.

— De unde cunoașteți acest lucru ?

— Mi-a spus o soră de la „Internări".

— Ea de unde știe ?

— Probabil, de la cetățeanul care l-a adus pe accidentat.

— Unde sînt surorile ? Aș dori să stau de vorbă cu ele.

— Jos, la parter. Vă însoțesc.

La camera de „Internări" a spitalului, căpitanul Roman discută cu două surori.

— Vai, săracul de el ! spuse una dintre ele. E nenorocire mare cu mașinile astea. Tramvaiul, autobuzul, troleibuzul — cele mai sigure mijloace de transport !

— Bine, bine, dar, după cîte am aflat, cetățeanul a fost accidentat cînd a traversat strada, zise ofițerul. Din tramvai, din autobuz, oamenii tot coboară la o stație și, apoi, merg pe jos...

— Dar omul ăsta, săracul de el, n-a avut nici o vină. A traversat strada printr-un loc marcat.

— Ba nu, dragă, interveni cealaltă soră. Prin loc nemarcat !

— Unde s-a întîmplat accidentul ? întrebă ofițerul.

— Pe Șoseaua Iancului, spuse prima soră.

— Ba nu, pe Șoseaua Giurgiului ! interveni cealaltă.

— Ați notat numele cetățeanului care l-a adus pe accidentat sau măcar numărul mașinii ?

Surorile dădură din umeri.

— Era foarte grăbit și agitat, argumentă sora mai tînără. Mi-a spus că el nu știe nimic. Îl găsise căzut jos, pe marcajul care indică trecerea de pietoni.

— Atunci, cum de știți unde s-a întîmplat accidentul ? întrebă căpitanul.

— Tot de la el. Mi-a spus că dăduse de bietul om pe Șoseaua Giurgiului.

— Eu am vorbit ultima cu el, interveni cealaltă soră, și mi-a spus că pe Șoseaua Ialncului. Undeva, departe de marcajul care indică trecerea pentru pietoni...

Căpitanul Roman privi la medic.

— Plus sau minus infinit ! rosti medicul supărat că cele două surori nu-și făcuseră datoria cum trebuie.

— De ce nu i-ați cerut buletinul sau un act de identitate ? le întrebă medicul pe surori. Nu cunoașteți instrucțiunile ? Măcar numărul mașinii să-l fi notat !

Surorile priviră în jos.

— Ne-am ocupat de pacient, spuse sora mai tînără. Trebuia intervenit urgent.... Știu că era o „Dacie-1300", albastră.

Medicul îl conduse pe ofițer pînă la mașina miliției.

— Îmi pare rău, vă rog să iertați această neregulă, le scuză medicul pe surori. N-o să se mai întîmple.

Căpitanul tăcu. Era supărat de neglijența surorilor.

— Știu că acum vă este și mai greu, reluă medicul. Desigur, n-au vrut, ele au avut grija bolnavului întîi. Acum, de unde veți începe cercetările ? Nu știți măcar locul producerii accidentului.

— De la minus infinit ! își regăsi deodată aplombul Roman.

— Adică ?

— De la victimă, la „busola" pe care mi-ați oferit-o dumneavoastră.

— Ar fi un „drum", dar pare foarte greu, aprecie doctorul. Apoi, orașul acesta are atîtea drumuri...

Căpitanul Roman se urcă în mașină.

— Uitați, aici este numărul meu de telefon, îi dădu medicul o carte de vizită. Aș fi încîntat să aflu dacă ați ajuns la capătul drumului, și dacă „busola" pe care v-am oferit-o v-a ajutat la ceva. Să nu uitați că recoltarea

cioburilor pe care vi le-am dat reprezintă prima mea încercare de criminalist.

— Bine, tovarăşe doctor, zise ofiţerul, punînd cartea de vizită în buzunar. Sper să vă sun cît mai repede. Nu vreau să vă las să aşteptaţi la infinit !

... Căpitanul Roman intră în laboratorul de expertize criminalistice.

— Tocmai am terminat expertiza, tovarăşe căpitan, i se adresă unul dintre experţii criminalişti.

— Şi ?

— Cioburile provin de la carcasa semnalizatoarelor de poziţie, de la o „Dacie-1300". Poftiţi raportul de expertiză !

— Vă mulţumesc.

— Sînteţi pe urme bune, nu ?

— Aţi ghicit.

Căpitanul Roman coborî scările pînă la etajul întîi şi intră în biroul şefului său.

— Să trăiţi, tovarăşe colonel ! Permiteţi-mi să vă raportez rezultatul cercetărilor de pînă acum, în cazul accidentului de pe Şoseaua Giurgiului.

— Te rog, ia loc, îl invită şeful. Accidentul de pe Şoseaua Giurgiului, ai spus ? Parcă nu se ştia unde s-a comis accidentul.

— Pînă acum cinci minute, numai am bănuit că accidentul s-a comis pe Şoseaua Giurgiului, dar de cinci minute sînt sigur. Am intuit de la început că autorul este chiar şoferul „Daciei-1300" albastre, care a dus victima la spital. El n-a dorit să i se afle identitatea şi s-a prefăcut foarte grăbit. Şocat de accident, a pomenit de Şoseaua Giurgiului şi de un marcaj pentru trecerea pietonilor. Dîndu-şi seama că nu trebuia să spună unde se întîmplase accidentul, pentru a le deruta pe surorile de la „Internări", lansase imediat varianta cu Şoseaua Iancului şi cu locul nemarcat. Surorile nu şi-au dat seama de truc, tratînd problema cu indiferenţă, ca dealtfel şi cealaltă problemă, a identificării necunoscutului. Eu n-am putut fi, însă, indiferent... şi am căutat locul accidentului pe Şoseaua Giurgiului. La trecerea de pietoni din staţia de tramvai „Piaţa Progresul", am găsit urmele

unui accident de circulație, respectiv cîteva particule de vopsea albastră și cîteva cioburi. Le-am ridicat și le-am dus la laboratorul criminalistic. Acum cinci minute, am aflat că cioburile provin de la carcasa semnalizatoarelor de poziție, de la o „Dacie-1300". Este vorba atît de cioburile căzute din părul victimei și recoltate de medicul de la spital, cît și de cele găsite de mine la trecerea de pietoni, despre care am amintit. În plus, vopseaua provine tot de la o „Dacie-1300" albastră.

— Felicitări, tovarășe căpitan. Actul I a însemnat un succes. Cum stăm cu actul II !

— În urma verificărilor pe care le-am făcut în Piața Progresului am stabilit că o „Dacie-1300", albastră, a frînat brusc la trecerea de pietoni din stație, apoi șoferul a plecat după ce a luat pe cineva în mașină. Martorul care a văzut scena vindea zarzavat la o tarabă și n-a putut să-și dea seama dacă a fost vorba despre un accident. Totul s-a petrecut foarte repede...

— La circumscripția de miliție în raza căreia se află Piața Progresul ați verificat ?

— Verificat. Nu s-a prezentat nici un cetățean care să reclame că a văzut accidentul de circulație. Au fost cîțiva oameni în stație, cînd s-a produs accidentul, dar... nu i-a interesat !

— Păcat. Poate s-au gîndit că după ce victima va fi transportată la spital, șoferul se va întoarce la locul accidentului, așa cum spune legea.

— Probabil.

— În acest caz, înseamnă că nu vă rămîne decît o singură șansă : semnalizatoarele.

— Evident.

— Știu că nu va fi ușor. Este bine să începeți verificările de la magazinele care vînd piese pentru autoturismele „Dacia-1300".

— Am înțeles !

...După trei zile de verificări intense, căpitanul Roman cerceta în biroul său pe principalul bănuit. Acesta își montase la autoturismul său, o „Dacie-1300", albastră, două carcase noi pentru semnalizatoarele de poziție-față. Mașina fusese „retușată", în partea din față, cu

vopsea de aceeași culoare, probabil pentru a ascunde urmele accidentului.

— N-am trecut duminică după-amiază pe Șoseaua Giurgiului, spuse bănuitul. Am circulat cu mașina, dar pînă la Băneasa.

— Degeaba negați, îi arătă căpitanul cioburile găsite la locul accidentului. Ele sînt grăitoare !

— Nu cred că niște cioburi de sticlă mă pot acuza ! se apără conducătorul auto.

— Ba da, ele vă acuză mai mult decît zece martori la un loc. De cînd sînteți conducător auto ?

— De două luni, dar de ce mă întrebați ?

— O să vedeți. Cine v-a cumpărat cele două carcase pentru semnalizatoarele de poziție-față ?

— Soția mea.

— Și cine le-a montat la mașină ? Dumneavoastră în nici un caz.

Interlocutorul fu surprins de vorbele ofițerului.

— Îîî... un coleg de serviciu, care are și el o „Dacie-1300".

— Cînd vi le-a montat ?

— Ieri.

— De ce ?

— Fiindcă cele vechi se uzaseră.

— Nu este adevărat ! îl contrazise căpitanul. Carcasele vechi sînt aici, pe masă, priviți-le, cioburi... Dumneavoastră ați comis accidentul de circulație !

— Eu n-am comis nici un accident de circulație !

— Atunci, am să vă confrunt cu surorile de la Spitalul de urgență, unde l-ați dus pe accidentat.

— De acord. Vă veți convinge că eu n-am dus nici un accidentat la spital ! radie bănuitul. Aștept confruntarea !

Căpitanul Roman interpretă pe loc bucuria bănuitului și intui răsturnarea situației.

— Vă rog să mă scuzați că nu mi-am terminat ideea, improviză el rapid. Este vorba despre o dublă confruntare, în triunghi !

— Cum ați spus, dublă confruntare ? În triunghi ? ! fu nedumerit conducătorul auto.

— Ați auzit bine. Confruntarea are loc, pe de o parte, între dumneavoastră și colegul dumneavoastră, iar pe

de altă parte între dumneavoastră doi și surorile de la spital : un triunghi ! Un triunghi cu patru laturi, dacă vreți ! Și, desigur, surorile îl vor alege pe prietenul dumneavoastră ! Vă place logica ?

Omul nu răspunse. Se schimbase la față.

— Iar dumneavoastră să mai învățați cîte ceva despre piesele autoturismului „Dacia-1300", continuă atacul căpitanul. Cunoștințele pe care le veți acumula vă vor folosi, însă... nu pentru a ascunde un accident de circulație !

Interlocutorul se așează din nou pe scaun și ceru o coală de hîrtie și un stilou.

— Declar adevărul, spuse el. I-am împrumutat mașina colegului meu. El a comis accidentul. M-a implorat să nu-l denunț...

Fostul bănuit se apucă de scris declarația, privind din cînd în cînd la cioburile pe care i le arătase ofițerul. „Ce n-am știut eu ? se întreba el. Cu ce m-a prins ?"

...Căpitanul Roman îl sună la telefon pe medicul de la Spitalul de urgență.

— Sînt încîntat că vă aud, spuse medicul la aparat. Ați ajuns repede la capătul infinitului ! glumi el. V-a ajutat și „busola" pe care v-am oferit-o ?

— Foarte mult, răspunse căpitanul. Acul „busolei", dumneavoastră arăta exact încotro s-o iau.

— Și de unde ați început orientarea ?

— Și de la plus și de la minus.

— Vă rog...

— De la declarațiile contradictorii ale surorilor de la „Internări".

— Glumiți ?

— Deloc. Autorul accidentului este cetățeanul care a adus victima la spital. Acum, am probe sigure, așa că...

În aceeași zi, seara, căpitanul și doctorul se întîlneau în oraș, la o cafea. Doctorul își procurase un manual de criminalistică și dorea să înțeleagă, cum zicea el, dinăuntru, „mecanismul" descoperirii vinovatului.

Dumneavoastră, stimați cititori, puteți preciza ce n-a știut fostul bănuit ?

„Șoarecele" și „pisica"

La miezul nopții, căpitanul Roman se afla încă la birou. Deodată, se stinse lumina. „Asta îmi mai trebuia acum !" își spuse ofițerul. Dar n-apucă să aprindă un băț de chibrit, că biroul era din nou luminat. „O defecțiune scurtă !" se bucură el. „Bine că n-a durat mai mult !" Se apucă din nou de lucru. Telefonul de pe biroul său zbîrnîi, la ora aceea din noapte, parcă mai strident ca de obicei.

— Alo ! Căpitanul Roman la telefon.

— Să trăiți ! Sînt ofițerul de serviciu, locotenentul Mușat.

— Ce faci, încă nu te-ai culcat ? glumi căpitanul.

Ofițerul de serviciu rîse scurt, apoi zise :

— De cîte ori sînt de serviciu, am insomnie. Și nu din vina mea... Observ însă că după spargerea casei de bilete a cinematografului, dumneavoastră faceți „de serviciu" serios !

— Nu din vina mea ! îl imită pe un ton glumeț căpitanul.

— Știu, încuviință locotenentul. Să vă raportez de ce v-am deranjat. Am primit un telefon de la responsabilul barului de noapte „Orient". Mi-a spus ceva care cred că vă interesează : acum zece minute, cînd s-a întrerupt lumina, un consumator a fost lovit puternic cu pumnul în față. Din cauza întunericului, nimeni n-a văzut cine l-a lovit.

— Și de ce nu te-ai dus acolo ?

— Am vrut întîi să vă raportez dumneavoastră. Am bănuit că mai tîrziu veți trece pe la bar, să vedeți care-i „atmosfera", și m-am gîndit că, dacă vă informez mai devreme...

— Desigur, ai făcut foarte bine, tovarășe locotenent, îl întrerupse cu amabilitate Roman. Mă duc eu la bar să văd despre ce e vorba.

Barul „Orient" nu era departe de sediul miliției. Pe drum pînă acolo, căpitanul Roman se gîndi la posibilitatea ca autorul spargerii casei de bilete să cheltuiască banii furați în chefuri sau pe distracții, barul de noapte fiind

foarte tentant în acest sens. Autorul spargerii nu putea fi decît un individ „familiarizat" cu casa de bilete a cinematografului, poate chiar un speculant de bilete de cinema. Aceşti pierde-vară, dacă nu sînt prinşi şi reuşesc să-şi facă „deverul", încearcă, după aceea, să-şi înmulţească „cîştigul" la jocuri de noroc, sau îl cheltuiesc prin restaurante şi baruri. A doua zi, o iau de la capăt...

Ajunse la barul „Orient".

— Să trăiţi ! îl salută pe ofiţer, aproape milităreşte, portarul. Aţi venit pentru cetăţeanul acela ?

— Da. Unde este ?

— În biroul tovarăşului responsabil.

— Cine l-a lovit ?

— Nu ştiu. La noi, a fost o întrerupere de curent. Cred că şi în oraş. Atunci a fost lovit. A stat la o masă cu mai mulţi, undeva în fundul barului. Cînd s-a stins lumina, s-a auzit numai atîta : „Trosc !" Iar cînd s-a aprins, era căzut pe spate, cu scaun cu tot.

— De unde cunoaşteţi aceste amănunte ?

— Mi-a povestit Mişu, ospătarul ! El serveşte în raionul unde s-a întîmplat chestia asta.

— Spune-mi, te rog, l-ai văzut pe cel lovit ?

— Cum să nu, m-am dus şi eu în biroul responsabilului cînd am auzit. Ce fel de lovitură o fi fost, dom'le ? mă întrebam.

— Dar pe cei cu care a fost la masă, i-ai văzut ?

— I-am văzut şi pe ei, sînt trei inşi din ăia, cu un păr...

— Care dintre ei a mai fost pe aici, în ultimele nopţi ?

— N-am reţinut ca vreunul din cei patru, l-am pus la socoteală şi pe cel lovit, să mai fi fost la barul nostru. Preţurile sînt cam pipărate aici.

— Unde sînt cei trei ?

— Într-un alt birou, separat !

Căpitanul Roman coborî o spirală de trepte şi intră în bar. Printr-o perdea de fum de ţigară, răzbăteau unde palide de lumini multicolore. Pe ringul de dans, desluşi siluetele cîtorva perechi, unduindu-se în ritmul unui tango. Mesele cu trei picioare din încăpere erau scunde, orientale. Se consumau băuturi alcoolice, cafele, se discuta,

se fuma. Ţigările aprinse păreau fosforescente în semiîntuneric. Ofiţerul ocoli ringul de dans, aruncînd priviri discrete asupra figurilor consumatorilor. „Cîţi dintre cei de aici merg mîine dimineaţă la serviciu ?“ se întrebă căpitanul, apoi intră în biroul responsabilului.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan ! îl salută un bărbat într-un costum negru, impecabil, şi cu papion la gît.

La sosirea ofiţerului, se ridicase de pe scaun şi un tînăr subţirel, cu o vînătaie la ochiul stîng. Purta un costum nou, puţin cam strîmt.

— Omul acesta, arătă responsabilul spre tînăr, este cel lovit, cînd s-a stins lumina. Nu ştie cine l-a lovit.

— M-a pocnit rău, se văită tînărul, cred că cineva de la o masă vecină.

— Eu nu cred asta ! replică responsabilul. Împreună cu prietenii dumneavoastră, aţi stat la o masă chiar într-un colţ. Nu vă putea lovi decît cineva de la masa din spate, care este ocupată şi acum de un bărbat şi o femeie. Cel mai aproape era femeia. Stătea cu spatele. Este exclus să vă fi lovit ea. Pumnul pe care l-aţi primit, dealtfel foarte puternic, vi l-a dat unul dintre „prieteni“. De aceea, i-am invitat, pînă la sosirea organelor de miliţie, să ia loc într-un birou. Acolo, la masă, a fost probabil o neînţelegere, o discuţie aprinsă şi dumneavoastră trebuie să fiţi cinstit şi să spuneţi adevărul.

— A cui a fost iniţiativa de a anunţa miliţia ? întrebă căpitanul.

— A mea ! se bătu uşor cu palma peste piept responsabilul barului. Tînărul mi-a lăsat impresia că nu dorea să reclame !

— Aşa este ? privi căpitanul la cel lovit.

Tînărul se descheie la haină şi-şi scoase batista. În acest moment, omul legii observă o etichetă aplicată pe căptuşeala hainei. Costumul fusese cumpărat recent şi, probabil, în grabă, de vreme ce era şi cam strîmt.

— Da... N-am fost hotărît să reclam, se tamponă tînărul cu batista peste ochiul stîng.

— De ce ?

— M-aţi fi chemat pe la miliţie, apoi aş fi pierdut timp şi pe la tribunal.

— Unde lucraţi ?

— Încă nu lucrez, răspunse interlocutorul, încurcat. Sînt în căutarea unui loc de muncă.

— Şi înainte unde aţi lucrat ?

— N-am lucrat. Acum încep...

— De unde aveţi bani să cheltuiţi la bar, dacă nu lucraţi ?

Întrebarea îl deranjă vădit pe tînăr. Obrajii începuseră să i se înroşească.

— Îmi dau părinţii !

— Cît vă dau zilnic ?

— Un pol, doi, acolo !

— Şi banii aceştia vă ajung pentru mîncare şi pentru bar ?

— Dar nu vin mereu la bar.

— ... La barul „Orient" ! completă pe un ton rece căpitanul. Mai sînt şi alte baruri, unele de zi. Aici, aţi venit fiindcă aveţi, probabil, „economii" serioase !

— Da de unde, numai ce-mi dau părinţii.

— Şi cine vă îmbracă, vă încalţă ?

— Tot părinţii. Ei sînt cei care fac economii...

— Să-l purtaţi sănătos ! îi arătă căpitanul costumul.

— Aaa... Hî ! Economii ! se grăbi tînărul cu răspunsul. Urarea ofiţerului, venită hodoronc-tronc, îl pusese într-o dificultate mult mai mare decît pumnul care-i produsese vînătaia de la ochiul stîng.

— Cînd l-aţi cumpărat ?

— Dar bine, tovarăşe căpitan, dumneavoastră mă cercetaţi pe mine sau pe cei care m-au lovit ? mimă tînărul pentru a cîştiga timp de gîndire.

— Ştiu că nu sînteţi grăbit, îi replică ofiţerul. Pînă vă angajaţi într-un serviciu, mai avem puţin timp să discutăm. Aşa că spuneţi-mi, dar foarte precis : cînd l-aţi cumpărat ?

— Ieri !

— Cum să interpretez răspunsul dumneavoastră ? Ieri sau alaltăieri ? ceru căpitanul. Uitaţi-vă la ceas ! V-am cerut un răspuns precis, nu ?

Tînărul întinse mîna stîngă înainte, cu un gest mecanic, și-și privi ceasul. După aspectul curelei, căpitanul își dădu seama că și ceasul era nou.

— Alaltăieri, scuzați-mă ! răspunse băiatul. Acum, este ora 1,30 !

— Cîți bani ați avut ?

— Dar bine, tovarășe căpitan...

— Cîți bani ați avut ? nu-l slăbi ofițerul. Mă gîndesc că poate agresorul v-a lovit să vă ia banii !

— Nici vorbă de așa ceva, tovarășe căpitan. Mi-au dat părinții nouă sute de lei și mi-am cumpărat acest costum de haine. Pentru bar, nu mi-a mai rămas decît cincizeci de lei. Puteți să mă controlați !

— De ce să vă controlez, doar eu am venit să-i cercetez pe cei care v-au lovit, nu pe dumneavoastră, îi întoarse cuvintele ofițerul. Aveți telefon acasă ?

— Nu.

— Atunci, avem noi, la miliție !

Tînărul privi mirat la ofițer. Nu știa ce să creadă. Căpitanul Roman ridică receptorul telefonului de pe biroul responsabilului și formă un număr.

— Alo ! Locotenentul Mușat ? întrebă căpitanul.

— Da, tovarășe căpitan ! răspunse vocea de la celălalt capăt al firului.

— Am nevoie de o verificare urgentă. Trebuie aduși la miliție părinții unui tînăr.

— Vă ascult. Notez.

— Trimite un echipaj pe strada... Un moment, tovarășe locotenent. Dă-mi, te rog, buletinul de identitate ! se adresă tînărului.

Tînărul scoase buletinul de identitate. Îl înmînă ofițerului, spunînd :

— Nu-i deranjați la ora asta, vă rog frumos. Nu ei mi-au dat banii pentru costum. Vă spun adevărul...

— Tovarășe locotenent, reluă Roman vorbind încetișor, nu mai este nevoie de verificare, a intervenit altceva.

Căpitanul puse receptorul în furcă.

— Banii i-am primit de la Nicu „Șobolanu", spuse tînărul. I-am făcut unele servicii...

— Unde este Nicu „Șobolanu" ?

— În camera de alături, împreună cu ceilalți care au fost la masă.

— Și cîți bani ți-a dat ?

— Nouă sute de lei !

— Gîndește-te bine ! Un cadou, nimic ? Un ceas, spre exemplu, doar l-ai tăinuit destul !

Interlocutorul se uită la ceas, cu un gest reflex. Fusese surprins. Răspunse cu jumătate de gură :

— Da... Și ceasul. El...

— El, ce ? Dar mai repede, că ne apucă dimineața !

— El mi l-a cumpărat. Zicea că eu sînt încă „șoricel" și nu știu să aleg.

— Ți-a cumpărat un ceas, un costum, și mai ce ? îl luă la sigur căpitanul.

— Atît, ce-ați spus dumneavoastră, altceva nimic, răspunse tînărul cu o voce palidă.

— Și astea ți le-a cumpărat fiindcă i-ai făcut un mare serviciu. L-ai pîndit !

— Cum să... De ce să...

— Să nu-l prindă „pisica" ! Ai ținut „șase", cum ziceți voi !

— Care... pisică ? făcu pe prostul tînărul.

— Chiar nu știi ?

— Nu înțeleg cine este „șoarecele" și cine este „pisica" !

— El este „șoarecele", ba încă un „șobolan", asta înseamnă un bișnițar, un hoț cu experiență, iar eu sînt „pisica" ! Tot cu experiență ! Este clar acum ?

— Îîi !

Căpitanul Roman nu-l mai lăsă să-și pregătească un nou răspuns. Spuse cu ironie :

— Dă jos costumul de pe tine, „șoricelule" ! Provine din bani furați, știi bine ! Și altă dată să ții minte că *pisica* tot îi prinde pe *șobolani,* ca să nu mai vorbim de șoricei ! Dă-mi și ceasul !

— Vă rog, tovarășe căpitan ! Vă rog... Lăsați-mi costumul, numai pînă ajung acasă să mă schimb. Cum să mă dezbrac aici, în lume ! Vă dați seama...

— Te punem pe ringul de dans să susţii un program artistic, îl ironiză responsabilul barului, care pînă atunci admirase măiestria ofiţerului. De cînd n-ai vrut să reclami la miliţie că ai fost lovit, mi-am dat seama că nu eşti un client onorabil !

— „Clienţii" mei sînt întotdeauna onorabili ! interveni căpitanul. Dacă vreţi să vă dovedesc, uite, ne va spune chiar acum, cine, în afară de ei şi Nicu „Şobolanu", a mai participat la furtul banilor din casa de bilete a cinematografului şi unde se află restul de bani.

— Da' nu-mi daţi costumul jos, aşa-i ?

— Rămîne de văzut !

— Eu am ţinut „şase", iar Nicu „Şobolanu" şi cu ceilalţi doi, care sînt şi ei în camera de alături, au comis spargerea. Ei şi-au împărţit banii, iar mie mi-a cumpărat Nicu „Şobolanu" costumul de haine şi ceasul. Nu mi-au spus cîţi bani au găsit, dar mi-am dat seama că a fost o sumă mare şi că m-au „tras în piept". Le-am spus la masă că, dacă nu-mi dau toată partea mea, îi reclam. Atunci s-a stins lumina şi am primit un pumn. Cred că unul din ei a dat !

— Cu ce se ocupă „amicii" ? îl întrebă ofiţerul.

— N-au serviciu. Ne cunoaştem numai de o săptămînă. Ne-am întîlnit la cinematograf, la coada de bilete, apoi pe la colţul cinematografului...

— Şi nu v-a fost teamă că vă prinde miliţia speculînd bilete de cinema ?

— Cum să nu, dar Nicu „Şobolanu" zicea că aici e mai greu, fiindcă mulţi îţi iau apărarea şi nu te denunţă dacă pun mîna pe un bilet în plus. Important este să ai bilete, să le dai la toţi şi, gata, le-ai astupat gura !

— Şi furtul ?

— Tot Nicu „Şobolanu" l-a pus la cale. Zicea să ne-ntîlnim mai bine, că aşa vom fi mirosiţi mai greu, şi apoi să avem fiecare un „fond de rulment", acolo !

— Acum, eşti curios să afli cine te-a lovit ?

— Ştiu eu ? !

Căpitanul Roman, după ce dădu un telefon la miliţie, merse, însoţit de responsabilul barului, în camera unde se aflau ceilalţi trei hoţi.

— Dar greu mai vine și miliția asta, domnule ! spuse unul mai șmecher, neras de multă vreme. Căpitanul întui că el e Nicu „Șobolanu". Parcă ați venit cu trotineta !...

— Dragă „Șobolane", te rog să mă scuzi că am întîrziat. Mă numesc căpitanul Roman, zis „Pisică", glumi ofițerul. Am făcut rost de la voi de un bilet în plus, și am văzut filmul. N-am vrut să-l scap. Dar după ce-am prins filmul, ca să nu vă scap nici pe voi, am venit cu duba miliției... În trotinetă nu încăpeați toți !

— Păi ce, noi avem fețe de dubă, tovarășe căpitan ?

— De judecătorie, de banca acuzaților, dar tot cu duba miliției o să mergeți și acolo !

— Lăsați gluma, să fim serioși !

— Cît de serioși, „Șobolane" ?

— Așa... Serioși !

— Tu nu ești serios. M-ai luat de la început cu „trotineta", iar eu vă iau cu duba ! Serios !

Nicu „Șobolanu" strecură un zîmbet.

— Da' ce-am făcut ? Am omorît pe cineva ? De la o masă vecină l-a pocnit unul pe ăla micu' și atîta tot !

— Nu l-a lovit unul dintre voi ?

— Nu ! Chiar vreau să știu și eu cine l-a lovit !

— Buun. Dacă ții neapărat să afli cine l-a lovit pe „ăla micu'", care a ținut „șase" și pe care l-ai îmbrăcat ca pe un ginerică, am să ți-l spun cu plăcere, după ce-mi răspundeți fiecare la o singură întrebare. Dar să știi că te-ai grăbit, cînd i-ai cumpărat costumul. Este cam strîmt. L-a și dat jos de pe el !

Nicu „Șobolanu" privi semnificativ spre ceilalți doi. „Gata, ne-a halit !..."

— Nu vă mai priviți atîta, îi apostrofă căpitanul, doar nu vă despărțiți pentru totdeauna. O să vă întîlniți și la mititica ! Și acu', ascultați întrebarea : ce-ați făcut fiecare, în momentul cînd s-a stins lumina ? Aștept răspunsurile.

— Eu țineam amîndouă mîinile în buzunare ! răspunse Nicu „Șobolanu", pe un ton posomorît.

— Eu luasem tava cu alune de pe masă și-l serveam pe Nicu „Șobolanu". O țineam cu amîndouă mîinile ! răspunse al doilea hoț.

— Iar eu mă aplecasem să pun un șervețel împăturit sub piciorul mesei, răspunse al treilea hoț. Masa se cam clătina.

Căpitanul Roman îi studie pe fiecare. Întîlni și chipul responsabilului barului.

— Dumneavoastră știți cine l-a lovit pe „ăla micu'" ? îl întrebă ofițerul pe responsabil. Doar ați auzit ce-au spus !

— Nu-mi dau seama, ridică din umeri responsabilul. După cum au răspuns, rezultă că toți aveau mîinile ocupate !

— Vedeți, tovarășe căpitan, nu l-am lovit noi, interveni Nicu „Șobolanu", sperînd într-o ultimă salvare. Ce interes aveam ? L-a lovit cineva de la o masă vecină. Tovarășul responsabil poate să vă confirme că nu ne-a mai văzut p'aici. Ăla micu' v-a mințit !

— Nu, voi ați mințit ! Cînd v-a spus că vă denunță, unul dintre voi, enervat, a vrut să-l pocnească, dar și-a dat seama repede că l-ar fi înrăit. A profitat însă de stingerea luminii și i-a plasat lovitura. Cînd s-a aprins lumina, i-ați lansat varianta că a fost lovit de cineva de la o masă vecină și l-ați sfătuit să nu reclame, că s-ar putea să vă dați cu toții de gol în legătură cu furtul de la casa de bilete. Și acum, să vă spun eu cine l-a lovit : Tu, cu șervețelul, arătă căpitanul spre hoțul care răspunsese ultimul. Să-ți spun și unde ai greșit...

— El l-a lovit, tovarășe căpitan. Am înțeles acum, spuse și responsabilul barului.

În pragul ușii, apărură locotenentul Mușat, cu doi subofițeri.

— Ai venit cu „trotineta" ? îi făcu cu ochiul căpitanul locotenentului.

— Cu aia mare ! răspunse locotenentul, întorcîndu-i gestul. După cîte văd, ne așteaptă o insomnie serioasă !

...

Dumneavoastră știți, stimați cititori, cum a dedus căpitanul Roman care dintre cei trei hoți l-a lovit pe „ăla micu'" ?

„Eringo" aduce proba

De cîteva zile, un hoț de buzunare începuse, cum se spune, să-și cam dea în petic. Căpitanul Roman primise cinci reclamații despre furturile comise, însă nici un păgubaș nu-i putuse relata vreun amănunt care să-i indice, cît de cît, o „direcție" spre autor. Hoții de „profil", din evidență, care ar fi putut să sustragă portofelele, nu fuseseră recunoscuți, după fotografie, de reclamanți sau de personalul de bord al autovehiculelor în care se comiseseră furturile.

— Să fie, oare, un infractor primar, necunoscut ? se gîndi cu glas tare locotenentul Mușat.

— Nu cred, strînse căpitanul reclamațiile de pe birou. Prestidigitația cu care „atinge" portofelele îl indică drept un specialist. O asemenea îndemînare nu se capătă decît după ani de „exerciții". Și atunci, el este, fără îndoială, cunoscut de noi, cel puțin din faza „studenției".

— Poate că nu este din orașul nostru.

— Te-ai gîndit bine, făcu cu ochiul căpitanul. Răsfoiește, te rog, comunicările primite în legătură cu hoții de buzunare care s-au eliberat recent din penitenciare și care și-au declarat domiciliul pe raza orașului nostru.

— Am înțeles.

Executînd ordinul, locotenentul Mușat află că nu aveau decît un singur caz. Un oarecare Marcel Safta, de treizeci și patru de ani, cu trei condamnări la activ, tot pentru furt, se eliberase din Penitenciarul Poarta Albă cu zece zile în urmă. Își declarase domiciliul la o fostă concubină a sa, de pe strada Mihai Eminescu. Ultimul domiciliu îl avusese în Constanța.

— Poftiți fișa cu antecedentele sale, întinse locotenentul căpitanului o hîrtie.

Căpitanul Roman citi pe versoul colii. Exista o anumită curiozitate în dispunerea celor trei condamnări ale lui Marcel Safta. Două dintre ele se succedau la un interval de patru luni, iar a treia la un an după ultima condamnare. Îi încercă perspicacitatea locotenentului :

— Ai citit fișa ?

— Da, tovarăşe căpitan. Se pare că el este omul căutat de noi.

— De ce ?

— Datorită punctelor de coincidenţă dintre logica dumneavoastră şi antecedentele infractorului. Succesiunea destul de rapidă a primelor două condamnări indică perioada „studenţiei". Apoi... a mai „progresat" puţin.

— Bravo, acum pregăteşte-te să-l căutăm. Poate avem o şansă.

— Nu credeţi că-i mai bine să-l urmărim, pînă-l prindem în flagrant delict ?

— Ar fi una dintre soluţii, dar ne-ar costa prea mult timp.

— De ce ?

— Ai citit şi ultimele două reclamaţii, nu ?

— Da. Am remarcat că a avut un „noroc" substanţial : trei mii două sute de lei !

— Vezi, dragă Mușat, tocmai de aici se trage măsura pe care am hotărît-o. „Cîştigînd" această sumă, el nu va mai comite şi alte furturi pînă nu o va cheltui. Un obicei al acestor hoţi de „bună-dimineaţa". Cînd nu va mai avea bani, va intra din nou în „joc". Ca atare, nu ne putem permite să aşteptăm. Asta poate dura destule zile şi ne-ar costa multă alergătură. El încă nu-şi dă seama că poate fi aşa de repede în atenţia miliţiei, mai ales că se consideră străin de localitate.

— Şi dacă nu este el hoţul ?

— Aşteptăm „tragerea la sorţi", glumi căpitanul, apoi îl bătu uşor cu palma pe umăr. Hai, amice. Să trecem mai întîi pe la evidenţa populaţiei.

... Intrară într-o curte de pe strada Mihai Eminescu. Marcel Safta nu era acasă. Concubina acestuia, Mioara, îi pofti în casă.

— S-a întîmplat ceva rău ? îl întrebă ea pe căpitan.

— O simplă verificare, răspunse ofiţerul, privind discret spre cuierul de haine. Voiam să ştiu dacă şi-a scos buletinul de identitate. Cînd a fost încarcerat, a declarat că l-a pierdut. Astăzi, avînd puţină treabă în cartierul dumneavoastră, am trecut şi pe aici, să vedem care-i situaţia.

— Aaa... Şi l-a scos ! răsuflă ea uşurată. Alaltăieri a fost la miliţie de i l-a dat.

— Am putea să-l vedem şi noi ?

— Da, cum să nu, însă este la el. A plecat de dimineaţă, să-şi caute o slujbă.

— Şi cum, a plecat fără portofel ?

— Care portofel ? întrebă ea.

— Cum care ? Portofelul lui. Ce, are două portofele ?

— Nu vă înţeleg, îşi mută ea privirea la locotenent, căutînd să citească pe figura lui o eventuală dezvăluire.

Muşat nu scosese nici un cuvînt pînă atunci. Ridică din umeri, semn că nici el nu pricepea...

— Nu, n-are două portofele, cum să aibă, rîse Mioara scurt, forţat.

— Atunci şi-a uitat portofelul acasă.

— De ce spuneţi asta ? Doar îi trebuia, s-a dus să caute slujbă, v-am spus...

— Cum s-a îmbrăcat, cînd a plecat de-acasă ?

— Nu ştiu, că eu dormeam.

— Atunci, e clar, improviză căpitanul Roman, n-aveţi de unde şti că şi-a uitat şi haina acasă.

— Da ?... Fantastic ! Aveţi dreptate, spuse ea tărăgănat, privind la cuier. Da, da, se vede şi portofelul, că haina este răsucită într-o parte. N-am crezut că... Atunci, unde naiba s-o fi dus ? Tot la forţele de muncă, nu se poate ! Cred că n-a avut nevoie de buletin, fiindcă ieri probabil a şi completat formularele. Da, da, asta e, dădu ea mărunt din cap.

— Ne arătaţi şi nouă, puţin, portofelul ?

— Dar parcă vă interesa numai buletinul de identitate, căută Mioara din nou chipul locotenentului.

— Daţi-i-l, zise Muşat. Probabil, tovarăşul căpitan e curios. I-o fi plăcînd modelul !

Femeia aduse portofelul. Cînd îl văzu mai bine, căpitanul Roman se gîndi imediat la unul din portofelele descrise în reclamaţia sa de unul dintre păgubaşi. „Negru, din piele, cu cîte trei despărţituri în ambele părţi". Căută înăuntru. Găsi mai întîi buletinul de identitate al lui Marcel Safta, pe care îl examină. Apoi, două mii lei, o notă de plată la restaurantul „Ambasador" şi o lamă de

bărbierit, folosită. Lama îi întări imediat convingerea că infractorul nu se lăsase de „tăiat", însă, în momentele acelea, nu se afla la „lucru".

— Două fripturi, două sute de grame coniac „Dunărea", două vinuri „Murfatlar" la trei sferturi..., citi căpitanul din nota de plată. V-ați distrat frumos aseară, își ridică privirea spre gazdă.

— Da... De cînd s-a liberat, este prima dată cînd am ieșit și noi la un restaurant, zîmbi femeia. A împrumutat trei mii de lei de la un coleg, pînă reușește și el să ia serviciu.

— Ce fel de coleg ? n-o slăbi din ochi ofițerul.

— El știe. Mie mi-a spus doar atît : „un coleg", începu Mioara să se frămînte.

— A luat banii cu chitanță ?

— Nu, zicea că au încredere unul în altul. Prieteni vechi...

— Bine. Nu vreți să mă conduceți pînă la baie ? Vreau să mă spăl puțin pe mîini.

— Cum să nu, se poate ?... Poftiți pe aici ! se lumină gazda la față, bucuroasă că scăpase de chinga întrebărilor.

Căpitanul Roman deschise robinetul și începu să se spele pe mîini, privind la suportul de deasupra chiuvetei. Văzu un aparat de ras, cu lama în el și, ceva mai încolo, un pachet cu lame „Diplomat".

— „Diplomat" ! exclamă, arătînd la pachetul cu lame. Băiat fin, diplomat...

Prietena lui Marcel tăcu. Dădu numai scurt din cap, într-o parte. „Asta-i preferința lui", părea că ar fi vrut să spună.

— „Diplomat" aici, „Diplomat" în portofele, într-un cuvînt îi place... politica lamelor ! își șterse ofițerul mîinile cu prosopul. Și dumneavoastră tot un „diplomat" v-a plăcut !

— Nu știu ce vreți să spuneți, se prefăcu Mioara, roșind.

— Că, deși sînteți diplomată, n-o să aveți noroc de „diplomat". Poate să aveți parte, pînă la urmă de o condamnare pentru mărturie mincinoasă. Știți foarte bine

că banii sînt furați și cunoașteți perfect „rostul" lamei pe care am găsit-o în portofelul lui.

Mioara lăsă dintr-o dată capul în jos și începu să plîngă. Intrară în camera unde îi aștepta locotenentul Mușat.

— După ce s-a liberat a venit la mine, începu să se descarce femeia. I-am spus că mă împac cu el numai dacă se lasă de prostii. M-am mutat aici, în orașul dumneavoastră, ca să uit trecutul pe care l-am trăit cu el. Mi-a promis că se face om de treabă și că vom începe o viață nouă. La cîteva zile, însă, a venit cu niște bani furați. Ne-am certat toată noaptea. Îmi spunea întruna că în acest oraș nu este cunoscut și n-o să-l mai prindă miliția. Am încercat să-l povățuiesc, dar degeaba... De o oră a plecat la bufetul „Cotroceni" să bea ceva.

— Portofelul acesta este al vreunui păgubaș ?

— Nu mi-a spus, privi Mioara în pămînt. Nu-mi dă amănunte. Zice că e mai bine să nu știu nimic, ca să nu vă pot da informații. Bănuiesc însă că taie buzunarele cu lama, fiindcă l-am surprins exersînd prin casă. Mi-a tăiat, pînă acum, o groază de cîrpe. El crede că eu nu știu.

— Unde sînt cîrpele ?

— Sub pat.

Căpitanul ridică „buzunărele-exercițiu" de sub pat și portofelul infractorului. Ieșiră în curte, fiind întîmpinați de proprietara casei, care venise din oraș.

— Ce este ? întrebă noua sosită.

— Nimic. Am avut oaspeți, spuse tristă Mioara.

— Cînd pleci ?

— Cred că mîine.

— Și unde anume ?

— Unde-oi vedea cu ochii. Se va găsi un loc și pentru mine pe pămîntul acesta.

— Păcat. Mi-ai făcut o impresie bună, spuse proprietăreasa, mîngîind-o ușor pe cap. Dar, decît cu un așa bețiv pe lîngă casă, mai bine lipsă !...

Ofițerii înțeleseră durerea Mioarei și că ea intenționase, înainte de sosirea lor, să-l părăsească pe infractor. Își luară rămas-bun, lăsînd-o abătută, cu amărăciunea ei.

Bufetul „Cotroceni". Marcel Safta se cam făcuse. Fu invitat la miliție. Se supuse, indignat de faptul că miliția ridică un om nevinovat...

— Eu n-am furat ! se apără el, apoi, în biroul căpitanului. Cîrpele astea și cu lama nu mă pot acuza de nimic. Portofelul ? Este al meu. L-am cumpărat, ca orice cetățean, dintr-o tutungerie.

— Și banii ?

— Banii, ca banii. Ei n-au miros ! Nu știți zicala ? rînji triumfător.

— Însă portofelul are !

— Cum adică ?

— O să vezi imediat. Nu știu, însă, dacă o să-ți placă spectacolul !...

Căpitanul Roman prezentase portofelul celor trei reclamanți, însă nici unul nu-și dăduse seama dacă acela era portofelul lui sau nu. Deși purtaseră portofelele mai mult timp, nu reținuseră nici un semn particular, după care să-l poată recunoaște la nevoie. Nu-i interesaseră asemenea aspecte ; „Portofelul este la fel ca și cel care mi s-a furat din buzunar", spusese fiecare dintre ei, pe rînd. Totuși căpitanul n-avea de gînd să dea înapoi. După discuția cu infractorul, pentru a administra proba de care avea nevoie, recurse la serviciul unui vechi „prieten" al său, un prieten de o deosebită perspicacitate. Se numea „Eringo" și nu era altcineva decît cîinele de urmărire al miliției.

Cei trei reclamanți fură introduși în același birou cu infractorul.

— Nu-i cunosc pe acești oameni ! reacționă Safta cum dădu cu ochii de ei. Probabil că vreți să faceți cu mine o recunoaștere din grup, sondă el terenul. Nu ține ! E treabă șubredă...

Cînd, însă, fu adus și „Eringo", simți cum i se înmoaie picioarele și se lipi de perete. „Eringo" se postă la doi pași în fața lui, cu gura întredeschisă și urechile ridicate. Îl privea ca pe o pradă...

— Ce faceți, îl puneți să sară pe mine ? întră infractorul în panică, neluîndu-și privirea de la cîine.

Nu putea fi vorba de așa ceva. „Eringo" avea altă misiune. De fapt, după tot ce-a urmat, cîinele a furnizat și proba care l-a trimis, fără dubii, pe Marcel, pe banca acuzaților. A recunoscut și el, infractorul, în final. N-a avut încotro...

Stimați cititori, în ce a constat proba și, deci, care a fost misiunea lui „Eringo" ?

O „simplă" neglijență

„Pasagerii pentru Cluj-Napoca sînt invitați în sala de plecare ! Pasagerii pentru Cluj-Napoca sînt invitați în sala de plecare" ! anunță la difuzoarele aeroportului Băneasa o voce feminină caldă, puțin cîntată.

Un grup de oameni se detașă din mulțimea aflată în sala de așteptare și se îndreptă spre culoarul ce ducea la sala de control. Zumzetul trepidant, de bondari uriași, care parcă se izbea de peretele sălii de așteptare, înfrigurarea dinaintea zborului care-i aștepta făceau să se deseneze fiori pe chipul fiecăruia. Unii încercau să-și ascundă emoția, fie lansînd cîte-o întrebare banală, fie privind prea familiar în jurul lor.

„Pasagerul Victor Repan este invitat de urgență la ghișeul numărul 16 ! Pasagerul Victor Repan este invitat de urgență la ghișeul numărul 16" ! se auzi din difuzoare aceeași voce caldă.

— Și-o fi pierdut actele ! își dădu cu părerea o femeie îmbrăcată în roșu.

— Nu prea-mi vine să cred, zise vecina ei. Aici, toți a trebuit să umblăm în portofelele cu acte... Poate să-i fi căzut doar buletinul...

Nu chiar așa stăteau lucrurile. Cel puțin după părerea căpitanului Roman, care călătorea și el la Cluj-Napoca și auzise discuția celor două femei. Ofițerul gîndi, puțin amuzat, că astfel de situații sînt cele mai prielnice pentru

a-ţi pune la încercare, pe viu, capacitatea de a rezolva un exerciţiu de logică. După părerea sa, un asemenea exerciţiu înlocuia multe careuri dintr-o revistă „Rebus"... Acum, căpitanul se gîndi că acel Victor Repan nu fusese strigat pentru că îşi pierduse vreun act, fiindcă în acest caz ar fi fost anunţat să se prezinte la biroul de informaţii al aeroportului, nicidecum la ghişeul numărul 16, unde, cu puţin timp înainte, călătorii primiseră talonul de zbor pentru Cluj-Napoca. Cel strigat era, desigur, un întîrziat. De fapt, singurul întîrziat, atîta timp cît nu mai fusese pronunţat şi alt nume. Ca atare, lista de zbor era neîncheiată şi nu fusese încă predată comandantului de bord, care urma să-i poarte peste munţi, pînă la oraşul de pe Someş. Mai trecură cîteva minute.

— Da' de ce ne-o ţine, dragă, atîta, aici, la uşă ? întrebă nerăbdătoare femeia în roşu. Uite, au pus şi scara la avion !

— Eu ştiu ?! Poate plouă la Cluj şi nu ni se permite aterizarea, spuse cealaltă pasageră. Ţi-ai luat umbrela ?

Căpitanul Roman se retrase, zîmbind, lîngă culoarul de control care dădea în sala de plecare. Auzi paşi. Deslușî uşor că erau două persoane : bărbaţi, după gravitatea şi zgomotul paşilor. O jumătate de uşă se balansă înainte şi apărură un aviator în uniformă, urmat de un tînăr într-un costum maro, cu cravata într-o parte şi părul răvăşit. El era întîrziatul. Ofiţerul înţelesese asta şi după admonestările discrete ale aviatorului, care mişca uşor din cap.

— Ce-ar fi dacă un concert n-ar începe la ora fixată pînă n-ar intra în sală toţi întîrziaţii ? strecură un bătrînel, privind spre comandantul aeronavei.

— Taxiul..., îngînă tînărul, îndreptîndu-şi cravata.

Şi cu asta, micul exerciţiu de logică al căpitanului luă sfîrşit. Pasagerii uitară şi se îndreptară în grup spre covorul de asfalt din interiorul aeroportului. Ţinta : scara avionului. Gîndul : un loc mai în faţă, la mijloc sau în coada avionului ; după preferinţă.

Uşa avionului se închise, în timp ce călătorii încă se mai foiau pentru a-şi găsi o poziţie cît mai confortabilă

în fotolii. Echipajul transmise pasagerilor salutul și urările sale, prin glasul unei stewardese. Se legară centurile de siguranță, apăru în peretele din față, cu litere roșii, „Vă rugăm nu fumați" și pasărea de foc începu să trepideze. Motoarele deveniră tot mai „nervoase", iar aripile începură un dans mărunt. Un călător nu-și găsise încă locul, din moment ce se mută deodată, mai în față. Era tot întîrziatul. Cineva voi să-i spună din urmă ceva, dar roțile se puseră în mișcare. Nimeni nu voia să piardă spectacolul decolării...

O oră trecu ușor și aeroportul din Cluj-Napoca se arătă la fel de primitor, cu sutele de flori multicolore din rondurile de lîngă pistă. Pasagerii coborîră și se îndreptară cu toții, în pas domol, spre aerogară, unde se opriră așteptînd minicarul cu bagajele. Acesta sosi repede. Căpitanul Roman își ridică și el geanta de voiaj și se întoarse spre autobuzul TAROM-ului care aștepta. Dar auzi o voce agitată, lamentîndu-se :

— Vai, mi-au furat servieta ! Mi-au furat proiectul energetic ! Miliția ! Unde-i un post de miliție ?...

Cel care striga era tînărul care întîrziase...

— Proiectul energetic ! Își trecea mecanic mîna prin păr, disperat. Sînt un om pierdut !...

— Ce s-a întîmplat, tovarășe Repan ? veni ofițerul lîngă el.

— ... De unde mă cunoașteți ? se miră tînărul.

— Întîmplător am ascultat și eu la difuzoarele aeroportului Băneasa...

— Atunci, poate știți și unde-mi este servieta, rosti tînărul. Vă rog, tovarășe... conține un document de mare însemnătate.

— Secret de stat, după cîte bănuiesc, nu ?

— Da, da, încuviință tînărul, dînd precipitat din cap, ducîndu-și, apoi, grav, mîna la frunte. M-am nenorocit !... Spuneți-mi vă rog, știți ceva despre servietă ?

— Nu-mi dau seama unde ați lăsat-o, dar știu, în schimb altceva : că un asemenea document n-avea ce căuta în servieta dumneavoastră, tovarășe inginer ! apăsă deliberat căpitanul pe ultimele două cuvinte.

— Am impresia că ştiţi multe, plecă inginerul capul în jos.

— Nu. Ştiu ce ştie toată lumea. Legea privind apărarea secretului de stat nu ne îngăduie...

— Ştiu, o cunosc, îl întrerupse transfigurat tînărul, dar dacă am greşit, am greşit ! Înţelegeţi-mă...

— Ce s-ar întîmpla dacă legea de care v-am pomenit ar „înţelege" tocmai ceea ce ea interzice ? replică ofiţerul. Ar mai fi lege ?

— Nu, dădu inginerul din cap, ca un copil neputincios. N-am mai trimis proiectul prin poşta specială, gîndindu-mă să cîştig timp.

— Iată, prima greşeală, sublinie omul legii.

— Da...

— Şi a urmat a doua greşeală, spuse căpitanul, privind peste umărul tînărului, la stewardesa care venea grăbită pe alee, ţinînd în mînă o servietă neagră, din vinilin.

— Care, întrebă inginerul agitat.

— Cea cu servieta.

— Nu. Servieta mi-a fost furată ! Sînt sigur de asta !

— Atunci, în calitate de ofiţer de miliţie, vă rog să mă iertaţi că nu m-am prezentat pînă acum, sînt căpitanul Roman, mă siliţi să arestez un om nevinovat...

— Cum ?!... Pe cine ?

— Priviţi în spatele dumneavoastră !

Inginerul se întoarse şi rămase stupefiat, văzîndu-şi servieta în mîna stewardesei.

— Cine a uitat o servietă în avion ? privi tînăra la cei din jur.

— Eu, domnişoară. Scuzaţi-mă...

Tînărul sărută recunoscător mîna stewardesei. Se bucura ca un adolescent reuşit la examenul de bacalaureat.

Deschise servieta. Cotrobăi prin ea, preocupat. Scoase afară conţinutul servietei : cîteva dosare, un toc de ochelari, cîteva coli albe, un ziar „Scînteia", un indigou folosit, o revistă „Lumea" şi o agendă de însemnări. Răsfoi nervos cele cîteva dosare, o luă iar de la început.

— Mi-a furat planul energetic, tovarăşe căpitan !

— Nu vi l-a furat nimeni, sînt convins, auzi vocea calmă a ofițerului. De fapt, pasagerii pot fi controlați, s-au luat măsuri să nu plece nici o mașină de la aeroport. Nu sînt singur. M-a așteptat un coleg.

— Planul energetic mi-a fost furat, nu există !

— La noi nu s-a întîmplat așa ceva, apără prestigiul TAROM-ului stewardesa. Poate n-ați căutat bine.

— N-are rost. Mi-a fost furat ! exclamă cu aceeași fermitate inginerul. Doamne !...

— Îmi permiteți să mă uit și eu în servietă ? spuse ofițerul.

— Vă rog. Poftiți ! Dar nu este... Mare minune ar fi să-l găsiți dumneavoastră.

Căpitanul Roman examină atent conținutul servietei. Într-adevăr, planul energetic nu era acolo. Îl întrebă pe inginer :

— Unde se află exemplarul doi al planului ?

— La mine în fișet, răspunse interlocutorul.

— Sigur ?... N-ați putea întreba secretara, la telefon, dacă așa stau lucrurile ?

— Este în concediu de naștere, tovarășe căpitan, și apoi n-are cunoștință despre acest plan. Singurii care știm de el este tovarășul director și cu mine.

— Atunci să mergem la telefonul interurban din aeroport, zise Roman, făcînd semn locotenentului Mușat să dea drumul la circulație.

— De ce ? Pentru ce ?

— Cred că ați uitat acasă planul energetic, mă refer la original, bineînțeles, deși locul lui nu este acasă... Soția o să fie bucuroasă, cînd o să vă audă glasul. Dar pentru „uitarea" dumneavoastră veți fi sancționat sever.

Inginerul tăcu. Cînd ajunse la telefon, formă prefixul Bucureștiului, apoi cele șase cifre. Cei doi ofițeri se retraseră cîțiva pași mai încolo. Victor Repan închise însă foarte curînd telefonul și reveni :

— Ați avut dreptate, tovarășe căpitan. L-am uitat acasă. Îmi dau seama că, dacă aveam planul în servietă, un răufăcător mi l-ar fi putut sustrage foarte ușor...

— Un răufăcător de tipul pe care vi-l imaginați dumneavoastră s-ar fi mulțumit și fără plan ! îl întrerupse Roman.

— Cum ! De ce ! Nu înțeleg !
— Ar fi profitat de o altă neglijență a dumneavoastră.
— Altă neglijență ? Care ? îngălbeni tînărul inginer.
Căpitanul Roman îi explică într-o singură frază în ce consta această „simplă" neglijență.

Dumneavoastră, stimați cititori, ați descoperit-o ?

Anunțul la Mica publicitate

Bulevardul era înțesat de lume. Căpitanul Roman înainta cu greu printre oameni. Privea destul de des la ceas. Ajunsese, în cele din urmă, în fața magazinului „București". Aici îl aștepta soția.

— Iar ai întîrziat, îi spuse ea clătinînd a dojană din cap.

— A intervenit un caz, știi... Așa se-ntîmplă pe la noi...

— Bine. Dar nu poți aranja și tu să nu mai apară nici un caz ? zîmbi forțat Elena.

— Poate. Dacă dăm un anunț la „Mica publicitate", s-ar putea să iasă ceva. Încercăm ?

Elena rîse de-a binelea. Se luară de mînă.

— Ce-i cumpărăm Isabelei ? Se și aflau în fața vitrinei unui magazin de copii. Abia așteaptă cadoul de ziua ei, zise Elena.

— Să intrăm înăuntru, să vedem, zise ofițerul.

În magazin era forfotă mare. Admirară jucăriile aranjate cu gust în rafturi. Era foarte greu să te decizi pe care s-o cumperi. Toate erau frumoase...

— Cînd eram mică, îmi doream o păpușă mare, cu părul negru și ochii albaștri, spuse Elena. Uite, cum este aceea de-acolo, de sus.

— Superbă ! exclamă căpitanul.

Cumpărară păpușa pe care vînzătoarea o ambală într-o cutie mare. Căpitanul vru să ia el păpușa.

— Nu, o duc eu ! spuse Elena bucuroasă.

Pe bulevard, lume multă, fiecare cu treburile lui. Se opriră în fața unei vitrine cu discuri. Elena privi la coperta unui disc și, apoi, la pachetul ce-l ținea sub braț.

— Am o idee, îi spuse ea soțului. Să cumpărăm discul acesta.

— Cu Olimpia Panciu ?

— Da. Una din melodiile discului se referă la... păpușă. Să-ți amintesc melodia : „Cu creionul, pe hîrtie, o păpușă-am desenat..."

Cumpărară și discul.

Părăsiră magazinul și se îndreptară spre stația de troleibuz.

— Ajutați-mă ! Fie-vă milă ! Sînt un biet infirm ! auziră din dreapta.

Se uitară într-acolo. Un cetățean între două vîrste, cu un palton ponosit și un fular zdrențăros, stătea pe caldarîm cu mîna întinsă. În poală, avea o bască în care punea banii strînși de la trecători. Unii îi aruncau monedele direct în bască.

— Infirm, săracu', spuse o bătrînă care-i dădu o monedă de trei lei. N-are picioare ! Să fie pentru sufletul morților !...

Cerșetorul holbă ochii.

— De ce pentru sufletul morților, măicuță ? întrebă el. Nu vezi că eu abia îmi trag sufletul ? Vai de bucățica mea pe care o bag în gură !

— Așa se zice, maică, dar banii sînt pentru sufletu' matale, că ești amărît. Vai de picioarele matale...

— Care nu le am ! îngroșă vocea cerșetorul, întinzînd mîna rugător la cei care treceau pe lîngă el. Le-am pierdut, măicuță, așa mi-a fost scris. Dumnezeu nu s-a îndurat de mine ! Acum aștept să se îndure cei care au picioare ! Sărut mîinile, să fiți sănătos, nu ca mine ! se închină el la un cetățean care-i aruncase din mers o monedă.

— Și unde ți-ai pierdut picioarele ? întrebă cu milă bătrîna.

— Așa m-am născut ! Blestem, nu altceva ! Să fiți fericiți, să vă trăiască copiii, să n-auziți de spital ! mulțumea el sonor pentru banii care-i curgeau în bască.

— Răposatu' bărbatu-meu, zise bătrîna, tot cu picioarele a suferit. Din război, maică ! De la un obuz i s-a tras... Apoi, l-au luat nemții prizonier și l-au băgat în lagăr, ùn fel de pușcărie. Matale nu știi ce-i aia pușcărie !

— Da' bine, bre, de ce-mi vorbești mie de pușcărie ! se enervă cerșetorul, fără a mai mulțumi celor care-i aruncau obolul. O privea pe bătrînă cu un fel de ură. Eu abia-mi tîrăsc zilele, că mai bine aș muri decît să mă chinuiesc așa, și matale îmi vorbești de... Ar fi vrut s-o împingă de-acolo pe bătrînă, să-l lase în pace mai repede.

— De lagăr ți-am spus, maică, dar n-ai fost atent.

— Totuna ! gemu cerșetorul.

— Păi, vezi, dacă n-ai avut răbdare să mă asculți, îl mustră bătrîna. Am acasă căruciorul răposatului și mă gîndeam să ți-l dau de pomană. Ai cărucior sau n-ai ?

— De unde să am, costă scump unu' d-ăsta, răspunse cerșetorul, țintind cu privirea o femeie bine îmbrăcată, elegantă. Ajutați-mă, fie-vă milă. S-aveți noroc în dragoste ! Și s-aveți noroc de un bărbat frumos, înalt, săruta-v-aș picioușele, că eu n-am picioare de la naștere ! Femeia scoase din poșetă o bancnotă de 5 lei. Sărut mîna, sărut picioușele, bătu cerșetorul cîteva mătănii scurte, după ce luă banii. S-aveți parte de multă fericire !

— Ai strîns ceva bani, reluă bătrîna privind în poala cerșetorului, și știi să te jeluiești la astea tinere. De ce nu strîngi bani să-ți cumperi un cărucior ? Nu cumva-i bei ?

Cerșetorul o privi chiorîș, apoi își lăsă capul în palme. Simula că plînge. Răspunse :

— Matale ai venit aici să-ți bați joc de zilele mele ? Cum să strîng bani din această milă amărîtă, cînd mai am și doi copilași acasă ?

Bătrîna rămase impresionată de vorbele cerșetorului.

— Iartă-mă, n-am vrut să te jignesc, spuse ea cu o voce blajină. Eşti un om chinuit, vai de nenorocirea matale. Off !... Trag o fugă pînă acasă să-ţi aduc cărucior răposatului. Nu stau departe. Ţi-l dau de pomană. Să fie pentru sufletul răposatului.

— Bogdaproste, săru' mînuţa, măicuţă ! Să-ţi dea Dumnezeu sănătate ! bolborosi cerşetorul mai mult de bucurie că scapă de bătrînă...

Bătrîna plecă, ştergîndu-se cu batista la ochi.

— Ai văzut, un amărît ! spuse Elena.

— Ba nu, un caz ! ripostă căpitanul.

— Tragedia soartei, vrei să spui !

— Nu. Un caz din acelea care n-ar fi trebuit să apară dacă dădeam anunţul la „Mica publicitate"...

— Vrei să spui că, deşi eşti în timpul liber şi n-ai plecat o clipă de lîngă mine, totuşi a apărut un caz de care trebuie să te ocupi ?

— Exact.

— Care caz ?

— Infirmul. N-ai sesizat nimic ?

— Nu. Infirm ca toţi infirmii, iar cît am stat noi aici, în staţie, n-a făcut nimic rău.

— Uită-te mai atent. O să-ţi dai seama că tot ce face el e o escrocherie. Păi, nu face altceva decît să înşele „bibilicile".

— „Bibilicile" ?

— Aşa spun escrocii celor pe care îi duc de nas cum le place.

— Bine, dar ăsta nu duce de nas pe nimeni. Înţeleg că, fără picioare fiind, n-are voie să cerşească. Statul se îngrijeşte de cei în situaţia lui, le asigură o pensie cu care pot trăi în condiţii onorabile, nu ? Apoi, beneficiază de asistenţă medicală gratuită, mijloace de transport proprii, cămine, precum şi locuri de muncă, adaptate posibilităţilor lor. Aşadar, n-are voie să cerşească. Totuşi, din moment ce e infirm, nu e unul care înşeală ; de ce-l numeşti escroc ? Nu înţeleg !

— Privind la acest „infirm", te-ai întrebat de ce nu are lîngă el măcar o pereche de cîrje, ca să nu mai vorbim de cărucior ? Cum pleacă el dacă începe o ploaie ?

— Poate-l ajută cineva și-l trage sub streașină !

— Și acasă nu se duce ?

— Poate vine cineva din familia lui și-l ia !

— Și cîrjele unde sînt ? La familie ? Le duce și le-aduce de fiecare dată ? Nu ți se pare curios ?...

— Da... Nu m-am gîndit. Cîrjele trebuiau oricum să fie lîngă el. Dacă i se întîmplă ceva, nu ?

— Deci, începi să-ți pui semne de întrebare. Privește-l cum se arcuiește pînă aproape de pămînt, mulțumind astfel celor care îl „onorează" mai substanțial. Nu-ți spun nimic aceste mișcări ?

— Nu... În afară, poate, de ușurința cu care le execută !

— Perfect ! Chiar aici e cuiul !

— Știu eu ?! Cred că și-a format mușchii anume, prin exercițiu. N-aș dori nimănui să fie nevoit să se plece pe niște cioturi.

— Mișcările despre care vorbim trădează altceva însă. Ia privește. Privește mai bine !

— Nu-mi dau seama ! exclamă ea.

— *Are* picioare ! îi spuse căpitanul, aprinzîndu-și o țigară.

— Nu cred, glumești ! zise contrariată Elena. Unde să le ascundă ?

— Sub palton !

— Nu se poate ! S-ar putea trăda !

— Cum să se trădeze, din moment ce, privește, monedele îi curg ca la robinet !

— Păi, miliția ce face ?

— Acționează !...

Elena se întoarse spre soțul ei și-l privi de parcă atunci și-ar fi dat seama că era ofițer de miliție.

— Și încă după orele de program ! se completă Roman, încrețindu-și fruntea. Te duci acasă, iubito. Vin eu mai tîrziu.

— Nu. Rămîn. Sînt curioasă ! replică hotărîtă Elena.

— Bine, aprobă căpitanul. Hai să dăm un telefon din colț. O să predau cazul unui coleg care este de serviciu.

— Bine, dacă spui tu.

Merseră la un telefon public. Căpitanul ridică receptorul și formă numărul.

— Alo ! Căpitanul Roman, se prezentă el.

— Să trăiți, tovarășe căpitan ! Locotenentul Mușat.

— Vino, te rog, cu o mașină pînă în fața la „Spicul" ; este vorba de un șarlatan...

Căpitanul o lăsă pe Elena într-un loc mai retras și se duse la cerșetor.

— Sînt un biet infirm ! Ajutați-mă ! întinse mîna cerșetorul. Știu că sînteți om cu suflet. Să vă trăiască copilașii ! Ce aveți fată sau băiat ?... Dacă aveți doi, este și mai bine, să vă trăiască amîndoi !

Căpitanul îl privi nemișcat. Cerșetorul începu să dea semne de neliniște.

— Sărut' mînuța ! Să ai parte de bani mulți și de mașină la scară ! continuă el. Dă și la băiatu' un franc, că n-are picioare !

— Ba are picioare ! zise Roman.

„Hopa" ! își spuse cerșetorul. „Miroase a prăjeală". Se hotărî să atace continuu, ca să nu se dea de gol.

— Adică matale ai picioare, săru' mînuța aia, cu care să tragi la loto un bilet de o sută de mii cîștig ! Și ce bine că ai picioare și ești mai chipeș ca Florin Piersic, bătute-ar norocul-ăl mare ! Să fii primul călător cu metroul în București și să fii sănătos, nu ca mine un nenorocit fără picioare ! Săru' mînuța ! și întinse din nou palma.

Ofițerul îi dădu mîna la o parte.

— Și dumneata o s-apuci să mergi cu metroul !

— ... ?! Eu?! Poate cu... căruciorul, că-mi aduce acuma o bătrînă un cărucior.

— Nu, nu cu căruciorul. Cu picioarele !

— Cu... Ha ! ha ! ha ! izbucni cerșetorul într-un rîs isteric, bătînd cu palmele în locul unde ar fi trebuit să aibă picioarele. Îți bați joc de un infirm ?

— Ridică-te în picioare !

Zdrențărosul își încleștă pumnii.

— Escrocheria are picioarele scurte ! îi tăie respirația ofițerul. Ai luat destule „grăunțe" de la „bibilici" ! Ridică-te în picioare !

„Vai de mine, e presar ! Știe și... dicționaru'", se-ngălbeni escrocul. „Ce să fac ?!... Aha !" și începu să-și tragă pumni în cap, ca un dement.

— Salvarea ! Salvarea ! Am criză !... se lăsă el pe spate, căutînd o poziție mai comodă, ca să-și tragă picioarele și s-o întindă în învălmășeală. Se prefăcu că leșină...

Elena se apropie de căpitan, speriată. Ofițerul îi făcu semn să rămînă pe loc. Femeia se mai liniști. Nu cunoștea trucul. Era un truc vechi, folosit uneori de escrocii versați, și care îi oferea o șansă bună de scăpare.

— Să-l ajutăm, săracu' ! se repezi un cetățean.

— Opriți o mașină ! Să nu moară ! strigă o femeie.

Escrocul privea printre gene și aștepta, pîndind momentul cînd să poată fugi. Căpitanul Roman îi opri însă pe cetățeni la distanță, pentru a preveni o învălmășeală. Infractorul, sesizînd pericolul pe care-l prezenta ofițerul, începu să strige ajutor, simulînd convulsii puternice. Cîțiva cetățeni se repeziseră din nou să-l ajute. Căpitanul Roman le tăie calea :

— Nu vă apropiați. Sînt medic ! Are o criză de epilepsie ! Singurul ajutor pe care i-l puteți da este să vă dați la o parte, să aibă aer ! Am eu grijă să nu se lovească !

Lumea se dădu cîțiva pași înapoi, urmărind mișcările „medicului". Escrocul simulă din nou leșinul.

— Gata cu circul ! îi șopti ofițerul și, aplecîndu-se deasupra, îi suci mîna la spate.

— Ești mahăr, șefule ! îi zise escrocul, studiind trăsăturile feței căpitanului. Ai academie, nu glumă !

— Faceți loc ! Faceți loc ! se auzi în mulțime o voce subțire.

Oamenii se dădură la o parte și apăru o bătrînă, împingînd un cărucior pentru invalizi.

— Săracu' de el, e și bolnav ! se apropie bătrîna. Duceți-l la spital cu căruciorul ăsta, maică ! Este al lui. I-l dau de pomană, că n-are cu ce merge, amărîtu' !

— Nu-i trebuie cărucior, măicuță, spuse căpitanul. Are cu ce merge !

— Cum are ?...

— Are, măicuță, are picioare !

Bătrîna își duse palmele la gură și se lăsă în cărucior fără vlagă. Mai că nu leșină. Oamenii murmurau.

— Nu se poate una ca asta, ieși în față o femeie. Eu am văzut cu ochii mei că n-are picioare ! I-am dat trei lei !

Se auzi un scrîșnet de roți și, dintr-o mașină, coborî un tînăr ofițer de miliție în uniformă.

„Miliția ! A venit miliția !" se auziră exclamații în mulțime.

— Să trăiți, tovarășe căpitan ! îl salută locotenentul pe „medic".

O clipă mulțimea amuți, apoi vocile se amplificară. Ofițerii îl ridicară pe escroc în picioare !

— Nemaipomenit !...

— Ce înșelătorie !

— Și ziceam că este un amărît !...

— Cum a putut să ne înșele, domnule !...

— Ce șarlatan. I-am dat și eu bani !...

— Să ne dea banii înapoi, spuse femeia care „văzuse" cu ochii ei că cerșetorul *n-avea* picioare.

De sub paltonul escrocului, ieși la iveală o servietă.

— Ce de bani !... se miră femeia. Și ia uitați-vă la el ! arătă ea cu mîna. Numai paltonul e zdrențuit, încolo... costum nou, cămașă albă și cravată cu buline. Escrocul ! Cred că are mai mult de cinci sute de lei în servietă.

— Din acest moment, banii sînt corp delict ! spuse căpitanul Roman. Să mergem !

Oamenii făcură culoar pînă la mașină.

... Se lăsase întunericul. Un bărbat și o femeie mergeau pe bulevard ținîndu-se de mînă. Ea strîngea la piept un pachet voluminos, iar el un disc de muzică ușoară. Un timp, nu-și spuseră nimic.

— Sper că mîine, de ziua Isabelei, n-o să se mai ivească vreun caz, îi spuse ea într-un tîrziu.

— Mai ales dacă dăm anunțul acela la „Mica publicitate", zîmbi el.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, cum a reușit „cerșetorul" să-și ascundă picioarele de privirile trecătorilor ?

Enigma unui polițist

Căpitanul Roman a fost invitat în mijlocul elevilor de la Școala de ofițeri de miliție. I s-a rezervat și o surpriză : înființarea în școală a cercului „Enigma".

La intrarea ofițerului, într-o sală mare, numeroșii membri ai cercului se ridică în picioare și-l aplaudă. Emoțiile sînt mari de ambele părți. Elevii, fiecare în parte, doresc să ajungă un „căpitan Roman", iar el retrăiește înfiorat amintirea zilelor cînd ocupa un loc într-o bancă, acolo, în penultimul rînd, în stînga. Băieții se așază în bănci și abia zgomotul produs pare să-l retonifice, aducîndu-l din nou în realitatea de-acum... Nu e ușor pentru el, cel aplaudat, să poarte discuția aceasta cu cei care mîine îi vor fi colegi și care, la rîndul lor, vor fi și ei întîmpinați, de alți elevi, cu aplauze... Îi privește pe fiecare, pe rînd, imaginîndu-și chipurile celor care cîndva șezuseră împreună cu el în această clasă.

— Cum să încep ? se adresează el „colegilor", frecîndu-și stîngaci mîinile.

— Cu o enigmă ! se aude glasul unui elev de prin mijloc... Cu enigma enigmelor, dacă există.

— Îmi pare rău, dar o asemenea enigmă nu există și nici n-a fost inventată vreodată. Enigmele polițiste au savoarea lor, numai atunci cînd sînt compuse din elementele realității care ne înconjoară, în care trăim, cu care ne confruntăm. În ceea ce ne privește, profesional vorbind, fiecare caz întîlnit este o enigmă, ori era o enigmă. Sau, de ce nu, rămîne o enigmă...

— Cum vine asta, rămîne o enigmă ? întreabă același elev.

— Rămîne o enigmă pentru hoți, pentru infractori, asupra felului cum i-am descoperit.

„Colegii" rîd.

— Care a fost prima dumneavoastră enigmă profesională ?

— Cea pe care am auzit-o la începutul carierei mele, de la un milițian mai în vîrstă, acum pensionar. Cazul se pare că este și plin de învățăminte pentru activitatea

oricărui ofițer de miliție judiciară. Faptele s-au comis însă în regimul trecut.

— Povestiți-ne, vă rugăm !

— Un căruțaș avea o soție tînără și o gelozea îngrozitor. Aproape zilnic o maltrata fără temei. Era un tip foarte violent. O amenința cu cuțitul și nu pregeta să-i mai lase cîte-o urmă în carne vie. Soția sa fusese condamnată șase luni pentru un furt, iar el nu accepta să stea lîngă o pușcăriașă. Cel puțin așa se exprima, dar în realitate n-o putea părăsi, fiindcă o iubea mult în felul lui.

Într-o zi, omul veni acasă beat în ultimul hal. Se luară la ceartă și el puse din nou mîna pe cuțit... Din acest moment, datorită stării avansate de ebrietate în care se afla, n-avea să-și mai amintească nimic din ceea ce a făcut. Cert a fost că, din acea seară, soția sa n-a mai fost văzută de nimeni. A doua zi, a venit poliția la fața locului. El era în pat, mahmur. În cameră, pe podea, s-au găsit mai multe pete de sînge, un cuțit pătat și el de sînge, și degetul mic de la mîna unei femei. Avînd la poliție fișa cu amprentele soției lui, de cînd fusese arestată, n-a fost greu să se stabilească că degetul era al ei. Întrebat ce se întîmplase, soțul n-a putut da nici o relație. Se scuza, așa cum v-am spus, că el nu-și amintea nimic, că fusese beat... Își amintea, vag, că parcă se certaseră, dar atît...

Cu toate cercetările ample care s-au întreprins, cadavrul femeii n-a fost găsit. Pe baza acestor probe și a antecedentelor sale de om violent în relațiile cu victima, căruțașul a fost condamnat la douăzeci și cinci de ani închisoare pentru uciderea soției sale. Și omul a executat pedeapsa și s-a eliberat, avînd vîrsta de 47—48 ani. Nu se angajează într-un serviciu, ci se ține întruna de băutură. Nu trece nici o lună de la eliberare și comite un al doilea omor. Cu toate acestea, el nu este arestat sau condamnat pentru al doilea omor. „Știți de ce ?“ Aceasta a fost întrebarea pe care mi-a pus-o polițistul pensionar și pe care eu v-o pun, acum, dumneavoastră. „Întotdeauna cînd faci o anchetă judiciară asemănătoare, să ai în vedere acest caz, Roman !“ mi-a spus el. Vă spun și eu la fel. Și aștept să răspundeți.

Tăcere îndelungată.

— Trebuie să recunosc că și mie mi-a dat puțin de furcă această enigmă, zîmbi căpitanul Roman. De fapt, în activitatea mea, am întîlnit și eu un caz oarecum asemănător, un caz ale cărui valențe speciale au exclus răspunderea penală a autorului. L-am inclus în cartea mea de enigme. Dar, la acest caz, ca să nu porniți anapoda și să ajungeți la raționamente greșite, vă voi da un punct de reper. Gîndiți-vă la un principiu de bază al societății noastre de astăzi, principiu care călăuzește întreaga activitate a organelor de miliție. Apoi, comparați-l cu sistemul de lucru al poliției burgheze și veți găsi cu siguranță dezlegarea enigmei.

„Colegii" se gîndiră puțin, apoi apărură răspunsurile exacte.

Dumneavoastră stimați cititori, ce părere aveți : de ce n-a fost pedepsit criminalul pentru comiterea celui de-al doilea omor ?

Mirarea unui spărgător

Căpitanul Roman se ocupa de prinderea unui spărgător versat care, în ultimul timp, dăduse mai multe „lovituri". La ultima spargere, furase peste cincizeci de ceasuri, majoritatea din aur. Avînd seriile ceasurilor, ofițerul le-a dat imediat în urmărire, întinzînd „lațuri" în locurile unde puteau fi valorificate. Și, iată că, la numai două zile de la ultima spargere, locotenentul Mușat aduse la miliție un bișnițar care avea asupra sa șase dintre ceasurile căutate.

— Unde „tîrguia" dumnealui ? îl întrebă căpitanul pe locotenent.

— Pe strada Covaci, în fața magazinelor de consignație.

— Prețul ?

— Sub o mie, sub cinci sute lei, după „client“ !

— Asta nu mai este bișniță, privi căpitanul cu coada ochiului la infractor. Înseamnă că el este hoțul !

— Eu ?! Nu eu, dom' șef ! ridică bișnițarul capul din pămînt. Să mor dacă știu ceva.

— Minți ! Tu ești hoțul ! Descarcă-ți sufletul repede, dacă vrei să nu te-alegi cu maximum de pedeapsă.

— Pe mine să mă încadrați la comerț ilicit și nu la furt, dom' șef. Vă rog, eu n-am furat !

— Comerț ilicit cu ceasuri furate ? Nu-ți dai seama că nu merge, domnule...

— Adrian Cucu, să trăiți ! spuse repede bișnițarul.

— Merge însă perfect la... complicitate ! N-ai vrea să consulți puțin Codul penal, domnule Cucu ?

— Nu, dom' căpitan, că-l cunosc ! Știți, am fost de două ori „repetent“ pînă acum.

— Furturi ?

— Nu, vai de mine ! Bișniță...

— Bișniță, dar nu cu obiecte provenite din furt.

— Nu, nu ! Ca și acum, de fapt.

— Acum, minți ! Întocmiți-i ordonanța de reținere, pentru furt, și la arest cu el ! se adresă autoritar Roman locotenentului.

— Am înțeles, să trăiți !

— Stați, nu vă grăbiți, dom' căpitan ! se rugă bișnițarul. De ce pentru furt ? Vă spun adevărul. Ieri am cumpărat zece ceasuri din astea, de la un tip, Dorin zicea că-l cheamă.

— Placă veche. Nu ține. La arest !

— Stați, dom' șef, nu vă grăbiți. Vă dau date exacte, ce naiba... A fost cazat la hotelul „Opera“, camera 126. Zicea că-i din provincie, iar prin București este numai în trecere. La el în cameră, am căzut la pace. Trei sute lei bucata.

— Avea mai multe ?

— N-am mirosit, că n-avea bagaj, n-avea nimic în cameră. Ceasurile pe care mi le-a dat le ținuse legate pe brațe. Ascunzătoare veche...

— De unde a spus că le are ?

— Că i le-ar fi dat un amic din Suceava și că acesta, la rîndul lui, le-ar avea de la o rudă, un străin care și-a petrecut concediul în România.

— Serios ?...

— Zău, dacă nu mi-a zis așa, dom' șef ! se strîmbă bișniţarul.

— La valoarea ta „comercială", să cumperi asemenea ceasuri cu trei sute lei bucata ! Nu ţi-a dat de gîndit de unde pot proveni ?

— Din bișniţă ! Zău dacă am bănuit altceva, dom' șef.

— La arest cu el ! ordonă din nou Roman locotenentului.

— Dar nu pentru furt, dom' șef ! Vă rog...

Căpitanul Roman se deplasă imediat la hotelul „Opera". La camera 126, locuise cîteva zile un oarecare Dorin Balint de 25 ani, dintr-o comună din judeţul Hunedoara. După încheierea „tratativelor" cu bișniţarul, își luase tălpășiţa...

— La plecare, m-a întrebat dacă n-am „Mersul trenurilor", spuse recepţionerul. I-am spus că n-am, însă i-am permis să dea de aici un telefon la Gara de Nord. S-a interesat de un tren pînă la Deva.

— Vă mulţumesc.

Așadar, bișniţarul dăduse destule date exacte. Căpitanul Roman raportă șefului său despre informaţiile obţinute. O oră mai tîrziu, urca scările unui vagon clasa I, într-un tren accelerat. Direcţia : Deva. Spărgătorul, fiind din judeţul Hunedoara, se dusese probabil acasă, sau la eventualele legături, nefiind exclus să mai aibă asupra sa din ceasurile furate.

...Trecuse de ora prînzului cînd căpitanul Roman, după o călătorie de sute de kilometri, poposi la marginea satului Sălcuţa. O priveliște încîntătoare se deschise în faţa ochilor săi. Satul era așezat pe o colină, străjuită de maiestoșii munţi ai Retezatului iar mai jos de un pîrîu al cărui susur răzbătea pînă departe. Întors cu gîndul la familia sa din București, ofiţerul respiră aerul curat și înmiresmat de parfumul fînului proaspăt cosit. Porni spre centrul satului privind atent la casele ce se înșiruiau de o parte și de alta a drumului. Ajunse în faţa casei lui Dorin Balint. În curte observă un bătrîn cărunt, puţin

adus de spate, care dădea mîncare la găini. Zărind uniforma de miliţian, bătrînul veni cu paşi repezi, grăbindu-se să deschidă poarta.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan ! se adresă el respectuos oaspetelui. Ştiţi, am făcut armata la infanterie, cunosc gradele. Dar, ce vînt v-aduce pe la noi ?

— Băiatul, Dorin, este acasă ?

Lăsînd privirea în jos, bătrînul răspunse întristat :

— De cînd v-am văzut, eram sigur că pe el îl căutaţi. Doar necazuri mi-a adus băiatul ăsta. Nu este acasă. Dumnezeu ştie pe unde umblă, că pe la noi n-a mai dat mai bine de un an.

— Chiar aşa ?

— Da, taică, e un rău, un blestemat. Nu mai vrea să ştie nimic de noi, măcar să scrie şi el o vorbuliţă, două. Umblă ca un bezmetic.

— Bine, dar poate are un motiv că nu dă nici un semn de viaţă.

— De unde motiv ? Ultima dată, l-am certat mai tare fiindcă-şi părăsise serviciul şi luase patima băuturii şi a jocului. Ne-a luat nişte lucruri din casă, pe care le-a jucat la cărţi. Mai să ne lase goi !... Cînd i-am zis de ce nu-şi vede de treabă, a sărit să mă bată. Noroc că au intervenit vecinii. De-atunci dus a fost...

Terminînd vorba, bătrînul îşi feri privirea. Pe obrajii săi brăzdaţi de ani, se prelinse o lacrimă. Lăsînd să treacă aceste clipe apăsătoare, oaspetele îl mai întrebă dacă, totuşi, băiatul ar putea da un semn de viaţă la altcineva din sat.

— Nu, taică, răspunse bătrînul. S-a certat cu toţi. La noi, oamenii sînt liniştiţi, numai el a ajuns de ruşine. Am auzit că prin Bucureşti şi-ar face veacul. L-a întîlnit un consătean, mai acu'jumate anu'.

— Aveţi vreo fotografie de-a lui ?

— Cum să nu. Iaca, mă duc în casă s-o aduc ! Da' nu vreţi să poftiţi în casă ? Ne luarăm cu vorba şi-am uitat de ospeţie.

— Nu, vă mulţumesc.

Bătrînul aduse fotografia. Căpitanul o privi și rămase pe gînduri. Dorin n-avea semnalmentele tipului descris de bișnițar și de recepționerul de la hotelul „Opera".

— Nu e el, murmură căpitanul.

— Nu vreți să-mi spuneți și mie ce s-a întîmplat ?

— Nu vă faceți griji, este o simplă verificare, îl asigură căpitanul. N-aveți de ce să vă gîndiți la necazuri.

Investigațiile făcute în sat n-avură decît darul de a confirma vorbele tatălui îndurerat. Nici pe la foștii săi amici Dorin nu-și mai făcuse apariția. Ceva se întîmplase cu el.

...Căpitanul Roman se înapoie la București. Prima grijă fu să-l scoată pe bișnițar din arest, la anchetă. Îi prezentă o planșă cu cincisprezece fotografii, printre care era și cea a lui Dorin.

— Să mor, dom'șef, dacă mint. Ați văzut, l-am dat pe bune, spuse bișnițarul, după ce studie fiecare fotografie. Nu-i nici unul din pozele astea. De ce mă încercați ? crezu el într-o manevră a căpitanului.

— Ești convins că te încerc ? îl tulbură și mai mult ofițerul.

— Păi, dacă n-ar fi așa, atunci de ce nu lipiți și fotografia lui Dorin ? Ori nu l-o fi chemînd cum s-a prezentat ?

— ...Ori tu nu vrei să spui adevărul ! îl săgetă căpitanul.

— Dacă nu credeți, confruntați-mă cu recepționerul, că doar el mi-a dat voie să mă duc în cameră la Dorin.

Nu era nevoie de confruntare. Ofițerul era convins că spusese adevărul. Era însă nevoie de o altă confruntare : între fotografia lui Dorin și spiritul de observație al recepționerului de la hotelul „Opera".

— Îmi pare rău, tovarășe căpitan, dar nu aceasta este persoana care a fost cazată la camera 126, spuse recepționerul privind la fotografia dată de ofițer. Acela era mai plin la față și avea sprîncenele stufoase, împreunate.

— Dar acesta ? îi întinse omul legii fotografia tip buletin de identitate a lui Dorin, scoasă de la evidența populației, și care în mod normal ar fi trebuit să existe pe buletinul lui de identitate.

— Nu... În ambele fotografii este una și aceeași persoană, se vede clar.

— Atunci, vă rog să-mi răspundeți sincer la o întrebare. Dar sincer, îl avertiză ofițerul.

— Vă ascult, se poate ! ?...

— Cînd ați transcris datele lui Dorin Balint în registrul de cazare, v-ați uitat și la fotografia lui din buletinul de identitate ? Știți care-i obligația dumneavoastră...

— Sincer să fiu, nu m-am uitat și la fotografie. Era aglomerație la recepție. Tocmai atunci sosise un grup de turiști, îmi aduc bine aminte...

Pentru căpitanul Roman declarația recepționerului venea să întărească două ipoteze : 1. buletinul de identitate al lui Dorin Balint fusese furat de spărgător, care făcea uz de el ; sau : 2. Dorin Balint era complicele spărgătorului. A doua ipoteză avea însă mai puține șanse de prospectare, deoarece Dorin nu fusese cunoscut de nimeni pe unde umblase spărgătorul. Excluderea prin verificări a spărgătorilor cunoscuți nu putea conduce, cel puțin ipotetic, la conturarea unui cerc de bănuiți. Singura ipoteză menită să lumineze cercetările era legată, acum, de găsirea lui Dorin Balint, pentru a se clarifica cel puțin situația buletinului său de identitate.

Între timp, în București se înregistrară alte două spargeri „lucrate" de aceeași mînă. Dorin Balint fusese dat în urmărire generală. În timp ce verificările erau în toi, Dorin își făcu apariția. Fusese identificat în comuna Nufărul, din raza județului Tulcea, unde lucra ca muncitor manipulant pe un bac de balotat stuf.

...Înalt, cu fața bronzată de soare și mînecile cămășii suflecate, se așează pe scaunul oferit de căpitan. Își învîrtea basca în mîini, ca un gest reflex.

— N-am nici un amestec în afacerea cu spargerile de magazine, se apără el. Șeful de echipă și colegii mei vă pot confirma că de un an n-am părăsit bacul decît o singură dată. Și atunci, numai pentru trei zile.

— Bine, dar unde se află buletinul tău de identitate ?

— L-am pierdut ! răspunse sec Dorin, privind în gol. Recunosc că aici am o mare vină, de vreme ce n-am anunțat miliția despre el. N-am declarat pierderea la

miliție dintr-un singur motiv, care nu se încadrează totuși în justificările legale. În comună la mine am lăsat mare ruşine părinților. Mă înhăitasem cu niște derbedei, o luasem pe o pantă greșită. M-am trezit, însă, la timp și am venit pe aceste meleaguri, unde nu mă cunoștea nimeni, pentru a-mi croi un alt drum în viață. Doream să mă întorc acasă numai după un timp, cînd aveam să fiu și eu un om în rîndul oamenilor. Țin legătura cu un prieten din sat, fără să știe părinții. Am vrut să mă căsătoresc cu o fată din București, dar mi-am dat seama că ea ducea altă viață. De fapt, acele trei zile, cînd m-am învoit, la ea am fost. Tot atunci m-am întîlnit și cu un consătean, în Gara de Nord. Atunci mi-am pierdut buletinul de identitate. Mă zăpăcise comportarea ușuratică... a fetei... eram... Nu m-am dus să reclam pierderea buletinului, deoarece știam că va trebui să merg după certificatul de naștere pe care-l am la țară. Acasă n-am vrut să mă duc, de vreme ce nu-mi realizasem încă toate planurile mele ca să spăl rușinea față de părinți și de consăteni.

...Într-adevăr, Dorin Balint nu mințea. Așadar, el nu știa nimic despre spargeri. Nodul gordian al afacerii nu-l mai constituia, acum, Dorin Balint, omul animat de dorința reabilitării față de ai săi, ci celălalt „Dorin Balint", care se folosea de un buletin de identitate ce nu-i aparținea...

Cu toate zig-zagurile situației, căpitanul nu se descumpănì. Întocmi un tabel cu toate persoanele care, pînă la data primei spargeri, lucraseră cu Dorin pe bacul de îmbalotat stuf. Apoi se reîntoarse la București, unde infractorul comisese cele mai multe spargeri. Ofițerul era văzut intrînd pe la diferite hoteluri. Verifica registrele de cazare. Compara datele de stare civilă ale persoanelor cazate la unitățile hoteliere, cu cele din tabelul adus de la Tulcea. Era o treabă rutinieră, plicticoasă. Dar...

— Tovarășe colonel, știu cine este spărgătorul ! raportă după cîteva zile bucuros căpitanul șefului său. Se numește Emil Bratu, are douăzeci și opt de ani și este din Deva. A mai fost condamnat de două ori, tot pentru... spargeri !

— Felicitări. Cum ați ajuns la el ?

— Pornind de la... stările sufletești ale lui Dorin Balint. Cînd a plecat la București, fiind foarte distrat și cu gîndul la căsătorie, și-a uitat dulapul deschis. Reîntorcîndu-se

pe bac, a constatat că nu-i lipsea nimic. Eu, însă, am intuit că atunci i s-a furat buletinul de identitate. Am mers în continuare pe această pistă, deși el susținea că-l pierduse în Gara de Nord. Am presupus că hoțul se numără printre cei douăzeci și patru de muncitori care lucraseră cu Dorin la îmbalotat stuf. Urmînd celelalte două spargeri, mi-am dat seama că infractorul va fi destul de abil și...

— Înțeleg, dădu șeful din cap. La ce hotel s-a cazat, după ultimele spargeri ?

— La hotelul „Cișmigiu", însă aici n-a stat decît o noapte. Nu l-a vizitat nimeni, ceea ce mă face să cred că încă nu și-a găsit „omul potrivit" ca să-și plaseze obiectele furate. Bănuiesc că acum și-a și mutat „locul" la alt hotel. Este sistemul lui.

...Hotelul „Ambasador". Spărgătorul era cazat la camera 218.

— Cheia este aici, zise recepționerul hotelului. A lăsat-o acum cinci minute. Uitați-l acolo, în hol, la barul de zi.

Cocoțat pe scaunul din fața barului, Emil Bratu fuma țigări „Kent" și se delecta cu o sondă de „Campari". În dreapta lui, apăru un tip cu o figură bonomă.

— Nu știți cumva cît este ora ? îl întrebă noul sosit.

— Cum să nu, se uită infractorul la ceasul său de aur. Douăsprezece și un sfert.

— Vă mulțumesc. Ceasul meu s-a stricat.

— Zău ?

— Vă rog, un pepsi rece, comandă apoi ofițerul.

„E clar : lefter !" gîndi cu părere de rău spărgătorul, auzind comanda omului de lîngă el.

— De ce nu luați un „Pepsicon" ? întrebă.

— Ce băutură-i asta ? se prefăcu Roman.

— Pepsi amestecat cu coniac ! rîse Bratu.

— Nu... Eu vreau să mă răcoresc. Am alergat destul de mult, pînă să am plăcerea să te întîlnesc. Și dumneata ai nevoie de răcoare !...

— Hai că ești simpatic, își roti scaunul spărgătorul în direcția vecinului său. Da' parcă te cunosc de undeva !

— Nu cred că mă cunoști, dar, mă rog, să facem cunoștință : Roman, căpitan de miliție !

— Hai, bre, lasă-te ! N-arăţi...

— Atunci, poftim legitimaţia !... Acum, prezintă-mi şi mie buletinul ! Pardon, buletinele ! rectifică ofiţerul pe un ton ironic. Dorin Balint ţine neapărat să intre în posesia buletinului său. Pînă atunci, dă-mi repede ceasul de la mînă şi cele pe care le ai înfăşurate pe braţe !

— Hm !... se schimbă la faţă infractorul. Şi eu care vă luasem de fraier. De unde mi-aţi luat urma, dom'şef ? întrebă el după o pauză apăsătoare.

— O să afli de la Dorin Balint !

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum l-a identificat căpitanul Roman pe spărgător ?

Furtul colierului

Într-o noapte, căpitanul Roman fu chemat de-acasă la un muzeu. Paznicul şef al muzeului fusese atacat într-un loc foarte întunecos ; dintr-o vitrină lipsea un colier de aur.

— M-a lovit cu o rangă sau ceva asemănător, spuse paznicul şef, apăsîndu-şi cu mîna creştetul capului. Ce lovitură... M-a doborît.

— Unde se afla colierul ?

— În vitrina aceasta, arătă el. După cum vedeţi, au spart geamul. Eu tocmai plecasem să controlez...

— De cît timp stătea colierul în vitrină ?

— Abia de două zile. Era o relicvă de familie şi valora foarte mult. Nu ştiu care contesă l-a purtat. Aur pur...

Ofiţerul cercetă încăperea şi descoperi, într-o sală a muzeului, vecină cu cea în care se afla vitrina spartă, un geam deschis. Cu mare risc, dar se putea coborî, pe rîndurile de pervazuri, pînă jos.

— Probabil că pe aici au intrat tîlharii, presupuse paznicul şef, continuînd să-şi ţină mîna în locul unde primise lovitura. Dar cum au reuşit să se urce ?

— De ce nu vreți să vă ducă o mașină pînă la spital ?

— Nu cred că-i grav, uitați, nu curge sînge. Am să mă duc mai tîrziu la spital. O fi fost vreo rangă învelită cu cîrpe, cu ceva...

— O să stabilesc eu și lucrul acesta, dar pînă atunci, dacă vă simțiți în puteri, vă rog să mă însoțiți prin muzeu să vedem dacă agresorii n-au pătruns în interior prin alt loc.

Muzeul avea patru etaje și peste o sută cincizeci de săli. Nu găsiră nicăieri urme care să arate că infractorii ar fi pătruns prin alt loc decît cel descoperit mai înainte.

— Interesant că hoții n-au avut nevoie decît de acest colier, spuse căpitanul Roman. În sălile de-alături, precum și în cele de la ultimul etaj, sînt destule obiecte de aur și mult mai masive.

— Asta înseamnă că știau valoarea colierului, altfel nu-mi explic, încuviință paznicul.

— Așa bănuiesc și eu. Și, apoi, mă întreb de ce v-au atacat la etajul trei și nu aici, la etajul doi, unde se afla vitrina cu colierul. Ați trecut în control pe la etajele unu și doi ?

— Sigur că da. Am parcurs fiecare sală.

— Asta ar însemna că ați trecut și pe lîngă ei, sau mai exact, v-au lăsat să treceți.

— Știu eu ? !... Dacă însă m-au așteptat direct la etajul trei ?

— Nu cred.

— De ce ?

— Fiindcă ar fi riscat să găsiți geamul deschis și să dați alarma.

— Am uitat să vă spun, geamul acesta l-am găsit, într-adevăr, deschis, cînd am trecut pe aici, pe la etajul doi.

— Și de ce n-ați dat alarma ?

— M-am gîndit că l-a uitat supraveghetoarea și l-am închis. Apoi, nu mi-am imaginat că un hoț poate urca pînă aici. La etajul unu ferestrele au gratii, ați văzut.

— Colierul era la locul lui ?

— Nu știu, nu m-am uitat. Nu m-au interesat decît geamurile. Dacă n-ar fi fost la locul lui, dați-vă seama că

ar fi observat supraveghetoarea sălii, cînd a ieșit din schimb.

— Și dacă a fost furat după închiderea muzeului și înainte ca dumneavoastră să găsiți geamul deschis ?

— Dacă-ar fi fost așa, atunci de ce m-ar fi lovit în cap ?

— Cine este supraveghetoare aici ?

— O cheamă Neli. Este o femeie serioasă. Are doi băieți mari, studenți la arte plastice.

— Ați trimis pe cineva după ea și după directorul muzeului ?

— Cum să nu, l-am trimis pe Crăciun, ajutorul meu.

— Crăciun unde se afla, cînd dumneavoastră ați fost atacat ?

— Jos, la intrare.

— El știa că ați plecat să dați o tură prin muzeu ?

— Altfel, cum ?

— Cînd v-au atacat agresorii, de ce n-ați dat alarma ?

— Am căzut jos, v-am spus. Mi-am revenit după un minut sau două, că am auzit pașii tîlharilor la etajul doi.

— Ce-ați făcut atunci ?

— I-am transmis lui Crăciun, prin stația portativă pe care o aveam la mine : „Vino că sînt atacat !" Doar atît am apucat să zic, că m-a săgetat din nou durerea în moalele capului. Nu mai puteam să fac nici o mișcare.

— N-ați încercat să strigați ?

— Imposibil, parcă-mi pierdusem vocea. Într-un minut, Crăciun a fost lîngă mine și m-a ajutat să mă ridic. Așa lovit cum eram, am căutat să-i prindem pe tîlhari. Degeaba. Geamul era deschis din nou, iar perdeaua fîlfîia în bătaia vîntului...

— Crăciun este un om cumsecade ?

— De zece ani lucrăm împreună la muzeu. Este un om dintr-o bucată.

— Dar directorul muzeului ?

— Pîinea lui Dumnezeu. Multe lucruri expuse în acest muzeu au ajuns aici datorită lui.

Sosi și supraveghetoarea sălii unde se afla vitrina spartă. Era albă ca varul.

— La ce oră ați părăsit muzeul ? o întrebă ofițerul.

— La ora şase după-amiază. Atunci se închide muzeul.

— Cînd aţi plecat, colierul era în vitrină ?

— Fireşte, întotdeauna controlez exponatele la plecare.

— Aş putea să stau de vorbă cu băieţii dumneavoastră ?

Întrebarea o surprinse.

— Pentru ce ? ridică ea încet din umeri. Ce legătură au ei cu...

— Aş dori numai să-i întreb ceva.

— Ce anume ? întrebă femeia cu un amestec de teamă şi nesiguranţă. Băieţii nici nu sînt acasă. Au plecat aseară la mare.

— Aseară ? apăsă vorba ofiţerul.

— Da...

— Sigur ? întrebă Roman şi mai apăsat.

— Nu. Au plecat... acum un ceas, cu un prieten care are maşină.

— De ce-au plecat la o oră aşa de tîrzie ?

— Spuneau că vor să-i prindă razele dimineţii pe plajă. Dorinţa lor...

— Obişnuiau să vă viziteze la muzeu ?

— Da. Au fost şi aseară. Am plecat împreună acasă.

Sosiră directorul muzeului şi Crăciun. Se salutară cu ofiţerul.

— Ce valoare avea colierul ? îl întrebă căpitanul pe director.

— Nu avea o valoare chiar aşa de mare, răspunse directorul evaziv.

— De unde fusese procurat ?

— Este vorba de o donaţie.

— Aveţi actul de estimare întocmit de experţi ?

Directorul muzeului nu se aşteptase la această întrebare „de amănunt". Şovăi o clipă.

— Deci, nu-l aveţi ! înţelese căpitanul. Cunoaşteţi prevederile Legii ocrotirii patrimoniului cultural naţional ?

Omul încuviinţă din cap. Se vedea că ceva era în neregulă şi că avea mustrări de conştiinţă.

— Aţi vrut să prezentaţi colierul drept o piesă de mică valoare, ca să nu fiţi tras prea tare la răspundere de către forurile dumneavoastră superioare ?

— Așa este, privi interlocutorul în pămînt. Știu că n-aveam încă voie să-l expun în vitrină. Am făcut-o, însă, din pasiunea mea prea mare pentru artă. Era păcat ca o piesă atît de rară să nu fie admirată de cît mai mulți vizitatori.

— Apreciez dragostea și pasiunea dumneavoastră pentru artă. E, poate, omenește de înțeles această dorință de a arăta publicului o piesă rarisimă, de o valoare deosebită. Dar, deocamdată, ați rămas cu un alt păcat...

— Trebuie să-l prindeți pe hoț, nu se poate, se precipită directorul. Nu vă dați seama ce pierdere mare ar însemna...

— Îmi dau perfect de bine seama, îl privi căpitanul dojenitor, poate chiar mai mult decît ați „interpretat" dumneavoastră legea despre care v-am vorbit.

Interlocutorul ocoli privirea căpitanului și tăcu. Coborîră treptele cu toții, în liniște. Ofițerul avu prilejul, în acest răstimp, să-și recapituleze datele acumulate. Pocni, dintr-o dată, din degete și se întoarse cu fața la ceilalți.

— Știu cine este hoțul ! le spuse radios.

Mirarea se instală pe chipurile salariaților muzeului.

— Dumneata ești hoțul ! îl arătă apoi căpitanul pe vinovat.

Într-adevăr, hoțul fusese găsit. Dumneavoastră, stimați cititori, cine credeți c-a fost cel arătat de căpitan ?

De-a v-ați ascunselea

O stație de autobuz. Oră de aglomerație intensă. Cetățenii așteaptă nerăbdători. În fine, autobuzul sosește... Lumea coboară atît pe ușa din față, cît și pe ușa din spate. Urmează — normal ! — o îmbulzeală a călătorilor care voiau să se urce în autobuz. Nici unul dintre cei care așteptaseră în stație nu voia să rămînă jos.

Cu chiu, cu vai, autobuzul porni, avînd și cîțiva pasageri pe scară. Încet, încet, apoi, se făcu loc și călătorii

răsuflară uşuraţi. Deodată, se auzi ţipătul disperat al unei femei.

— Vai, mi-a furat portofelul din geantă ! Banii mei... Dumneata eşti hoţul ! îl acuză ea, direct, pe cetăţeanul cu pălărie care se afla în spatele ei.

— Eu ? Se poate, doamnă, una ca asta ? Sînt om serios. În viaţa mea n-am...

— Nu ştiu, dar am simţit cînd m-a împins cineva de la spate, la urcarea în autobuz.

— Aglomeraţia... şi, apoi, eu n-am fost în spatele dumneavoastră, la urcare. În faţa mea, era domnul cu cămaşă albastră.

— Auziţi, pe mine să nu mă amestecaţi în chestii d-astea, interveni cel despre care pomenise cetăţeanul cu pălărie. Cum vă permiteţi să mă acuzaţi de furt ?

— Dar nu v-am acuzat, zise bărbatul cu pălărie, am spus doar că aţi fost în faţa mea.

— Am impresia că nu vă controlaţi cuvintele. În spatele meu n-aţi fost dumneavoastră, ci dînsul care citeşte „Sportul".

— Adică eu sînt hoţul, asta vreţi să ziceţi ? îşi întrerupse lectura pasagerul cu ziarul.

— Nu, vai de mine. Şi eu era să fiu învinuit. Ştiu că dumneavoastră aţi fost în spatele meu, apoi ne-am găsit fiecare cîte un loc mai comod şi acum nu mai ocupăm spaţiul în ordinea urcării.

— Şi în spatele dumneavoastră, cine-a fost ? întrebă păgubaşa.

— Eu, drept să spun, doamnă, n-am fost atent.

— Dar în faţa dumneavoastră ? se adresă ea, apoi, călătorului cu cămaşa albastră.

— Sincer să fiu, nici eu n-am fost atent, ridică uşor din umeri interlocutorul.

— Nu sînteţi sinceri ! ridică tonul femeia. Cum e posibil să ştiţi cine-a fost în spate, dar nu şi cine a fost în faţa dumneavoastră, ca să ne dăm seama care era persoana din urma mea ? Nu se poate una ca asta ! Ascundeţi cu toţii cîte ceva. Vă e teamă să nu fiţi acuzaţi de furtul portofelului. Cel care m-a împins de la spate mi-a furat în acelaşi moment şi portofelul. Uitaţi-vă, geanta este deschisă !...

— De ce nu-i controlați ? se auzi vocea șoferului, care, între timp, oprise mașina.

— Eu ? Cum să-i controlez eu ? privi femeia mirată la șofer. Să mergem cu autobuzul la miliție.

Unii călători începură să vocifereze. Erau grăbiți și n-aveau chef să întîrzie de la treburile lor, ajungînd și pe la miliție.

— Dacă vreți să mergeți cu autobuzul la miliție, atunci deschideți ușa ca noi să coborîm, se trase lîngă ușă un tînăr și o tînără. Sîntem așteptați...

— Și eu vreau să cobor, dacă-i așa, își strînse plasele o bătrînică. Eu n-am nici un amestec în lucrurile acestea și vreau s-ajung devreme acasă.

— Nu se poate, le spuse grav șoferul. Hoțul este în mașină și din acest motiv nu trebuie să coboare nimeni.

— Bine, dar ne puteți controla, înainte de a ne lăsa să coborîm, fu contrariată bătrînica. Ce amestec avem noi, oamenii cinstiți !

— Eu nu vă pot controla, n-am acest drept, îi răspunse omul de la volan. Sînt de acord că oamenii cinstiți n-au nici un amestec, dar, vedeți, aici este vorba despre noi toți, minus unul, și acela este hoțul. Spuneți-mi cine este hoțul și vă deschid ușile.

— Păi, de unde să-l știm noi ?

— Vedeți ? Nu poate părăsi nimeni mașina, indiferent ce treburi are. Doamna, și arătă spre păgubașă, trebuie să-și recapete banii înapoi. Dacă vi s-ar fi furat banii dumneavoastră, ați mai fi gîndit așa ?

Nu mai răspunse nimeni. Autobuzul demară și porni spre miliție. De serviciu era tocmai căpitanul Roman. I se explică despre ce era vorba și fu pus în temă cu toate discuțiile din mașină.

— Vreți să-mi arătați puțin poșeta ? se adresă femeii care încă mai plîngea.

— Da, uitați, m-am trezit cu ea, așa, deschisă...

Ofițerul examină sistemul de închidere al poșetei. Era cam defect. Punțile de siguranță cedau foarte ușor, la cel mai mic balans.

— L-ați cam ajutat pe hoț, spuse el arătînd la poșeta care se deschise singură, după ce o flutură ușor.

Păgubașa îl aprobă, cu un aer vinovat.

— Dacă ați fi trecut mai întîi pe la un atelier de marochinărie l-ați fi lipsit de o astfel de tentație.

— Așa e...

După calculele căpitanului, suspecți erau numai cei trei bărbați, care se contraziseseră în privința poziției lor la urcarea în autobuz. Fără îndoială, unul dintre ei fusese în spatele păgubașei și, profitînd de înghesuială, în mare parte „presînd" și el cu corpul, îi sustrăsese portofelul cu bani. Ofițerul bănuia că portofelul fusese strecurat, apoi undeva, sub o banchetă din mașină, ca să nu poată fi găsit asupra lui. Apoi, din lipsă de probe...

— Acum, ne percheziționați pe toți ? nu se stăpîni bătrînica.

— Nu. Dumneavoastră veți rămîne în picioare, iar eu și cu șoferul ne vom uita sub banchete.

— Sub... banchete ? se miră bătrînica.

— Da, doamnă. Dacă sînteți curioasă să aflați de ce, o să vă spună mai tîrziu însuși hoțul.

Căutară sub banchete. Portofelul cu bani, de un negru lucios, era chiar sub picioarele... bătrînicii.

— Doamne, se schimbă ea imediat la față. Tovarășe căpitan, să nu credeți că eu... Vorbele-i erau sugrumate, o emoție puternică i se putea citi pe chip.

— Fiți liniștită, doamnă, nu dumneavoastră l-ați furat. Portofelul putea ajunge sub bancheta dumneavoastră printr-o simplă lovitură de picior.

— Păi, de ce să-i dea cu piciorul ? nu înțelese bătrînica, dispărîndu-i din paloare.

— O să auziți tot, de la hoț.

În autobuz se lăsă o liniște apăsătoare. Căpitanul Roman ceru suspecților buletinele de identitate. Își plimbă atent privirea peste fiecare filă din actele în cauză.

— Ați cam îmbătrînit !... se adresă ofițerul suspectului care afirmase că citise ziarul.

— De unde știți, mă cunoașteți de undeva ? răspunse ironic bănuitul.

— Nu vă cunosc dar așa rezultă de aici, flutură Roman buletinul lui de identitate.

— Fiecare are vîrsta lui ! zise iritat suspectul.

— ...Și păcatele lui ! completă calm miliţianul.

— Adică vreţi să spuneţi că eu sînt hoţul ?

— N-am spus asta, poate... falsificatorul !

Tăcere mormîntală, privirile aţintindu-se unanim spre omul cu ziarul.

— Falsi... Hm ! Vă daţi seama ce insinuaţi ? Cum e posibil aşa ceva, eu care... se „enervă" bănuitul.

— Aspectul cu falsul buletinului de identitate, cu „insinuarea", îl vom lămuri mai tîrziu, spuse Roman pe un ton categoric, pînă atunci coborîţi din maşină. O să trebuiască să vă iau amprentele, ca să limpezim lucrurile cu furtul portofelului. O să le compar cu cele de pe portofel.

— Şi cum, numai pe mine mă amprentaţi ?

— Nu. Îi voi amprenta şi pe dumnealor, arătă ofiţerul către ceilalţi doi bănuiţi.

— Noi, de ce ? încercă să protesteze omul cu pălărie.

— Fiindcă în privinţa furtului, toţi trei sînteţi suspecţi.

— Bine dar asta durează, pierdem timp, interveni bănuitul cu cămaşa albastră.

— N-am încotro. Voi începe însă cu dînsul ! arătă Roman scurt spre suspectul cu buletinul în neregulă. Apoi, le zise celorlalţi doi, poate n-o să mai fie cazul să iau şi amprentele dumneavoastră.

— Dacă-i aşa, pe mine nu-i nevoie să mă amprentaţi spuse, dintr-o dată cel arătat de ofiţer. Am cazier judiciar, aşa că fişa cu amprentele mele se află în evidenţele dumneavoastră.

— Şi pentru ce aţi fost condamnat ?

— Nu dau explicaţii în faţa atîtor oameni. Fiecare are păcatele lui, cum aţi spus dumneavoastră.

— Bine, înţeleg, zise căpitanul cu o mină care dezvăluia şi un alt substrat.

Ofiţerul înţelesese că suspectul mai suferise condamnări pentru... furturi din buzunare şi din poşete !

— Deci el este hoţul, tovarăşe căpitan ? nu rezistă să întrebe bătrînica.

— O să vedem imediat, după ce-i iau amprentele.

— Nu mai „cînt la pian", v-am spus că am „claviatura" la dumneavoastră ! protestă din nou bănuitul.

— Adică ești muzician ? Știi să cînți la pian, maică ? căzu în admirație bătrînica.

Infractorul o privi pieziș.

— Nu-i muzician, dar știe să „cînte la pian", își permise să se amuze puțin ofițerul. În limbajul lui, „pian" înseamnă altceva, măicuță. Este vorba de masa pe care se iau amprentele digitale.

— Așa..., se ivi un zîmbet în colțul buzelor femeii. Atunci, să „cînte" !...

După luarea și compararea amprentelor digitale, cazul era încheiat. Hoțul ? Falsificatorul buletinului de identitate ? Desigur... „muzicianul". Simfonia zidurilor din arest îl despărți, apoi de felicitările calde primite de căpitan din partea cetățenilor aflați în mașină și, în special, din partea păgubașei...

Dumneavoastră știți, stimați cititori, cum și-a dat seama căpitanul Roman că buletinul de identitate al hoțului era falsificat ? În ce consta falsul ?

Pantoful cenușăresei

Supermagazinul „Cocor". Lume multă. Forfotă... Căpitanul Roman și soția sa, Elena, urcară cu scara rulantă. Raionul de încălțăminte pentru femei era asaltat de cumpărătoare. Tocmai se adusese marfă. Modele noi...

Elena se așeză și ea la rînd. Serveau patru vînzătoare tinere, însă cam distrate. Căpitanul se retrase lîngă stîlpul cu oglinzi din apropiere, așteptînd, din clipă în clipă, să fie chemat de soția sa. Se amuza puțin, ascultînd comenzile năvalnice ale clientelor, micile altercații...

— De mîine, mă mut la raionul de încălțăminte pentru bărbați, spuse o vînzătoare, aranjîndu-și părul ieșit nu de mult timp de sub casca de la coafor. Este mult mai ușor.

— Eu mai bine vînd înghețată ! se aplecă colega ei să ridice de jos un pantof. Diseară mă întîlnesc cu Gigel, ți-am spus ?

— Hai, duduie, că ești tînără, nu ca mine. Ce te moșmondești atîta ? spuse iritată o doamnă între două vîrste, cu o jachetă bleu. Îți cad pantofii din mînă, nu vezi ? Ți-am cerut de o jumătate de oră să-mi dai și mie perechea aceea, maro, cu tocul jos, de trei sute șaisprezece...

— Aveți puțină răbdare îi răspunse vînzătoarea în doi peri. Nu vedeți ce-i aici ? Pe cine să servim mai întîi ?

— Treci la coadă, doamnă, că erai în urma mea ! o trase de mînecă pe cea cu „nervi" o femeie grasă, cu o paporniță plină de zarzavaturi.

— Da' fii și dumneata mai atentă cu plasa aia, își făcu loc o femeie din spate. Nu vezi că ne-agăți ciorapii ? Parcă abia acum ai sosit la București. Întîi se vine la magazin și apoi la piață, cucoană !

— Iete-te, regina balului ! se-ntoarse femeia cea grasă spre cea care o apostrofase. Întîi, îndreaptă-ți peruca, și pă urmă să stai de vorbă cu mine ! îi aruncă ea o privire sfidătoare și, apoi, se-mpinse și mai tare spre tejghea, ca să mai cîștige ceva spațiu.

Elena suporta și ea înghesuiala. N-avea decît o singură dorință, pentru care ar fi stat și într-un picior : să vadă împachetată perechea aceea de pantofi crem, cu fundiță școlărească. Erau superbi... Și aveau tocul înalt și lat, cum îi plăcea ei. „Și am și poșetă pentru ei, am fustă..."

Comenzile femeilor din primul rînd curgeau ca picăturile de ploaie.

„Eu îi vreau pe cei galbeni, cu butoniera aceea într-o parte. Numărul treizeci și șase... Vă rog, dați-mi și pantoful drept", spuse o doamnă cu un pulover vernil. „Nu aceia... Cei de lîngă ei, cu tocul jos, maron", comandă alta. „Îmi place mult modelul, dar mă cam strînge. N-aveți un număr mai mare ?..." privi rugător o femeie cu părul scurt. „Vai, ce linie frumoasă au. Și sînt ieftini... Îi cumpăr, faceți-mi bonul !" se bucura alta. „Eu doresc o pereche numărul treizeci și șapte, aceea mov, cu șiretul într-o parte. Îl probez pe dreptul..." arăta cu degetul o blondă

platinată. „Lăsați-mă și pe mine, că de-o oră stau la coadă, îşi făcu loc o fată de liceu, cu un voal alb la gît. Aceia de două sute paisprezece lei... Pe stîngul îl vreau !"

În alt colț :

„Pantofii aceia, decupați la spate. Așa, așa... Numărul treizeci și șapte, dreptul"... „Vă rog, cei negri, de două sute optzeci și șapte. Numărul treizeci și cinci, stîngul"... „Dați-mi și mie pantofii ăia cu butoniera aceea într-o parte, galbeni, spuse o doamnă cu pălărie grena. Numărul treizeci și șase. Nu-l pot proba pe dreptul..." „Și eu vreau o pereche galbeni, ca ai doamnei, ceru o femeie cu o bluză albă. Tot treizeci și șase..." „Stai, dragă, că ajungem și noi în față, nu mă mai zori atîta !..."

„*Lucrează fără tragere de inimă !* S-a zis cu vigilența !" își zise Roman privind pasivitatea vînzătoarelor. „Hopa ! tresări el deodată. Exact ce-am bănuit !" Și porni, prin înghesuială, după două femei.

— Hei, omule ! auzi în urmă glasul soției. Unde te duci ? Vino să-i vezi ce frumoși sînt !...

Degeaba, ofițerul dispăru curînd și Elena trebui să-și ia pantofii singură.

Cele două femei accelerau ritmul îndreptîndu-se spre escalator.

— Da' de ce te ții, domnule, după noi ? se-ntoarse brusc cea mai în vîrstă. Nu mai sîntem tinere. Te credeam om serios ! Soția stă la rînd, la pantofi, iar dumitale îți arde de... Să-ți fie rușine !

— Poate, dumitale să-ți fie rușine ! o privi Roman cu dezgust.

— Ha ! Ce nepoliticos ! Ce obraznic ! ridică femeia tonul. În ziua de astăzi, bărbații nu mai respectă femeile !...

— Ba da, le respectă, zise calm Roman, apropiindu-se de ea. Hoațele, însă, sînt „respectate" în alt fel !...

— Hî ! Auziți ce zice, blestematul ăsta !

— Stai, doamnă, nu fugi ! strigă Roman apucînd-o de mînă pe cealaltă femeie, care încercase s-o șteargă printre cetățenii ce făcuseră roată în jurul lor. De ce sînteți grăbită ? Vă abandonați prietena în mîinile mele ? Nu-i frumos... Dacă mă „seduce", ca pe-o pereche de pantofi ?

— Ia mîna de pe mine, Don Juanule !

Căpitanul o ținea strîns și tocmai voia să ceară ajutorul cetățenilor, cînd femeia dădu drumul la sacoșă și-i trase un șut puternic, aruncînd-o printre picioarele curioșilor.

— Sînt ofițer de miliție, se adresă Roman cetățenilor. Aduceți-mi, vă rog, sacoșa ! În acest timp, se căznea să se apere de pumnii femeii agresive și să le și țină, pe ea și pe complicea ei.

— Care... ofițer ? încercă prima „doamnă" să provoace o derută. Te legi de femei și acum te dai ofițer de miliție, ai ? Am mai văzut eu destule insigne de-astea ! Pe cine vrei să fraieresti ?

— V-ați pierdut bagajul, doamnelor, uitați-l !... spuse Elena lăsînd jos sacoșa verde, din care căzu pe ciment o pereche de pantofi noi-nouți.

— I-am cumpărat de la „Triumf", spuse proprietara sacoșei. Am dat o groază de bani pe ei !

— Ca să ne demonstrezi că sînt ai dumitale, încalță-i !

Hoața se uită batjocoritor la căpitan și spuse :

— Crezi că nu mi se potrivesc, ai ? Ha, ha, rîse apoi strîmb. Ce-ai să te păcălești...

Dar încet, încet, pe măsură ce forța piciorul în pantof, se întuneca la față.

— Lasă-i, că le rupi ștaiful ! o opri ofițerul.

— Da' pentru mine i-a cumpărat, nu pentru ea ! sări cealaltă infractoare.

— Zău ?...

— Da ! Ce vă mirați așa ?

— Încalță-i !...

— Dă-te dragă, la o parte ! spuse prima femeie. I-ai cumpărat pentru mine și acum vrei să-i porți tu ? Păi cum să-ți intre piciorul ? Uită-te la mine !... Începu să se încalțe. Piciorul drept îi intră perfect în pantof. Acum să-l vedeți și p'ăsta... Au ! Să știi că vînzătoarea, din neatenție, l-a dat p-ăsta cu un număr mai mic !

— Lasă-l, cucoană, nu-ți mai frînge piciorul atîta ! se împotrivi Elena. Ăsta o fi pantoful Cenușăresei !... și-i făcu cu ochiul soțului ei.

Hoațele erau demascate. Vînzătoarele ? Nici vorbă să-și fi dat seama ce se petrecuse acolo, lîngă scara rulantă, unde se strînsese atîta lume. Au aflat pe urmă, de la

căpitanul Roman. Vigilența lor fusese înșelată, deși n-ar fi trebuit să fie așa...

La ieșirea din magazin, ofițerul observă că soția sa avea în picioare o pereche de pantofi noi, cu fundiță școlărească.

— Ce te uiți așa ? îl privi Elena veselă. „Cenușăreasa" ta are amîndoi pantofii la fel.

Dumneavoastră ați dedus, din vorbele ascultate de Roman, așa cum a dedus el, care dintre cumpărătoare erau hoațele ?

Porumbița albă

În cartierul Drumul Taberii din București, se înregistraseră mai multe furturi din mașini. Hoții acționau numai după lăsarea întunericului, ca multe „păsări de pradă" țintind obiecte de valoare, lăsate imprudent în mașini. Aveau, totuși, o anumită predilecție spre aparatele electronice. La ultimele două furturi, „capturaseră" un televizor portativ și un casetofon.

Căpitanul Roman primi însărcinarea să ajute la prinderea infractorilor. Pîndele făcute la locurile de parcare nu dăduseră rezultate. „Păsările de pradă", se dedusese, își aveau „cuibul" undeva în cartier, și „operau" în serile sau nopțile cu ploaie, cînd circulația trecătorilor era aproape inexistentă.

Căpitanul Roman hotărî, mai întîi, să dea o raită pe la restaurantul „Orizont", presupunînd că la acest restaurant își puteau avea sălașul „de agrement" cei căutați. Dar nu numai „de agrement", căci pe la restaurante, de obicei, după un pahar, două de alcool, infractorii își caută clienții amatori de „un chilipir pe... cinste".

Serile, deci, ofițerul era văzut petrecîndu-și la „Orizont" cîteva ore. Costumul său gri-fer, cu croială sport, revere late, cravata în culori pastel și cu nodul mare îl

făceau să pară altceva decît era în realitate. Era greu de presupus că un asemenea sportsman jovial, căruia-i plăcea viaţa de local, ar fi putut fi ofiţer de miliţie.

A treia seară. Afară ploua încă de la ora prînzului. Căpitanul Roman fu informat că hoţii încercaseră să spargă o maşină, dar nu reuşiseră deoarece îi văzuse un cetăţean. Fiind întuneric, martorul nu le-a putut reţine semnalmentele, precizînd doar că erau trei tineri care au luat-o la fugă care încotro.

Conform planului său, ofiţerul se înfiinţă din nou la „Orizont". Restaurantul nu era plin. Se mai găseau mese libere şi cîteva chiar în faţă, unde o orchestră destul de zgomotoasă interpreta, la cererea a trei tineri cu chef, melodia „Porumbiţa albă". O ospătăriţă aduse lîngă organist, conducătorul formaţiei, o frapieră cu gheaţă, în care se răsfăţa o sticlă de şampanie. Clapele de la orga electronică se puseră şi mai abitir în mişcare, în timp ce instrumentistul mulţumea, prin mişcări discrete din cap, tinerilor cu chef, care-şi plătiseră, prin şampania aceea, capriciul muzical...

— Bravo, maestre ! strigă unul dintre tineri. Dacă o cînţi şi în prelungire, mai ai una de la mine, şi arătă spre sticla cu şampanie din frapieră. Of, că am şi eu o porumbiţă albă... Da' de ce n-o mai fi venit odată ?

Muzicantul încuviinţă din cap şi făcu un semn chitaristului în sensul că vor repeta melodia.

În căutarea unui loc cît mai convenabil, căpitanul Roman studiase, din cîteva priviri, fizionomiile clienţilor. Tinerii care onoraseră străduniile orchestrei păreau cei mai aproape de ceea ce în limbajul specialiştilor sînt „suspecţii potenţiali". Deşi nu erau prea bine îmbrăcaţi, ei se lansaseră într-o petrecere costisitoare. Mai fuseseră în restaurant şi cu două seri în urmă, comportîndu-se la fel. Banii parcă nici nu contau la ei. Apoi, cel care comandase în prelungire melodia „Porumbiţa albă" îşi dădea aere de şef, învîrtind continuu pe degete un breloc de care era prinsă cheia de contact a unui autoturism.

— De ce-i spune la vinul ăsta „Fetească regală" ? întrebă cel mai mic dintre ei.

— Fiindcă și regii au băut tot vin din' ăsta, răspunse „șeful". Vezi, mă, cine are..., și se ciocăni ușor cu degetul la frunte.

— Păi, atunci și noi sîntem regi, rîse cel mic. Nu vezi ce viață ducem ?

— Mai încet cu băutura, îi făcu semn „șeful". A început să te ia gura pe dinainte. Nu vezi că s-a așezat un tip lîngă masa noastră ? Cum „întoarceți" cîte ceva mai de soi, gata, vă și dați mari. Ce v-ați face dacă n-aș fi eu și cu „Porumbița albă" ? Ea cu „radarul", eu cu mașinuța ! Aveți noroc că mă iubește, altfel ar găsi ea destui „magneți" ca voi în alte părți.

— Și ca tine ! nu se lăsă ofensat mezinul. Ce... semeni cu Giugliano Gemma ?

— Dacă nu taci, la noapte o să faci nani în patul tău și n-o să mai ieși la „plimbare". Tu încă n-ai iubit... Da' ce s-o fi întîmplat de nu mai vine Lolica mea ? Uite, arătă el la ceas, a închis magazinul de o jumătate de oră !

Tipul de la masa de lîngă ei chemă ospătarul. Îl rugă cu voce tare să aranjeze cu orchestra ca să cînte melodia „Porumbița albă". Era dispus să facă cinste pentru asta.

— Nu cred că melodia mai poate fi cîntată astă-seară, zise ospătarul. Tinerii de lîngă dumneavoastră au comandat-o de două ori. Deci, vă dați seama...

— Poate, totuși, o mai cîntă odată. Îndrăgesc mult această melodie...

— Eu știu ? Să-l întreb pe maestru', și arătă cu coada ochiului la organist.

— Te rog.

Tinerii de la masa vecină auziseră discuția. Îl chemară repede pe ospătar, pînă să se ducă la muzicant. Cel cu brelocul îi spuse ceva. Căpitanul înțelese după mișcarea buzelor despre ce era vorba. Și ei doreau să mai fie cîntată melodia, dar numai *după* ce avea să sosească Lolica, pe care o așteptau cu toții, nerăbdători. Melodia „Porumbița albă" era și slăbiciunea ei, numai că trebuia să creadă că fusese comandată special pentru ea, de către ei, tinerii, deși, în realitate, cel care urma să-l cinstească pe șeful orchestrei era „domnul de colo". Ospătarul încuviință din cap și se duse la muzicant. Acesta ascultă spu-

sele chelnerului, privind șiret cînd la tineri, cînd la căpitan.

— S-a aranjat, o s-o cînte, veni ospătarul vesel la masa ofițerului. Nu uitase însă să-i facă discret cu ochiul lui Sorin. Ce băutură comandați pentru orchestră ?

— După ce-o să cînte melodia, răspunse ofițerul.

— Mă rog, ridică chelnerul din umeri.

Orchestra începu să cînte. Acordurile melodiei „Porumbița albă", însă, lipseau. Deodată tînărul cu brelocul se ridică :

— Vine „porumbița" ! spuse el celorlalți. E îmbrăcată tot în alb. Toaleta ei ! Hai, că-i splendoare...

Ceilalți doi își întorseseră și ei capul spre intrare. O tînără brunetă, zveltă, cu o rochie albă, impecabilă, își făcea loc, cu mișcări arcuite, printre rîndurile de mese. Scruta discret cu privirea consumatorii din jur. Luă loc la masa tinerilor, după ce îi sărutară mîna pe rînd. Era mult mai matură decît ei. Se uită apoi la orchestră. Întîlni privirea organistului, care, dorind parcă să-i intre în grații, dădu tonul melodiei „Porumbița albă".

— Frumoasă surpriză mi-ați făcut ! fu epatată Lolica. Melodia mea...

— Ce nu fac eu pentru tine, o privi „șeful" posesiv.

— Dar a fost și inițiativa noastră, se lăudară ceilalți doi.

— Vă mulțumesc. Ce se bea aici ?

— Eu beau „Florio", dragă Lolica, spusese „șeful". Ei au luat-o pe Fetească regală.

— Înseamnă că ați fost mulțumiți de preț, îi studie ea, dintr-o mișcare, pe fiecare.

— N-a fost, totuși, la „valoare", îndrăzni să aprecieze cel mic. Ai văzut ce muzică super avea...

— Iarăși te-amesteci tu, mînzule ? interveni „șeful".

— Lasă-l, dragă, îl opri „Porumbița albă", se vede că nu cunoaște la comerț. Este bine să știe și el. Află, mînzule dragă, că greul nu este să „învîrtești" un lucru, ci să-l faci bani. Totul se discută în mare grabă. În aceste condiții, rămîn la mîna clientului... Dacă ți se pare că asta e o treabă ușoară, atunci să inversăm rolurile !

— Nu te enerva, porumbițo, intră în vorbă al treilea. A băut un pahar de vin mai mult și cred că nu-și mai dă seama ce vorbește. De fapt, în noaptea asta o să-l trimi-

tem la culcare. Am dat greș. Era să ne prindă.

— Zău !... Atunci și voi trebuie să faceți același lucru, spuse „porumbița" și luă o țigară „Kent" de pe masă. I-o aprinse mezinul, care avea remușcări pentru greșeala făcută. Gîndiți-vă că nici miliția nu stă cu mîinile-n sîn. Trebuie să vă astîmpărați un timp. Ați văzut că niciodată n-ați dat peste necaz de cînd m-ascultați pe mine ?

— Dar nu-i mai bine să ne schimbăm „locul" ? avu mîncărici pe limbă „mînzul". Mai sînt destule cartiere : Militari, Balta Albă, Ferentari, Berceni.

— De ce n-ai înțeles că ești „mic" ? îi trimise Lolica un fum de țigară în ochi. Miliția pîndește peste tot !

— Și-atunci, ce facem, că nu prea mai avem „Bălcești" ?

— Deocamdată, stați pe loc. Găsesc eu un client bun pentru „piesa cu ecran". Sper c-o să ne iasă mai bine decît la..., și formă cu degetul două cercuri imaginare. Apoi, mai vedem...

Orchestra încetă să mai cînte. Chelnerul se apropie de masa căpitanului.

— Cred că ați savurat melodia, spuse el, zîmbind profesional. Ce băutură să comand acum pentru orchestră ?

— Cheamă-l, te rog, pe șeful orchestrei pînă la mine.

„Maestrul" veni la ofițer, sub privirile atente ale tinerilor. Lolica urmărea la fel de atentă scena. Nici ea nu voia să scape ce-avea să discute cu organistul tipul drăguț.

— Te rog să mă scuzi că n-am trimis nimic la masa orchestrei, zise Roman. Dacă aș face-o acum, domnișoara în alb s-ar putea simți ofensată.

Lolica abia se stăpîni să nu întrebe : „De ce ?" Se vedea de departe că fremăta.

— Nu vă înțeleg, se prefăcu muzicantul.

— Cîntecul „Porumbița albă" a fost comandat de mine pentru domnișoara, fără ca eu să știu acest lucru.

— Dar nu vă înțeleg, se strîmbă organistul, privind de astă dată și la Lolica.

— Păcat. Dar dacă tinerii de la masa vecină nu vor să recunoască „aranjamentul-muzical" pe care l-au avut cu dumneavoastră, și dacă domnișoara se simte onorată de cadoul meu pe note, atunci eu vă mulțumesc.

— Deci, dumneavoastră ați comandat melodia pentru mine ? îl privi Lolica, profund tulburată, pe „tip"...

— Așa cred.

— Înseamnă că ați fost în același ton cu noi, încercă „șeful" să repare gafa.

— Așa sînt vecinii, le zîmbi larg căpitanul.

— Atunci, de ce nu veniți la masa noastră ? îl ademeni Lolica. Ne-ar face plăcere. Gestul dumneavoastră m-a frapat...

Ofițerul nu mai așteptă altă invitație. Își alătură scaunul.

— Să facem cunoștință : Lolica ! întinse mîna „porumbița albă".

— Roman, arhitect ! se prezentă „oaspetele".

Ospătarul se apropie, dar nimeni nu mai comandă nimic în plus. Roman se mutase cu paharul propriu.

— Drăguță meserie ! zise Lolica, privind visătoare spre „arhitect"...

— Și pică serios, adăugă „șeful".

— Da... Nu mă plîng, zise „arhitectul" privindu-i cercetător... Da'...

— Am impresia că nu sînteți prea bine dispus, observă Lolica.

— Ba, da. Melodia asta, însă, mă cam întristează... Să nu credeți că... Mi-a plăcut foarte mult, aș asculta-o la infinit...

— Și eu, zise Lolica.

— Se vede că aveți un gust foarte *eterat*, o măguli oaspetele, în timp ce-și aranja puțin părul.

— Iar dumneavoastră aveți, totuși, o supărare, îl privi întristat, fata.

— Ceva... E o-ntreagă poveste...

— Ce s-a-ntîmplat ?

— O chestie cu un televizor. Am necaz mare cu el, fiindcă...

— Cu un... televizor ? îl întrerupse șocată „porumbița albă", aplecîndu-se ușor peste masă și privindu-l suspicioasă. Ce naiba are ?

— Are, zîmbi, „arhitectul", că... nu-l am !

Băieții rîseră.

— Cum vine asta ? păru Lolica derutată.

— Dacă nu-l am eu, nu-l are nici șeful meu, și nu se găsește nici în magazine ; au cam început persecuțiile. Cică nu-s în stare să-i fac rost... Ce să mai vorbim, vrea televizor de mașină și pace, și eu am apucat de i-am promis. Soția lui dorește, și ea televizor portativ, fiindcă șofează și ea. Și poate vă-ntrebați cum de-am promis ? De fapt, am înnădit o promisiune. Am o rudă în străinătate. Mi-a scris că-mi trimite, dacă doresc, un televizor portativ, o marcă „mare"... Am acasă televizor, ce-mi mai trebuia altul ? Dar mă pune naiba să-i povestesc șefului ce și cum. El, că de mult vrea un televizor străin, că... Ce mai tura-vura, îi telefonez rudei și ruda repetă promisiunea, dar după un timp, văzînd că nu trimite nimic, telefonez iar și să vedeți ghinion : ruda s-a îmbolnăvit grav, e în spital... Dați-vă seama, în ce încurcătură am intrat eu cu șefu'... O să creadă c-astea sînt pretexte, ca să nu-l servesc...

— Da, cam tragică situația, aprecie „porumbița albă". Eu una nu văd cum ați putea ieși din încurcătură.

— Aveți dreptate, domnișoară Lolica, este tragică situația mea. Am un șef !... Ce să vă mai spun... Mă rog, prea trist nu sînt eu. La urma urmei, îi spun adevărul, interpreteze-l cum o vrea... Să bem.

— Și aveți bani, dacă ați găsi unul de ocazie ? se interesă Sorin, ridicînd paharul.

— Eu ? Am bani. Dar nu trebuie să plătesc de la mine. Îi cer banii șefului și-mi dă imediat. Nu banii sînt problema...

— Ce zici, porumbițo, nu l-am putea ajuta ? o întrebă „șeful" pe fată, făcînd un semn cu ochiul spre „arhitect".

— Știu eu ? ! lăsă ea să se scurgă o pauză. Ar costa cam scump.

— Ce ? Ce să coste scump ? lăsă Roman paharul jos. Aveți cumva... ?

— Nu noi... O cunoștință de-a noastră, zise zîmbind „porumbița".

— Cît cere ?

— Cinci, se uită Lolica în jur, pentru a se asigura că nu-i auzea nimeni. Mai puțin, nici vorbă.

— Dar e bun ?

— Sigur. O minunăție. Prindè și programul doi.

— Atunci, îl iau, nici vorbă, își frecă mîinile „arhitectul". Unde e ?

— A, nu ! zîmbi dulce „porumbița". Întîi, banii !

— Nu ! spuse apăsat „arhitectul". Întîi televizorul !

— Am impresia că... că glumiți, se bîlbîi partea cealaltă de la „masa tratativelor"...

— Nu glumesc ! Întîi televizorul, cum am zis ! vorbi pe același ton interlocutorul. Întîi televizorul, și-abia pe urmă... restul !

— Care... rest ?

— Cel care vi se cuvine. De fapt, nu-i vorba decît că o frumoasă „porumbiță albă" o să ajungă, alături de „ereții" ei, în „colivia" acuzaților. Tu, „porumbiță albă", ai să fii în frunte.

— Vai, dar cum puteți vorbi așa, se poate ! Tocmai un arhitect...

— Știți ceva ? zise grav Roman. Nu sînt arhitect. Renunț. Nu-mi plac „persecuțiile șefilor"... Mă fac din nou căpitan de miliție ! Priviți ! Se legitimă.

„Porumbița" deveni și mai albă, dar nu-și pierdu totuși prezența de spirit.

— De fapt, noi am glumit, tovarășe căpitan, spuse ea. N-avem nici o cunoștință care ar poseda un asemenea televizor. Ne-am permis numai, așa, să...

— Degeaba minți, Lolica. Prietenii tăi au fost la furat și în seara aceasta, dar au avut ghinion.

— Noi ? ! se agită „șeful". Am impresia că glumiți. Pînă să venim la restaurant, ne-am plimbat toți trei cu mașina prin oraș. Știți, am permis de conducere numai de puțin timp, și patima volanului e încă fierbinte...

— Unde este mașina ? întrebă ofițerul.

— Este parcată în fața blocului unde locuiesc. Nu-i departe de aici.

— Vreau s-o văd și eu.

— Mă rog...

Căpitanul Roman examină atent mașina. Spera să găsească o urmă, ceva. Și, într-adevăr, găsi ceva, dar... sub mașină.

„Porumbița albă" și „ereții" ei lăsară privirile în jos. Fuseseră demascați.

— Spuneţi-mi, acum, unde-i televizorul portativ ? mai întrebă ofiţerul.

— În dulapul meu de la serviciu, răspunse tristă Lolica. S-au dus visurile „porumbiţei albe"...

Şi urcă în maşina miliţiei.

Dumneavoastră ştiţi, stimaţi cititori, cum i-a demascat căpitanul Roman pe făptaşi ? Ce anume a sesizat el ?

Orbul găinilor

La prima oră a dimineţii, căpitanul Roman studia lucrările pe care şeful serviciului i le repartizase. Îi atrase atenţia o anonimă pe care şeful pusese următoarea rezoluţie : „Organizaţi flagrantul delict. Valentin Iuga, zis Valy, este un infractor periculos. Cartoforii spun că este un mare as. Rezultatul, în zece zile".

— Am văzut şi eu anonima, spuse locotenentul Muşat. Eu am semnat în condică pentru lucrări, azi-dimineaţă.

— Atunci, putem purta o mică discuţie în legătură cu această anonimă, zîmbi căpitanul. De fapt, o să acţionăm împreună...

— Chiar voiam să vă rog, îşi trase scaunul mai aproape locotenentul. N-am participat încă la un asemenea flagrant delict. Cunosc numai regulile jocului.

— ...Pe-ale „jocului" nostru, nu ?

— Da.

— Dar, regulile jocului de pocher le cunoşti ?

— Nu.

— Mă dezamăgeşti, tinere. Jocurile de noroc trebuie cunoscute foarte bine de un ofiţer de miliţie judiciară. Barbut, ştii ?

— Vag...

— Rişca ?

— Da.

— La palmă ?

— Nu.

— La perete ?
— Nu.
— La capac ?
— Nu.
— Bisericuță ?... Texas ?... Scrumbiile ?...
— Nu.
— Înseamnă că avem ceva goluri în pregătirea „profesională" ! ridică ușor din sprîncene căpitanul. Dar, lasă, nu-ți face probleme, îl bătu apoi cu palma pe umăr. Nici eu n-am știut, la început, toate jocurile astea. Am să te-nvăț ceea ce trebuie să știi din fiecare. Acum, să revenim la flagrantul delict. Știi de ce tovarășul colonel a scris în rezoluție că Valentin Iuga este un infractor periculos ?
— Bănuiesc că-l cunoaște.
— Ai dreptate. Și-l cunosc și eu, chiar prea bine. În „trecut", s-a ocupat cu „pirostriile". În argoul interlop, asta înseamnă logodnic de profesie. Ce e drept, mai mult a stat prin pușcărie, decît „afară". Totuși am avut destul de furcă cu el. „Sucea" așa de bine capul unor femei, încît refuzau să depună plîngere împotriva lui. Tot mai sperau... Cînd însă ajungeau să înțeleagă și să vină singure la miliție, Valy o lua din loc urgent... Și, uite așa, cursă, după cursă, și totdeauna Valy izbutea să dispară la timp... De un an, însă, Valy și-a pus cu adevărat pirostriile. A și-mbătrînit. Aproape că și uitasem de el, dacă nu primeam anonima asta.
— Bine, dar cartoforii îl recunosc ca as ?
— Nu există as al cărților sau al jocurilor de noroc. Puțină îndemînare acolo, accept, dar mai mult, nu. La jocurile de noroc, cîștigurile sau pierderile depind cu totul de întîmplare. Cum poate fi cineva as, din întîmplare?
— Poate fi, dar numai într-un singur fel : înșelînd buna credință a participanților la joc.
— Fără îndoială. Deci, escrocherie ! Și nu trebuie să-i uităm lui Valentin trecutul. Fiecare dintre infractori are o atracție aproape magnetică spre „uneltele" care i-au „consacrat" și pe care speră că le stăpînesc pe deplin, dacă le rămîn fideli, și prin exercițiu, le perfecționează. În concluzie, Valentin Iuga nu s-a lăsat de „meserie", ci numai și-a metamorfozat „uneltele".

— De aici deduc că cei care-l consideră as sînt mult sub „nivelul" lui Valy.

— Exact. Tocmai această „diferență de nivel", direct proporțională cu cîștigul, l-a făcut pe unul dintre participanții la joc să redacteze anonima. Valy trebuie scos „pe margine", cu orice preț, fiindcă a devenit pentru ei un pericol.

— Probabil că i-a lăsat goi !

— Cam pe-acolo. Esențialul este că nimeni nu i-a putut demonstra că trișează. Altfel, l-ar fi linșat, îți închipui...

— Bănuiți ceva în legătură cu „sistemul" practicat de el ?

— Deocamdată, nu. Dar îl voi ghici, pînă la urmă. Am un punct de reper foarte bun.

— De unde l-ați dedus ?

— De nicăieri. Scrie aici, în anonimă : „...își ține *casa* separat. Socotelile le face cu un creion chinezesc, din acelea cu gumă..."

— Mie nu-mi spune nimic acest lucru.

— Nici mie, deocamdată. Dar faptul că anonimul a scris și despre asta, poate chiar fără să vrea, mă face să nu-l trec neobservat. Ceea ce le-a scăpat lor, nu trebuie să ne scape nouă ! Este o regulă care m-a ghidat în multe anchete de acest gen. Întotdeauna trebuie să vedem ceea ce este aparent comun și neînsemnat, și care, firește, scapă „fraților" de joc.

...Apartamentul lui Valy. Ofițerii ascultară la ușă. Se ciocneau pahare.

— Pas parol !

— Și eu pas.

— Eu merg ! Mai pun cinci sute !

Se deslușI zgomotul firav al unor bețe de chibrituri căzute pe masa de joc.

— Și eu merg. Încă zece bețe ! Cinci sute, plus cinci sute...

— Cîte cărți ? rosti o voce joasă. Căpitanul o recunoscu imediat. Era vocea lui Valy. Calculă : „Pînă acum, o mie cinci sute, plus deschiderea. Se joacă tare !"

— Și eu mai vreau cărți !

— Cîte ?
— Trei !
— Tu ?
— Vagonu' !
— Eu sînt servit ! auziră aceeaşi voce groasă. Zi, Gelule !
— Plătesc o mie şi mai cer cinci sute !
— Stai, bă, nu fi şmecher ! Ai pus numai paişpe' beţe. Păi ce, o sută de lei e de colea ?
— Bravo, pampi ! Tu, cînd ai greşit rîndu' trecut, eu am zis ceva ?
— Da, dar jucam la două'ş'cinci sfertu' !... Ce vină am eu că te-ai lefterit aşa de repede ? Uită-te la jupînu'! Nu s-aruncă tare ca tine. Îşi face socotelile pe hîrtiuţa lui, să ştie omu' ce-a pierdut...
„Aha, deci Valentin pierde ! îşi zise căpitanul. Tactică veche..."
— Atacăm, tovarăşe căpitan ? întrebă în şoaptă locotenentul Muşat.
— Încă nu se „zbate" peştele !
Ascultară mai departe.
— Eu îţi dau sec şi mai cer zece beţe !
— Bă, nu te juca cu vorbele ! interveni o voce nouă. Abia acum înveţi ce-nseamnă sec ? Zi : „...îţi plătesc cît ai dat şi mai cer atît"... Că la urmă, dacă umbli cu nasulii, îţi dau o labă de vezi stele verzi !
— Lasă-l, Mirceo ! interveni grav Valy. Învaţă şi omu' acuma... Şi dacă e să-nveţe, învaţă-l.
— Hî ! Hî, hî... Mare escroc ai fost la viaţa ta, spuse Mircea. Dar la jocu-ăsta... Merge la acadea, băiatu' ! Am halviţă, bobocule !
— Pocherul este ca fotbalu', ridică tonul Valy. Numai în ultimul minut se cunoaşte soarta meciului.
— Adică, ce ? Ai curaj să mai ceri beţe ? interveni cel care lăsase impresia unui novice.
— Deocamdată-i rîndul tău şi pe urmă mai vedem ce-o mai fi, se auzi din nou vocea lui Valy.
— Da ? Bine. Cîte beţe sînt pe masă ?
— O sută !
— Atunci, mai cer o sută. (Beţele de chibrit curgeau...)

— Bă, tu ești prost sau te faci ?

— Plătește, dacă ai curaj !

Era rîndul lui Valy.

— Eu îi plătesc o sută de bețe și mai cer cinci.

— Cinci ? Ce e alea : „cinci" ? întrebă vocea pierită a novicelui.

— Sute ! vorbi și mai gros Valy.

Deodată, nu se mai auzi nimic. Numai la bucătărie picura un robinet...

— Spargem ușa ? fu din nou neîndurătorul locotenentul.

— Și banii ?...

— ...Aveți dreptate. Nu trebuie să ne grăbim.

În cameră, domnea aceeași liniște.

— Ce faceți, bă, gorobeților ? Nu-mi plătește nimeni ? sparse liniștea Valy.

— Sec ! spuse Mircea.

— Ai șaizeci de mii la tine ?

— Da. Mi-am vîndut mașina fără să știe nevastă-mea. Banii sînt aici, în servietă. Poftim !

— Atunci, puneți la casă, să n-avem greșuri, dacă vin sticleții.

— Îi pun, numai dacă toată lumea lasă cărțile pe masă.

— Acum, duceți și voi banii pe care-i aveți de plată ! zise Valy.

Ușa de la șifonier scîrțîi de cîteva ori.

— Stați, nu dați cărțile pe față ! spuse Gelu. Merg și eu ! Dar n-am banii la mine. Am C.E.C.-ul.

— Să-l vedem ! Hî, ce chestie, se amuză Valy. Exact șaizeci de mii de lei !

— Îi strînsesem pentru mașină. Da', poate, îmi iau acuma trei mașini...

— Merge C.E.C.-ul, Mirciulică ? întrebă Valy.

— Merge, bătrîne. O să scoată banii gheață pe urmă, de la C.E.C. Acum, dă cărțile pe față !

— De acord, dar să meargă unu' la ușă să vadă dacă nu dau tîrcoale gaborii. E miza mare și sînt dus de multe ori de „biserică" ! Am avut de-a face cu destui, da' de unu mi-e cel mai frică. Unu' Roman. Era locotenent-major. Acum, o fi căpitan, nu știu, da' vreau să spui că are

ăsta o „cutiuță", mamă, mamă ! Toți foițarii vorbeau de el ca de un capelmaistru. Te spovedește repede și te trimite să-mbraci patrafirul ăla vărgat la sigur !

— Bine, bă, da' la noi nu poate întoarce suveica. Nu ne găsește cu milostivirea pe masă.

— Să dea Domnu' ! Care te duci să-ți bagi coviltiru' pe ușă ?

Nimeni nu voia. Miza jocului îi orbise...

— Lasă-te de franjuri d-astea ! i-o tăie Gelu. Vrei să ne trimiți la ușă, ca să faci vreo rocadă.

— Să mor că nu. Voi încă n-ați cunoscut cîntecul „privighetorii" !

— Lasă-te, bă ! Zi, ce ai ?

— Zi tu primul !

— Ful de popi ! rosti Gelu.

— Care de ași ! replică Mircea.

— Ușor ! îi opri Valy. Chintă roială !...

— Aaa... Bou am fost !

— Sîîî... Mașina mea...

În acel moment, auziră o izbitură puternică. Ușa se rupse din balamale.

— Mîinile sus ! Toată lumea la perete !

Valy vru să dea cu mîna peste cărți și peste grămada de bețe de chibrit, dar pistolul din fața sa îi paraliză orice mișcare. Rămase cu mîna încremenită lîngă umăr.

— La perete ! primi Valy o comandă suplimentară. Altfel, cartușul se „roiește" ! Ca și chinta... Așa, Valy. Dar picioarele mai depărtate. Așa... acum, e perfect. Ai cam uitat ce-ai învățat...

— V-ați obosit degeaba, domnule locotenent-major, privi chiorîș Valy.

— Pardon ! Poate vrei să spui căpitan.

— O, felicitările mele pentru avansare, încercă infractorul să se-ntoarcă, dar se opri, fiindcă-și dădu seama c-ar fi căzut.

— Mulțumesc, dar am să te „felicit" și eu pentru „avansare".

— Mă luați peste picior ?

— Vai de mine... De la logodnic de profesie la trișor, este un pas mare, nu ? Le-ai dat puțină „prescură"

acestor boboci, ca apoi să-i „cădelniţezi" bine. O sută cincizeci de mii de lei este ceva, nu ?

Gelu vru să intervină, dar se dezechilibră.

— La perete ! îl somă ofiţerul. Libretul se confiscă !

— Dacă dumneavoastră credeţi c-am jucat pe bani atunci eu mă duc cu fruntea sus la „biserică" !" încercă Valy o nouă tactică. Vedeţi ceva bani pe masă ?

— Deocamdată, un carnet de C.E.C. ! Mai văd lîngă perete şi un şifonier ! Ajung !...

— Bine, dar banii din şifonier sînt ai mei ! În privinţa C.E.C.-ului, a fost numai o întîmplare. Cînd aţi intrat dumneavoastră, Gelu tocmai mi-arăta cîţi bani a strîns pînă acum, ca să-şi cumpere o „Dacie-1300". Deci, nu sînt bani lichizi !

— Noi confiscăm şi C.E.C.-uri, băieţaş. Şi, dacă este cazul şi şifonierul !...

— Dar nu se poate... este mobila mea ! replică plîngăcios Valy.

— Cu atît mai mult. Cîţi anişori ai, băieţaş ? La „studiile" tale... Se poate ? !... Şifonierul este „garnitură" la masă ! Şi-atunci cum să nu-l luăm ? Dar pînă atunci, să vedem cîţi bani sînt în el ?

— Nouăzeci de mii de lei ! spuse Valy.

— „Sec" ? întrebă căpitanul.

— Sec !

— Şi-atunci partea ta unde-i, mă ? îi şopti furios Mircea.

— Taci, bă, boule !

— Dar, de ce-l faci bou ? prinse din zbor căpitanul. După ce că l-ai „plimbat" atîta de „coarne", îl mai faci şi bou ? Acum, s-a dus şi maşina...

— El e bou ! răbufni Mircea. Şi de ce ziceţi că ne-a înşelat ? Aveţi vreo dovadă ?

— Prima dovadă ai aflat-o singur : el n-a pus în „casă", adică în şifonier, şaizeci şi opt de mii de lei, partea lui. Nici nu-i are !

— Minciună ! scuturâ Valy din cap. Banii din şifonier sînt ai mei !

— Ne lămurim noi. Deocamdată banii sînt confiscaţi.

— Şi cu beţele ce faceţi ? întrebă naiv Mircea.

— Luăm tot ! Le-am și fotografiat... Un băț de chibrit o sută de lei. E clar ? Să vedem, cîte „bețe“ o să tragă judecătorul în dreptul vostru !

— Prost ești, bă ! îi dădu Valy lui Mircea un cot.

— Eu, mă ?... Degeaba faci tu pe deșteptu'. De ce ți-a fost frică, de aia n-ai scăpat ! Căpitanu' ăsta ne pune cu botul pe labe. Nu-nghite nimic.. Dacă-mi demonstrezi cum ne-a trișat, eu declar tot ! încercă Mircea să întîlnească privirea căpitanului.

— Tu-i faci jocul, prostule ? îl apostrofă Valy din nou. Dacă n-a găsit banii pe masă, n-are probe !

— Fugi, bă ! N-ai auzit ? Un băț suta, minus partea ta, gata demonstrația. S-a prins și la „garnitură“... Apoi, sînt convins că ne-ai trișat. Ne-ai supt ca o ploșniță, bestie !

— Tu ridică-te în picioare, îți dau voie, îi spuse căpitanul lui Mircea. Ofițerul studiase între timp fondul tipografic de pe spatele cărților de joc, observînd anumite linii îngroșate fin cu un creion chinezesc. A cui este „biblioteca“ ?

„Asta știe tot ! fu surprins Mircea de termenul folosit de milițian. Cunoaște *undele scurte* la fix !“ Răspunse fără reținere :

— Pachetul cu cărți este al lui Valy.

— Tu ce zici, domnule Valy ?

— Este al meu, spuse Valy, cu o voce ambiguă.

„Aici e toată figura !“ își spuse căpitanul, interpretînd psihologic și vibrațiile întrerupte ale vocii lui Valy.

— Și de cînd ai orbul găinilor, domnule Valy ?

Valy se cutremură. „Poate, totuși,, n-a sesizat !“ se-mbărbătă el.

— Păi, nu mă cunoașteți de-atîția ani ? Ce naiba ?... Mai îmbătrînește și omu'... Vederea nu ține o veșnicie.

— Cîte dioptrii ?

— Trei.

— Ce coincidență !

— Nu vă-nțeleg.

— Trei este numărul partenerilor „orbiți“ !

— De ce sînteți insinuant ? mormăi el.

— Vreau să probez și eu ochelarii tăi. Împrumută-mi-i puțin...

Ofițerul își puse ochelarii la ochi. Privi... Spuse locotenentului Mușat :

— O escrocherie ieftină ! Uită-te și tu. Apoi, dă-i și lui Mircea să vadă ce n-a „văzut".

— Vai, bestia ! exclamă Mircea cu ură, după ce „văzu". Uitați-vă, bă și voi, cum ne lua banii ! se adresă apoi celorlalți doi parteneri de joc.

— M-ați „servit" și de data asta, dom' Roman, spuse Valy întunecat. Dați-mi o foiță ! Nu, nu o carte, cu astea s-a terminat, o coală de hîrtie pentru declarație.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, care era „secretul" lui Valy ?

Logodna cu justiția

— Adeluș, puișor, mai dă-mi un pupic. Unu' mic, mic... mic de tot. Pisicuța mea, de ce ești tu indiferentă ? Că ai văzut ce lac de unghii ți-a făcut cadou Neluțu. Numai un pupic, că de azi înainte am să stau ca un fox la piciorușele tale feline...

— Vai, nebunaticu' meu, cum poți să te tăvălești așa după un pupic ! rîse Adela. Ai văzut bine că m-am lăsat pradă propunerilor tale năvalnice de căsătorie, și-am făcut o noapte albă ca la Pol, pe la toate barurile și restaurantele din București, de nu m-am ales decît cu notele de plată și un tratament la Bușteni.

— Dar îmbrățișările, sărutările mele fierbinți ? Dar dragostea mea sinceră și curată... Astea n-au fost nimic ? Că am ajuns să fug, acum, după un călcîi de-al tău, ca Achile după săgeată, fiindcă săgeata ta mi-a străpuns singurul gram de inimă care-mi mai rămăsese după ce fosta nevastă mi-a luat tot din casă. Și numai covoare persane, mobilă de comandă, tacîmuri de argint...

— Of, că tare părăsit ai mai fost în dragoste, se-ntoarse Adela și-l sărută cu vîrful buzelor pe obraz. La-

să-mă, nu mă mai mîngîia atîta, te rog... Avem timp diseară, la Craiova. Acum, du-te la baie și bărbierește-te, că mai avem de făcut și bagajele...

— Bine, sirena mea dulce și amăgitoare, care l-ai fi smuls și pe Ulise de lîngă catargu-ăla de care pusese să fie legat. Mai dă-mi numai un pupic, și pe celălalt obrăjor, căruia i-a fost rușine să-ți ceară mîna de la început. Ce dacă sînt director ? Tu m-ai șocat din prima clipă, și n-am mai avut puterea să-ți rezist, că-i salutam și pe portari, auzi ? Așa eram de...

— De îndrăgostit ! îl sorbi Adela din ochi. Of, directorul meu !

— Ei, ei, pierdeți trenu' ! intră mama soacră. Dragostea vă întinerește, dar mai uitați-vă și la ceas.

— Săru' mînușițele, mamă soacră ! strigă Neluțu. Aveți o fată mai frumoasă decît Albă ca Zăpada. Seamănă leit cu dumneavoastră. Și nimeni nu vă dă mai mult de 32—35 ani !

— Fără chestii de-astea, auzi ? se zburli Adela, îndreptîndu-și capotul.

— Lasă-l, dragă, ce te-amesteci tu ? își aranjă părul la oglindă mama soacră. Dacă așa arăt, ce vină am eu ? Și strîmbă ușor din nas la fiică-sa. Dînsul e director, e băiat fin... A umblat mult în societate și știe să aprecieze lumea. Nu mă servești c-o țigară, domnule director ?

— Vai, da', cum să nu. Serviți un „Kent", aleasă și distinsă mamă soacră. N-am găsit altele mai ieftine.

— Deși nu miroase frumos, ca alte țigări, e bună și asta. Auzi, știi ce-am văzut eu aseară la televizor ?

— Nu, mamă soacră.

— Adică, nu știți, că v-am dat bani să vă duceți la... Cum naiba îi zice la localu' ăla ? Că mie mi se poticnește limba-n gură, cînd e vorba să-i pronunț numele.

— „Trocadero" !

— Așa, bre, trase adînc din țigară mama soacră. Și cum îți spuneam, dragă ginere director, am văzut uzina voastră la televizor.

— Serios ? Și cine a vorbit ? se dădu Neluțu mai aproape. Nu cumva adjunctul meu ?

— Nu știu, dragă, dar era unu' cu părul alb.

— E clar, el a fost. Măgaru' !... Din cauza lui, plătesc eu acum o imputație de optzeci de mii de lei. S-au defectat tractoarele noastre și beneficiarul le-a respins. Despăgubirile, pentru tot lotul acela de tractoare, au fost puse în cîrca mea, fiindcă eu am fost la recepție.

— Adică la distracție ! apăsă Adela.

— De ce te amesteci tu, dragă, spuse Neluțu grav. Dacă atunci erai logodită cu mine, te luam și pe tine, n-ai grijă.

— Ei și tu, de colo, interveni mama soacră. Te va lua de-acum înainte. Tu ai avut noroc datorită mie, și amîndouă, datorită răposatului, că ne-a lăsat bani să cumpărăm și-o sută de tractoare. Da' cît costă un tractor, domnule ginere director ?

— Cam cincisprezece mii de lei bucata.

— Ce vorbești, domnule, ciripi Adela. Poate vrei să zici cincisprezece mii de cai putere ! Am văzut eu o reclamă !...

— Un leu calu', sigur că da, îi ieși Neluțu în întîmpinare. Spuneți-i și dumneavoastră, doamnă soacră !

— Adică, omu' e director acolo și tu vrei să-l contrazici ? veni doamna Stela în ajutorul directorului.

— Are dreptate tînăra mea soacră, o cuceri mai departe ginerele pe prețioasa lui aliată. Dar nu vă mai uitați fetelor și la ceas ? schimbă el vorba dintr-o dată.

— Aoleu, mai e o oră pînă la tren, maică ! Și tu ești nebărbierit, valizele sînt nefăcute.. Haideți, că vă dau eu bani de taxi. Să nu pierdeți trenul, că v-așteaptă rudele în gară, la Craiova, și mai mare rușinea să-ntîrziați de la logodnă.

— Eu mă bărbieresc pe tren, mamă soacră. Las-o pe Adela să se-mbrace și hai să facem noi geamantanele.

— Da' bine zici, maică. Haide repede dincolo !

Mama soacră arunca de zor lucruri în geamantane.

— Împachetează și rochia aia de lamè, de patru sute șaișpe lei metrul, o îndemnă Neluțu. Lasă casetofonul ăla-l iau separat ! Azvîrle și plăcile, poate mai e loc. Pune, bre, și brățara aia, de paișpe' carate...

Burdușiră bine două geamantane și o geantă de voiaj. Lucruri : unul și unul. Apăru și Adela, foarte elegantă :

— Hai repede, că ne-așteaptă taxiul în stradă.

Coborîră în grabă.

— ...Și să fii fericită ! închise mama soacră portiera taxiului. Să-mi dați telefon, să știu și eu cum v-ați distrat la logodnă !

În Gara de Nord, forfotă. Căpitanul Roman tocmai avea treburi la Miliția gării. Aproape că dădu nas în nas cu Neluțu, care se grăbea să iasă din gară, spre stația de tramvai.

— 'Trăiți, dom' Roman ! îl salută Neluțu aprins la față.

— Bună, se opri ofițerul. Ce mai faci, că nu ne-am mai văzut de cîteva luni. Te-ai mai... căsătorit ?

— Nu... Gata ! Ce-a fost a fost..., răspunse „vechea" cunoștință a căpitanului. Dau o bere, la „Nord-Hotel", încercă el să se tragă mai spre ieșire.

Ofițerul îi observă graba și intui că se întîmplase ceva.

— Bine, deși n-am băut niciodată împreună, de data aceasta, accept, păși căpitanul spre peronul gării.

— Am zis că dau berea la „Nord-Hotel", dom' șef, se aprinse Neluțu și mai tare la față. Acolo e mai comod, răcoare, lume puțină...

— Nu. O servim aici, la restaurantul din gară, fiindcă am și ceva treburi pe peron.

— Zău că-i mai bine la „Nord-Hotel", încercă Neluțu să-l convingă. Cunosc acolo și-un ospătar, ne servește impecabil.

— Lasă, și la restaurantul din gară o să ne simțim bine. Cred că-ți dai seama că sînt cunoscut, nu ?

— Da... Cine nu vă cunoaște pe dumneavoastră !

— Atunci, să mergem. Și mai înainte de-a merge la restaurant, te rog să mă însoțești pe peron, fiindcă vreau să mă conving dacă nu mi-a sosit un amic în gară.

— Dacă aveți treabă, bem altă dată berea, căută Neluțu o portiță de scăpare.

— Ei, treabă ! Termin repede și bem și berea. De vreme ce m-ai invitat, înseamnă că tu ai timp, nu ? Apropo, te-ai angajat undeva ?

— Am fost, dar nu mi-a convenit salariul, și acum, caut alt post.

— Cu toate astea, eşti îmbrăcat elegant. Nu-ţi ieşi din „stil".

— Adică, credeţi că m-am apucat iarăşi să...

— Nu, dragă, bănuiesc că trecutul te-a învăţat minte şi, acum, sper c-o să-ţi cauţi cu adevărat o soţie.

— Daa, tărăgănă Neluţu, urmîndu-l cu paşi încerţi pe Roman. „Doamne, ce lumînare mi-aprinde căpitanul, acum !" gîndea în sinea lui.

Ofiţerul îl plimbă intenţionat pe peron ; bănuia că nu degeaba insistase escrocul sentimental să meargă la „Nord-Hotel !" Era posibil ca în plimbarea pe peron să iasă la iveală însuşi motivul pentru care „prietenul" ocolea Gara de Nord.

— Şi cu ce ocazie pe aici ? îl întrebă, interpretîndu-i reacţiile în raport de direcţia spre care se îndreptau.

— M-am interesat de un tren, răspunse interlocutorul, începînd să asude, cînd văzu că se apropiau de „Informaţii".

Căpitanul îşi dădu seama pe loc că nu la restaurantul gării, ci în faţa „Informaţiilor" va avea loc „petrecerea". Zări şi o doamnă elegantă, cu rochie violet şi pălărie excentrică pe cap, care căuta agitată cu privirea pe cineva. De fapt, cam părea că intrase în panică. Îl privi pe Neluţu. Îi cunoştea bine „gusturile". Acesta încerca să pară dezinvolt, dar căuta să meargă cît mai aproape, în spatele căpitanului. Ajunseră la mică distanţă de doamna cu pălărie, însă privirile ei speriate căutau în mulţime mult prea departe.

— Fii amabil şi întreabă la ce oră soseşte rapidul de Timişoara, îl rugă căpitanul pe Neluţu, care se întoarse brusc cu spatele la femeie.

— Mai bine mă duc şi mă uit la panoul cu mersul trenurilor, încercă el să se îndepărteze.

— Stai, dragă Neluţule, pronunţă tare ofiţerul, ca să audă şi doamna cu rochie violet. Nu te orientezi deloc. Dacă trenul are întîrziere ?

Adela tresări şi, cînd dădu cu ochii de Neluţu, zîmbi uşurată.

— Da' nu mai veneai dragă odată ? Ai luat bilete ? Unde sînt bagajele ?

— Vai, Adeluș, am scăpat trenul, improviză Neluțu. Să-ți prezint un prieten. Ne-am întîlnit întîmplător, aici pe peron, adăugă, cu o voce tremurată.

— Căpitanul Roman ! se prezentă „prietenul".

— Căpitan ? întrebă Adela curioasă.

— Da, doamnă, căpitan de miliție !

— Mergeți și dumneavoastră la Craiova ?

— Dacă o să fie cazul, poate. Dumneavoastră cu ce ocazie la Craiova ?

— Păi, nu v-a spus Neluțu ? Noi vrem să...

— Lasă, dragă, o să-i explicăm altă dată, interveni prompt Neluțu.

— Nu-i frumos să întrerupi o doamnă, îl privi căpitanul dojenitor.

— Foarte bine, aprobă Adela. Nu v-a spus că ne logodim și că ne-așteaptă rudele lui la Craiova ?

— Nu.

Neluțu era cînd galben, cînd verde.

— Și acum, ce facem, directorul meu drag ? îl întrebă ea pe Neluțu, luîndu-l de braț. Dacă am pierdut trenu'...

— Luăm trenul următor, dar nu mă mai flata într-una, dragă, cu vorba asta a ta : „director".

Adela se strîmbă puțin, neînțelegînd rostul cuvintelor lui.

— Unde-ai dus bagajele ? întrebă ea.

— Le-am pus într-o casetă.

— Din acelea cu cifru ?

— Da.

— Și ce cifru ai format ?

— G 710, spuse Neluțu.

— Ce drăguț, se arătă epatată Adela. „G" de la Gelu sau Geta, cum am stabilit că o să-i dăm numele, cînd o să avem un copil, iar „710" este data de astăzi : șapte octombrie.

— Nu-i chiar așa de drăguț ! interveni sec căpitanul.

— De ce ? se miră Adela.

— Fiindcă bagajele le-a înstrăinat !

— Tovarășe căpitan, să nu vă imaginați că...

— Nu, dragă Neluțule, nu-mi imaginez nimic. Totul este real, ai plasat bagajele unui complice, care te-a așteptat aici, la gară.

— Nu există ! sări infractorul. Mergem la casetă !

— N-are rost trucul, și-am să-ți explic unde-ai greșit sau, mai exact, ce nu cunoști. Și sînt sigur că nici dînsa nu știe, altfel ar fi sesizat, cel puțin acum, că ești un hoț. Pardon, se corectă ofițerul, un escroc !

— Și totuși, eu nu cred că am fost înșelată ! se lipi frumoasa „logodnică" de umărul lui Neluțu. Spune, directorul meu, spune-i că nu-i așa.Unde sînt geamantanele ? Poate le-ai predat la biroul „Bagaje de mînă" și ai uitat. Spune, directorul meu! și-l zgîlțîi puternic într-un freamăt de furie și speranță. Ești director, sau nu ?

Neluțu era neclintit. „Căpitanul Roman iar mi-a aprins lumînarea !" repeta el în gînd.

— Degeaba, o privi ofițerul cu milă. Nu e director. Meseria lui se numește... „logodnic de profesie".

— Păi cum, asta-i o meserie ?

Căpitanul încuviință scurt din cap :

— Ce să-ți fac, Adeluș. Mulțumește întîmplării ! Dacă nu-l întîlneam pe Neluțu, n-ai fi avut de unde să știi că, de fapt, acum, s-a „logodit" iar cu justiția !...

Porniră spre ieșire, în căutarea complicelui cu bagajele.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, care a fost greșeala infractorului ? De unde știa căpitanul Roman că bagajele nu erau în cușetă, sau, mai exact, ce n-a știut infractorul ?

„Autograful"

— Tovarășe căpitan, vă caută la telefon judecătorul Tudor Valentin.

— Oho ! Cunoștință veche...

Căpitanul Roman preluă receptorul.

— Alo !

— Tu ești, Romane ?

— Da, Tudore, eu. Ce faci ?

— Meseria... Dar tu ?

— Tot cum știi.

— Cu meseria asta, îmbătrînim ! Da, dar, de la o vreme, Romane, eu mai am o meserie.

— Zău ?

— Șofer. Mi-am luat mașină.

— De cînd ?

— De două luni. Mă cam jenează „lacrima" aia, de pe parbriz, dar ce să fac. Cînd te văd la o cafea ?

— Dar ce s-a întîmplat ? Judeci vreun caz cercetat de mine și scîrțîie ceva ?

— Nici vorbă, doar știi că n-am avut niciodată probleme cu dosarele tale.

— Atunci ?

— Vreau să-ți vînd un pont.

— Ha, ha. Asta-i bună... Numai de la voi n-am „cumpărat" ponturi.

— Dar, bine, dragă, noi nu trebuie să ajutăm miliția ?

Tudor veni la întîlnire mai devreme de ora fixată. Era nerăbdător.

— Bună, îl salută bucuros pe ofițer. Credeam că nu mai vii. Auzi ce mai poveste. Un individ are tupeul să se dea drept fratele meu.

— Este, totuși, modest, trebuie să recunoști, întui căpitanul despre ce era vorba. Putea să se dea drept, să zicem, Richard al III-lea sau... mă rog, șeful tău...

— Președintele tribunalului ! Ha, ha. E tare, hai că-i tare, se amuză Tudor. Îmi place că te pricepi. Eu niciodată n-am reușit să prind un hoț sau vreun escroc, dar mă pricep să le judec faptele.

— Și eu le judec faptele. Dar... să revenim la „fratele" tău.

— În ultimele zile, dragă Romane, mi-au sunat la ușa apartamentului cîțiva dintre cei pe care-i numim îndeobște naivi. Erau oameni înșelați de „fratele" meu. Cum le zic escrocii la ăștia ?

— „Morți" !

— Plastică expresie. Parcă n-ar trăi pe pămînt, dragă.

— Ce le spune escrocul ?

— Că eu am să le „aranjez" procesele. Pentru asta, cere o sumă fixă : două mii de lei ! Apoi le dă o carte de vizită, bătută la mașină, cu numele și adresa mea. Cred că m-a urmărit, altfel nu-mi explic de unde știe adresa.

— Ai la tine vreo carte de vizită ? Nu de-a ta, bine-înțeles...

— Da... Le-am oprit pe toate. Uite-le aici, în plic. Le-am conservat ca să luați amprente.

Căpitanul Roman citi cu atenție conținutul unei „cărți de vizită".

— Telefonul nu ți-l cunoaște, spuse. Nu este un escroc prea isteț. Se bazează mai mult pe tupeu.

— De ce crezi asta ?

— Știindu-ți numele și adresa, putea să caute în cartea de telefon. Simplu, nu ?

— Ai dreptate, măi, băiatule. Totuși, e dat dracului. Auzi ce idee să-i vină, să se prezinte drept fratele meu ! Și știi că eu am numai o soră...

— Ideea nu-i deloc ingenioasă, se strîmbă puțin căpitanul. Riscurile sînt mari. „Lucrează" sub prea multe priviri, deși mai „închide" ochii unora. Ți-am spus, mizează mult pe tupeu. Și dacă a văzut la început că ține, nu se lasă. Toți cei care au procedat ca el au picat, inclusiv unii avocați necinstiți care cumpărau „ponturi" în felul acesta. Trebuie să-i întindem o cursă.

— Cum ?

— Îți spun, numai după ce o să aflu de la tine cînd judeci următorul proces civil la prima înfățișare. Prefer un litigiu testamentar, un divorț, o reconstituire de acte, o departajare de bunuri, că aici este terenul lui fertil.

— Păi, chiar sîmbătă am un litigiu testamentar. Trei frați se urăsc de moarte din cauza unui petic de vie.

— Din punctul de vedere al rezolvării „misterului", e perfect. Mîine, o să trec pe la tine să-mi arunc ochii prin dosar.

— Și cursa ?

— Dacă nici unul dintre frați n-o să cadă în „plasa" escrocului ,am să mă „agăț" eu de ea.

— Cum ?

— Voi fi o „rudă" a unuia dintre frați, care, de la început, n-are prea mari șanse de cîștig.

— Bună... Îmi place. Și dacă escrocul te cunoaște ?

— Imposibil !

— De ce ?

— Păi, să mă vezi și tu în salopetă, cu bască și mustață, și-atunci să mă-ntrebi „de ce".

La miliție, căpitanul Roman identifică opt amprente, de la opt degete ale escrocului, amprente care se repetau cu regularitate aproape pe fiecare „carte de vizită" examinată. Era o dovadă că infractorul „lucra" neglijent și în această privință, bucurîndu-se de privilegiul că amprentele sale nu figurau în evidența organelor de miliție, fiind un infractor primar.

În holul judecătoriei era multă lume. Aprodul anunță procesul fraților Moraru. Începu ședința. Tudor, îmbrăcat în robă, văzu printre persoanele din sală un muncitor mustăcios, cu o salopetă mototolită, care se agita și-și freca mînios mîinile, cînd erau lezate interesele unuia dintre frații Moraru. În fundul sălii, era un tip cu un costum negru și o cămașă albă, bine apretată. Urmărea atent fiecare replică din proces, dar nu-l scăpa din ochi nici pe omul în salopetă.

„E clar, ăsta-i gugumanu' lu' băiatu' !" își zicea tipul în costum negru, privind la omul în salopetă. „Ia uite, ce nervos e, magafaua, și e neam de prepeliță, că nici basca nu și-a scos-o din cap !"

...Căpitanul Roman simți că se așează cineva lîngă el. Se uită discret în stînga...

— Auzi, vere ! îi spuse în șoaptă vecinul său.

— Ce-ai, bre ? Mă cunoști de undeva ? îl repezi Roman. Ce cauți în sală, că doar nu ești din neamu' nostru.

— Nu, dar sînt din neamul judecătorului !

— Ce vorbești ? Atunci, de ce nu stai lîngă el, la pupitru ?

— Păi, cum să stau lîngă el, nu vezi că sînt trei acolo?

— Ce dacă, du-te și tu, dacă ești neam cu el !

— Da' tu de ce nu ieși în față, dacă ești neam cu unul dintre frați ? Năică pierde sigur procesul...

— Cum să ies în față ? El se judecă, nu eu.

— Atunci, pe mine de ce nu mă înțelegi ? Fratele meu judecă, nu eu.

— Așa o fi, da-i cam al dracului fratele ăsta al matale.

— E destul de rău aicea, la procese, zise escrocul. Altfel, cu rudele... băiat dulce.

— Zău ?

— Păi, cum !

— Pă matale, te-a refuzat vreodată ?

— Bravo, vere. Crezi că noi sîntem ca ăștia, care se judecă ? Omu' are casă, mașină, ca să nu mai vorbim de serviciu...

— Ai dreptate. Și ce serviciu are ! Trebuie să ai cap..., să ții minte tot. Eu n-aș putea.

— Nici el nu prea mai poate, mai ales că este cam bolnav, de la o vreme. De-asta viu la procesele lui. Să-i amintesc acasă ce-a zis ăla, ce-a zis celălalt, și uite așa. Nu vrea să se pensioneze pe caz de boală...

— Zău, bre ? Da' de unde știu eu că matale ești frate cu el ?

— Nu mă crezi, ai ?

— Păi, să văd ceva scris, acolo !

— Fă-te că ieși pînă la veceu și, la-ntoarcere, întreabă-l pe aprod cum îl cheamă pe judecător.

— Da' de ce ?

— Fiindcă o să-ți arăt scris, ca să te convingi !

— Bine.

Omul în salopetă plecă. Se-ntoarse, după vreo cinci minute. Se așeză încet la locul lui.

— Mă temeam să nu pierd teșchereaua, spuse.

— Ce teșcherea ?

— Păi, am făcut colecta, vere ! Habar n-ai ce-i aici ! și se bătu cu palma peste buzunarul de la spate. Bani, s-avem la o nevoie...

— Ei, ai aflat cum îl cheamă pe judecător ?

— Stai, că nu ținui minte și notai aci, pă ziar.

— Deci îl cheamă Tudor Valentin, nu ? zise escrocul.

— Da, așa a zis ăla de la ușă.

— Atunci, citește cartea lui de vizită ! scoase Geangu din portofel o bucată de hîrtie.

Omul în salopetă luă hîrtia și citi silabisind, apoi se bucură :

— El e, doamne ! Acuma, cred că ești frate cu judecătorul !... Dac-aș putea... știi, am bani destui, se bătu din nou cu palma peste buzunarul de la spate. Să vorbim cu el. Poate că ne ajută.

— Nu cred, îngînă, escrocul, șiret.

— De ce, bre ?

— Păi, îți dai seama ce vrei să-mi ceri ?

— Cum să nu-mi dau seama. Plătesc...

— Dar la „momîile" alea de lîngă fratele meu, te-ai gîndit ?

— Nu m-am gîndit, dar cred că sînt băieți buni, fiindcă tac din gură !

— Tac, acum, însă la pronunțare...

— Păi, să le-astupăm gura și lor !

— Cu cît ?

— Cu cîte-o sută !

— De ce nu te-apuci matale, bre, să vinzi „bomboane agricole" ? Ai fi mai cîștigat.

— Ia uite, domne ! Da' cît ai vrea să le dau ?

— Cîte cinci sutare de căciulă.

— Oho ! Și judecătorului ?

— Nu mai fac nici un tîrg, gata ! se „supără" Geangu. Cu zgîrie-brînză, adio afacere ! Ia uite la Năică, s-a îngălbenit ca o lumînare. Nu-i dă nimeni dreptate.

— Ești iute la mînie, ai ? îl abordă „vărul" lui Năică. Înseamnă că nu știi să faci afaceri.

„Ia uite-l, bă, frate. Mie îmi dă ăsta lecții ! gîndi escrocul. Îi fac roteaua rău..." Apoi zise, puțin iritat :

— Eu nu mă pricep la afaceri ?

— Nu !

Geangu simți că-i tremură bărbia.

— Vorbești serios ?

— Vorbesc serios. Ai să vezi matale, mai tîrziu !

— Cum... mai tîrziu ?

— Adică afară. Hai să stăm de vorbă !

Ieșiră în stradă.

— Acum, zi prețul pentru jude', că pentru asesori e clar : o mie lei ! reluă discuția „vărul" lui Năică.

— Trei mii ! exclamă escrocul fără șovăire. Ridicase baremul. Era pus pe japcă.

— Cît ? !...

— Trei mii de lei ! repetă escrocul ferm. Nici un leu mai puțin.

— Nu mai lași nimic ?

— Nimic ! Nu-ți dai seama de risc ?

— O fi, că și vinul lui Năică e bun. Dar să știi că n-am decît trei mii la mine. Poți să te uiți și-n portofel.

— Nu, gesticulă Geangu. Patru mii în total.

— Da' stai, bre. Ce să fac, dacă acum n-avem mai mult la noi ?

— Păi, de ce n-ai luat mai mult la matale ? Nu știai că procesele costă ? îl mustrului escrocul.

— De unde era să ghicesc eu că o să dau peste fratele judecătorului ?

— Ai și matale dreptate. Ți-am dat cartea lui de vizită. Acuma, fă-te cu banii !

— Eu îți dau banii, dar cu chitanță! Dacă mă păcălești?

— Bravo, vere ! Eu vreau să-ți fac un bine, iar tu...

— Ai să scrii că i-ai primit sub formă de împrumut. Altfel, nu-ți dau banii. Sînt munciți...

— Atunci, am rupt tîrgul. Salut ! zise escrocul și dădu să plece.

— Salut ! Ce crezi că... Găsesc eu altă pilă și mai tare !

— Da', în fond, ia stai, bre, se-ntoarse Geangu. De ce să nu-ți dau chitanță ? Procesu' se-aranjează... Mîine, aduci și restul. Îți dau ! Și la toamnă vin și eu pe la Năică, să iau o vadră de vin.

— Vezi, bre, că ne-nțelegem ?

Hai să scriem chitanța și batem palma !

— Păi, unde s-o scriem ?

— În mașină, la Năică !

— Are mașină ?

— Uite-o colea ! Asta albastră.

— Pfi ! oftă escrocul. „Prost am fost că nu l-am prăjit p'ăsta măcar cu cinci mii de lei ! Au bani gîrlă..."

Urcară în mașină.

— Acuma, scrie acolea, că, uite, îți dau eu o coală de hîrtie. Mi-a rămas de la cererea pe care-am făcut-o la

avocați. Mîine, rup relațiile cu avocatu', că nu mai am nevoie de el. Este ?

— Păi, da' cum ! se umflă Geangu. Zi, ce să scriu ?

— Întîi, pune data jos și semnează. Buun... Acum, scrie așa : „Subsemnatul..." Cum zici că te cheamă ?

— Fănică Valentin.

— Așa... „Subsemnatul Fănică Valentin, fratele judecătorului Tudor Valentin, am fost ajutat de căpitanul Roman să primesc..."

După ce scrise „să primesc", Geangu îngălbeni.

— Îți bați joc de mine, bre ? îl privi de data aceasta cu atenție pe omul de lîngă el.

— Nu-mi bat joc. Roman mă cheamă, și mi se zice „căpitanul" ?

— Hî ! Ce chestie !... se șterse Geangu de sudoare cu mîneca hainei. Și... de ce-ai inversat numele, în chitanță ?

— Fiindcă nu se scrie cum se zice, ci se zice cum mă cheamă și mă cheamă cum se scrie ! îl ameți ofițerul.

— Hai, bre..., ce dracu..., se șterse escrocul pe frunte cu cealaltă mînecă. Privea cruciș. Zi, bre, cine ești ? și-l trase ușor de salopetă.

— Să-ți spună fratele tău ! arătă spre portiera din dreapta mașinii.

Geamul fiind deschis, Tudor, care sosise între timp, auzise ultimele cuvinte.

— Tu erai, mă, „fratele" meu? spuse el urcîndu-se lîngă escroc, iar locotenentul Mușat la volan. Da' urît mai ești, măi, fratele meu !

— Măiculiță !... șuieră deodată escrocul, uitîndu-se în stînga sa. Ce gherlă am dat !

— Erai bun de actor, Roman, spuse judecătorul. Dar ce, începuseși să-i iei „autograful" ?

— Nu pentru mine, ci pentru tine. O mică amintire, acolo, ca între „frați". Citește... și-i înmînă hîrtia. Păstreaz-o !

Tudor citi, apoi se zburli la escroc :

— Și cum, măi, ai înșelat atîția oameni în numele meu?

— Eu ? ! Nu-i adevărat ! zvîcni infractorul. N-am mai făcut treburi din astea pînă acum. Poate că fratele meu să-i fi înșelat pe cei despre care vorbiți dumneavoastră,

fiindcă el mi-a vîndut pontul ăsta. Apoi, nu știu dacă cunoașteți că semănăm ca două picături de apă. Sîntem gemeni... Vă rog să-mi dați drumul...

— Cum, acuma am doi frați ! ?... exclamă judecătorul.

— Nu, Tudore, vai de mine, ai numai un singur „frate", se poate ? îi arătă căpitanul mîna stîngă a infractorului. E o probă științifică !...

— Băiat fin cu mîna „mică", spuse judecătorul mai mult pentru sine. Se-ntoarse apoi spre escroc. Era pornit. Te ții de trucuri, ai ?... Și cum, măi, tu ești frate cu mine ? Îmi vine să-ți rup...

— Tudore, interveni Roman, te rog, aveți-vă ca frații!...

Dumneavoastră știți, stimați cititori, ce anume a sesizat căpitanul Roman la mîna infractorului, aspect care, de altfel, dovedea în mod cert că acesta este singurul autor al escrocheriilor ?

Samson, Dalila și dolarii

...Hotel „Decebal". În barul hotelului, atmosferă specifică. Fum, Campari, citronadă, Ferreira-Porto, cafele, alune, Johnnie Walker, țigări străine, discuții aprinse, visuri, mîngîieri discrete, planuri...

— Să vedem planurile tînărului acela, cu părul înfoiat și lung pînă la umeri, care intră și iese mereu de la toaletă, spuse încet căpitanul Roman vecinului său de masă. Cred că e vorba de bișniță. Privește-i gesturile, sînt tipice : nerăbdare, tensiune, mișcările cunoscute — din degete, din umeri și ridică înainte capul, de parcă ar avea un tic nervos.

— Așteaptă străini care merg la toaletă și acolo încearcă tîrgul, spuse vecinul de masă al căpitanului, locotenentul Mușat. Are și acoperire, în caz de „pericol", mai zise el și arătă, printr-o ușoară înclinare a capului, spre o tînără în pulovăr și fustă de culoare galbenă de la o masă.

— Da, au venit împreună, numai că ea vrea să ochească mai mulți iepuri dintr-un foc ! Lansează-n toate părțile priviri ademenitoare, ca de sirenă, ori de cîte ori i se pare că intră-n atenția vreunui bărbat.

— Deci, acoperire dublă și pentru ea, la un eventual eșec fiind „apărată" de Samsonul ei, de care, sigur, la nevoie va poza în îndrăgostită.

Un tip în costum de culoarea părului de cămilă, cu un fular de mătase în jurul gîtului și cu obrajii aprinși, se uita încoace și încolo, căutînd toaleta. Găsindu-și „ținta", făcu un gest cu mîna, amuzîndu-se singur. Parcă-și spunea : „Ce naiba, doar era foarte simplu de ghicit !". Privirile fetei în galben și ale pletosului se încrucișară, apoi tînărul Samson dispăru după străin.

— Singnore, signore ! auzi în spate străinul. Scornare alguanta lira, mărci, dolares ?

— Pertimento allusione, răspunse italianul. Ammenda, ammenda ! Abbrigliare !

Adrian Dumitru (Samson) nu reuși să mai spună ceva, că doi „civili" se și înființară lîngă el.

— Bravo, polizia, bravo ! spuse italianul, încîntat de rapiditatea acțiunii.

Pletosul ar fi vrut să mai facă numai o singură mișcare, și ar fi fost suficient din punctul lui de vedere. Dar ofițerii îl țineau așa de strîns de mîini, de parcă l-ar fi dus la execuție.

— Să vină și „puicuța" ! făcu semn căpitanul Roman.

Paula Păun, fata în galben, se ridică de la masă cu gesturi lenețe. Dădea într-una din umeri, strîmbîndu-se.

— Da' ce-aveți cu mine ? Ce-am făcut eu ?...

— Stinge țigara, cînd vorbești cu mine ! i-o tăie scurt căpitanul. Și ia-ți geanta și pachetul de țigări „Aviator" de pe masă !

Paula Păun se îndreptă spre masa ei, pășind stîngace. Cu spatele la ofițeri, făcu un semn de regret unui tinerel din fața ei. Își luă geanta și pachetul de țigări de pe masă și se întoarse spre „civili".

Tinerelul, care nu interpretase corect gestul ei și nu-și dăduse seama cine erau „civilii", se luă repede după fată.

— Ia-o înainte ! îi spuse Paulei căpitanul.

— Unde să meargă, dom'le ? Domnișoara este cu mine !... auzi ofițerul în spate...

— Hopa, guguștucu' ! se-ntoarse căpitanul. Păi, cum să fie cu tine, piază rea ? Ai servit-o cu o țigară „Kent" și acum ai pretenții ? Se poate ?... N-o „răcorești" cu atît. Noi o „ajutăm" să *primească* mai mult !

— Da cît îi dați voi ?... Îi dați mai mult de-o „centă" ?

— Noi nu-i dăm bani. Noi o „ascundem" !

— Unde ?

— Lasă-te, bă, țîcă! zise Paula. Dînșii sînt de la „presă"!

— Aoleo, mamă ! se făcu mic „curtezanul". Nu puteai să-mi spui mai devreme ?

— Da de ce să se lase ? interveni căpitanul, pe un ton ironic. Nu-l mai lăsăm noi, acum. Ia, uite, ce transpiră... Are nevoie de un duș. Și-ncă, de unul rece. Poftiți în mașină, domnule „Țîcă" ! Parcă așa am reținut că vă cheamă...

...Pînă la miliție, fata în galben nu mai scoase o vorbă. Lăsă impresia că nu-l cunoștea pe pletosul încadrat de cei doi milițieni. Nu-l văzuse niciodată...

— Ai valută ? îl întrebă căpitanul pe pletos.

Era de față și Paula... „Țîcă" rămăsese în alt birou.

— Nimic, dom'șef, vai de mine, nu umblu cu treburi d-astea !

— Dar bani românești ?

— Două sute cincizeci de lei ! dădu el din cap.

— De ce nu te tunzi și umbli cu părul ăsta, ca la revistă ?

La această întrebare, fata îl fixă pe tînărul care tăcea. Anchetatorul, observînd mișcarea, continuă :

— Bine... Atunci, să te controlăm noi.

La percheziția corporală nu se găsi nimic, în afară de ceea ce era pe masă : două sute cincizeci de lei, buletinul de identitate, un pachet de țigări „Amiral", un pieptene, o batistă, cîteva bilete de tramvai și un chibrit. „Nu se poate, zise ofițerul, privind la bănuit. Poftim, are un păr... Asemenea lui Samson din legendă. Părul, privirea fetei, ah !... Cum te conduc împrejurările !... Dalila știe ce știe"... Apoi, reluă cu glas tare :

— Și nu mai ai nimic la tine ?

— Pot să jur, nimic, dom'șef !

— Adu-mi, te rog, o foarfecă, se adresă căpitanul locotenentului. O să-l tundem, ca Dalila pe Samson, deși nu doarme.

— Dar nici noi nu sîntem Dalila, rîse Mușat. Îl tund imediat, tovarășe căpitan.

— Mă tund singur, interveni Adrian Dumitru. Dați-mi voie și, într-o juma' de oră, sînt înapoi.

— De acord. Totuși, măcar să te pieptănăm !...

Luă pieptănul tînărului și începu să-i aranjeze părul, șuviță cu șuviță.

— Lăsați-mă ! încercă el să se smucească.

— Nu, nu, ușurel, ușurel ! zise ofițerul, uitîndu-se la fata care căuta, fără succes, să-și abată în altă parte privirea. Să vezi ce curge de aici !

Dădu cu pieptănul de cîteva ori. Adrian Dumitru tremura.

— Na, că s-a-ncîlcit pieptenul după ureche ! Ce-o fi aici ? Tu știi ? Roman se aplecă spre tînăr să-l privească mai bine la față.

— Știu, răspunse moale acesta, în timp ce o bancnotă de o sută de dolari, făcută sul mic de tot, ca o țigară, căzuse la picioarele sale.

— Ai mai fost condamnat ?

— Da, nu de mult, opt luni, pentru delapidare, însă am fost grațiat.

— Aha ! Și ți s-a făcut dor, conchise scurt căpitanul. Și Dalila ? arătă Roman spre fată. Ea a mai fost condamnată ?

— Eu, nu... Eu sînt corectă, se-mbățoșă Paula.

— Atunci ce-i cu pachetul tău de țigări „Aviator" ?

— Ce să fie, nimic ! ocoli fata privirea căpitanului.

— Chiar nimic ?

— Nimic, zău dacă vă înțeleg, răsuci ea „neglijent" pachetul de țigări, așezîndu-l pe cealaltă parte.

— Atunci, să intre „aviatorul" ! făcu semn căpitanul. În birou întră „Țîcă".

— Așează-te pe scaun și scrie declarația ! îl luă Roman.

— Ce declarație ?

— În legătură cu dînsa ! și arătă spre Paula.

— Dar nici n-o cunosc, nici pe departe n-am intenționat să...

Ochii Paulei sticleau de bucurie.

— Nu ?... Atunci scrie că nu, îl privi căpitanul pe sub sprîncene și-i întinse o coală de hîrtie.

„Țîcă" scoase nesigur stiloul din buzunar și se aplecă deasupra hîrtiei.

— Cum să încep ? bîjbîi el.

— Cu datele de stare civilă,- unde locuiești, ce hram porți etc., etc.

Tinerelul se apucă de scris, trăgînd, din cînd în cînd, cu coada ochiului la căpitan.

— Citește ce-ai scris pînă acum, îl întrerupse, deodată ofițerul. Apoi nuanță intenționat : scrii frumos !...

Crispat, „Țîcă" începu să citească.

— Subsemnatul... născut la data de... în... domiciliat în Buzău, strada.... am venit în București... fiind cazat la hotelul „Decebal", camera 104...

— Ce coincidență se „miră" căpitanul.

— Nu știu la ce vă referiți, se strîmbă tinerelul.

— Zău ?... Păi, astăzi nu este întîi aprilie, drăguță ?

— Da..., murmură „Țîcă", prostit. Cu mîna stîngă răsucea mecanic cutia de chibrituri de pe masă.

— Ia și o țigară ! îi întinse căpitanul, într-un anume fel, pachetul de țigări al Paulei. Dar să nu-l oprești, că e o probă, nu... păcăleală !

„Țîcă" înverzise. Inscripția de pe pachetul de țigări îl demascase. Ofițerul o privi semnificativ și pe Paula.

— Sînt o proastă, începu ea să plîngă. I-am dat și cinci lei de la mine. Se referea la Adrian Dumitru. Zicea că n-are bani nici pentru o cafea. Și, ia uite, două sute cincizeci de lei sînt pe masă ! Plus valuta !...

— S-a răzbunat Samson ! zise locotenentul.

— Să mai cer datele tale de la cazierul judiciar ? se opri căpitanul în fața Paulei.

— Nu este nevoie. Știu că o să „zbor" din nou... Dar, barem lăsați-mi „Aviatoru'"...

Ceasul care domina cele șase etaje ale clădirii Miliției Capitalei măsura pașii grăbiți ai unui tinerel. „Numai cînd

o fi să schimb buletinul, am să mai dau pe la miliție !", se uita el mereu înapoi. Și poate avea să-i vină, într-adevăr, mintea la cap, după această întîmplare...

Dumneavoastră știți de ce pachetul de țigări al Paulei i-a demascat intențiile sale imorale ?

Jocul cu... viața

În după-amiaza premergătoare Anului Nou, căpitanul Roman fu chemat de urgență la serviciu.

— Tocmai acum, dragă ?... exclamă intrigată Elena.

— Cred că s-a întîmplat ceva grav, spuse el repede. Sper ca să nu lipsesc, totuși, de-acasă tocmai în noaptea de revelion. Dacă întîrzii, cere tu scuze, în numele meu, invitaților.

— Hei, ia-ți fularul și pălăria ! Unde pleci așa ?

— Hm, se mai întîmplă ! Fularul mi-l aranjez în lift. La revedere !

Coborî.

— Să trăiți ! îl întîmpină șoferul de serviciu.

— Noroc ! dădu căpitanul mîna cu el. Unde mergem ?

— Tovarășul colonel mi-a ordonat prin stație să vă duc pe autostrada București-Pitești. O să-l găsim și pe dumnealui la kilometrul cincisprezece.

Mașina demară.

La kilometrul cincisprezece pe autostrada București-Pitești se întîmplase un accident.

— Iartă-mă, Romane, dar am fost nevoit să te chem, se scuză colonelul. Astăzi, ca niciodată, ne-au înghesuit evenimentele. Eu mă duc în Giulești, la o spargere, apoi la o moarte suspectă, în Colentina. Aici, se pare că s-a întîmplat ceva ciudat, din moment ce lipsesc urmele tipice ale unui accident de circulație propriu-zis. Dacă ai să întîrzii cu cercetarea, te rog să prezinți scuzele mele familiei. Ce mai face aia mică ?

— Vă mulțumesc, bine. M-așteaptă...

— Depinde de tine ca să n-aștepte prea mult. Știu ce poți și cred că ora zero te va găsi în mijlocul familiei. Mașina rămîne la dispoziția ta. Dacă intrați în criză de timp, aprob ca mașina să nu mai fie dusă la garaj. Și, Floricel, șoferul, trebuie să fie în noaptea aceasta alături de familie. Acum, te las. Succes !

— Vă mulțumesc. Să trăiți !

...Un autocamion „Bucegi", aparținînd de TRANSCOM, se accidentase în mijlocul șoselei, apoi se izbise de parapetul de pe margine. Bilanțul : doi morți și mașina grav avariată. Cabina autovehiculului fusese aruncată în aer.

— Fantastic ! spuse Floricel. Sînt șofer de atîția ani, dar un asemenea accident n-am mai văzut !

— Te referi la un accident de circulație ? ceru o precizare căpitanul.

— Da, evident.

— Dar aici, așa cum a bănuit și tovarășul colonel, nu cred că este vorba despre un accident de circulație propriu-zis.

— Poate că sistemul de frînare al mașinii era defect.

— Nu sistemul de frînare poartă vina accidentului. În acest sens, pledează două ipoteze : explozia și faptul că autostrada era liberă.

— Atunci, ce s-o fi întîmplat ?

— Nu știu. Cred totuși că atenția trebuie să ne fie îndreptată tot spre cabina autocamionului. Din moment ce ea a sărit în aer, mă face să presupun că a existat „ceva" în cabină...

— O bombă ?

— Te gîndești prea departe. Am fi găsit vreo schijă.

— O butelie de aragaz ?

— Și în cazul acesta, am fi găsit urme.

— Atunci, ce ?

— Dacă aș ști, ți-aș spune tot, ridică scurt din umeri căpitanul. Să mai controlez încă o dată cabina.

Nu găsi nimic suspect. „Ciudată explozie !" își zise el.

— O fi fost dinamită ! propuse Floricel.

— Pe ce te bazezi ?

— Așa cred. Nu văd altă explicație...

— În asemenea cazuri, orice afirmație trebuie probată, Floricică.

— Știu, aveți dreptate, dar acest caz este o enigmă pentru mine.

— Nu numai pentru tine...

— Ce s-o fi întîmplat ? !

— Oricum, o mare tragedie ! privi căpitanul la unul dintre morți. Are acasă și o fetiță : Cerasela. Am găsit fotografia ei în portofel. Îi cumpărase pentru diseară trei baloane. Le și umflase. A rămas din ele numai partea mai groasă, unde se leagă. Și ața... Era o ață albă, destul de groasă.

— Celălalt nu este căsătorit, continuă ideea Floricel. Era în vorbă cu o fată. Ați văzut scrisoarea...

— Am văzut-o. Să mergem la autobază. Poate aflu ceva acolo.

Salariații autobazei erau pe punctul de a pleca acasă. Căpitanul Roman îl puse în temă pe șeful autobazei despre tragicul accident. Îl rugă să-și adune toți oamenii. Voia să le vorbească... Rugămintea sa fu îndeplinită.

— Apelez acum la ajutorul dumneavoastră, conchise omul legii, după ce le povesti salariaților cele întîmplate. Orice amănunt poate fi de folos pentru progresul cercetărilor.

— Eu am lucrat azi pe mașină cu Aldea, spuse un om din sală. Am transportat materiale la „Tehnometal". La întoarcere, a cumpărat trei baloane pentru fetița lui. Altceva nu mai știu.

— Să vă spun și eu ceva, se ridică un alt muncitor. Acum vreo două ore, Aldea m-a întrebat dacă n-am puțin carbid. Știți, eu lucrez la magazie. I-am dat, acolo într-o cutie. Nu mi-a spus pentru ce-i trebuie. Pe urmă, l-am văzut cu Tudorică, sudorul. Sînt consăteni.

Tudorică era cea de a doua victimă. Se stabili că Aldea spusese șefului de coloană că mai face un transport. Îi luase și pe Tudorică. Faptul că ei nu se îndreptaseră spre oraș, ci porniseră pe autostrada București-Pitești, explica intenția lor de a se duce cu mașina acasă. Locuiau amîndoi în comuna Padina, la douăzeci și cinci de kilometri de București. Douăzeci de kilometri trebuiau să

parcurgă obligatoriu pe autostrada București-Pitești, apoi făceau la dreapta.

— Vreau să fac un control la vestiarele lor, zise ofițerul.

— Vă rog, poftiți ! se uită șeful de coloană semnificativ la ceas.

Căpitanul controlă în amănunt dulapurile celor două victime. Nimic care să-i spună ceva.

— Lucrez în domeniul auto de douăzeci și șase de ani, spuse șeful de coloană, dar n-am auzit pînă acum despre un astfel de accident, despre o astfel de explozie ! Cabina putea să sară în aer, numai dacă era ceva înăuntru.

— La aceeași concluzie am ajuns și eu, îl aprobă căpitanul, dar ce să fi fost ? Știți ce, mă gîndesc că Tudorică lucra cu oxigen. Dacă...

— Să fi sustras vreun tub de oxigen ? Nu-mi vine să cred.

— Poate voia să execute vreo lucrare particulară.

— Se complica prea mult.

— Totuși, să controlăm tuburile de oxigen, fu de părere ofițerul.

— Dumneavoastră nu vreți să mai faceți revelionul acasă, tovarășe căpitan ? spuse șeful de coloană, uitîndu-se din nou la ceas. Era ora 21 00.

— Ba da, însă numai după ce am să aflu de ce și din vina cui au murit doi oameni...

— Sîntem singurii care am rămas în autobază...

— Nu, zise Roman. Mai este și Floricel, șoferul nostru.

— Mă rog... Să mergem la secția de sudură !

Examinează cu atenție tuburile de oxigen. Nu lipsea nici unul. Privirea căpitanului întîlni un ghem de ață albă, destul de groasă. „Este la fel ca și cea de la locul faptei, își spuse Roman. Ca și cea cu care Aldea a legat baloanele"...

— Ghemul acesta am să-l iau cu mine, zise apoi, cu glas tare.

— Păstrați-l încuviință șeful de coloană. Nu cred că el va dezlega enigma, dar, mă rog... Acum, sper c-o să-mi permiteți să mă retrag și eu. S-a făcut tîrziu și mă așteaptă familia.

— Mda... Eu vă mulțumesc, deși ar fi trebuit să fiți mai sensibil la această tragedie, nu-l iertă căpitanul. Ați fost colegi, ați muncit împreună...

Șeful de coloană plecă îmbufnat, strecurînd un „Să trăiți", mai mult formal.

— Ați găsit ceva ? îl întîmpină Floricel pe ofițer.

— Cred că firul Ariadnei !... și-i arătă ghemul de ață. Mergem înapoi, la fața locului.

Ajunseră la kilometrul cincisprezece. Se convinsese repede că, într-adevăr, găsiseră „firul Ariadnei"...

— Ați dezlegat enigma accidentului ! sesiză șoferul expresia ciudată a ofițerului.

— Da : jocul cu viața ! răspunse grav căpitanul, rămînînd cu privirea undeva, în gol.

Autostrada Pitești-București. Căpitanul Roman se uită pentru prima oară la ceas. Era ora 23,15.

— Ajungeți și dumneavoastră la timp, și ajung și eu, spuse Floricel. Dar nu pot să-mi iau, totuși, gîndul de la accident. Este primul caz de acest fel pe care l-am întîlnit în viața mea. N-aș fi crezut...

Dumneavoastră știți, stimați cititori, care a fost cauza tragicului accident ?

Butoiul cu... pulbere

O femeie veni plîngînd la miliție.

— Hoții au furat toți banii din Aprozar. N-au lăsat nici mărunțișul... De unde-i pun eu acum la loc ?...

— Liniștiți-vă, o sfătui căpitanul Roman. Mai bine luați loc și povestiți-mi ce s-a întîmplat.

— Și dacă nu-i prindeți, de unde fac eu rost de atîția bani ?

— O să-i prindem, fiți fără grijă, dar pînă atunci am nevoie să cunosc cît mai multe amănunte despre furt. Cîți bani s-au furat ?

— Șaisprezece mii ! Ticăloșii !...

— Pe unde au intrat în magazin ?
— Prin plafon ! Așa ceva n-am mai pomenit...
— Unde ați avut banii ?
— În sertarul de la tejghea.
— Sertarul e forțat ?
— Nu. Nici nu era nevoie. Nu-l țin încuiat. Cine să bănuiască, așa, dintr-o dată, că hoții au pus ochii pe bani ?
— Dar, acum, bănuiți... pe cineva ?
— Pe băiatul de la croitorie și pe omul de serviciu de la restaurant.
— De ce ?
— Păi băiatul de la croitorie este venit numai de două săptămîni și, după cîte am auzit, n-are o reputație prea bună. A mai fost condamnat.
— Bine, dar acesta nu este un motiv întemeiat de suspiciune. Fiecare om poate greși în viață, și asta nu înseamnă că o greșeală nu se mai poate repara niciodată.
— Eu nu cred că merge pe drumul cel bun. Mai acu' vreo trei zile, l-am văzut pe acoperișul clădirii. Cred că atunci i-a venit ideea să intre în pod și să spargă plafonul, deasupra magazinului. El este hoțul ! adăugă reclamanta foarte convinsă.
— Mai aveți și alte argumente ?
— Nu.
— Atunci, ascultați ce vă spun : este bine să fim întotdeauna atenți, cînd suspectăm un om de o faptă necinstită.
— Adică, vreți să ziceți că nu s-a ocupat cu furturi, înainte de a fi condamnat ?
— Nu vreau să spun așa ceva. Îl cunosc bine. Chiar eu i-am întocmit dosarul, dar tot eu l-am ajutat să se încadreze la croitorie, după ce s-a eliberat.
— Și acum, băgați mîna în foc pentru el ?
— Miliția nu bagă mîna în foc pentru nimeni. Noi îi ajutăm să se încadreze în muncă pe cei care ne-au dat sau ne dau probleme. Sarcina recuperării lor sociale apasă și pe umărul nostru, ceea ce presupune ca și noi să ne interesăm de acești oameni. Atunci cînd ei s-au îndreptat, cînd au devenit cu adevărat oameni, bucuria este, vă dați seama, și de partea noastră. M-am interesat

Îndeaproape de acest băiat și mi-a lăsat impresia că merge pe calea cea bună. M-am bucurat. Mi-ar părea rău să aflu acum că iar s-a luat de prostii.

— Ehe, o să vă convingeți că el a comis furtul. Să vedeți în ce hal a devastat magazinul...

— Dacă lucrurile stau așa, atunci de ce-l bănuiți și pe omul de serviciu de la restaurant ?

— Poate că au furat împreună !

— Mai aveți și alt motiv de bănuială împotriva omului de serviciu de la restaurant ? Marin Bărbulescu parcă-l cheamă, nu ? !

— Deși nu-mi place să trag cu urechea pe la colțuri, am auzit că strînge bani, ca să-și cumpere mașină. De unde să-i dea mîna ?...

— Vă rog să mă credeți, dar nici această bănuială nu este prea justificată. Cunosc situația lui, fiindcă nu de mult am făcut niște verificări la restaurantul unde lucrează. La el în casă sînt trei salarii, ceea ce mă face să cred că au posibilitate ca să facă destule economii. Dar, mă rog, eu am să am în vedere și această bănuială. Spuneți-mi, acum, cînd ați constatat furtul ?

— Azi-dimineață, cînd m-am dus la magazin.

— Bine, dar mi se pare că magazinul dumneavoastră este în inventar.

— Nu, cine v-a spus ? Am trei zile concediu medical.

— Ce boală ?

— Gripă ! O boală foarte păcătoasă, cică dacă nu stai la pat...

— Știu !

Tonul pe care-i răspunse ofițerul îi trezi femeii cu adevărat o bănuială ! Căpitanul Roman aflase un amănunt interesant de la revizorul contabil Albulescu. Acesta se prezentase la miliție de sesizase că gestionara Aprozarului, fiind anunțată că i se va face un inventar, își luase urgent un concediu medical de trei zile, fapt care i se păruse revizorului foarte suspect. Ofițerul făcuse deja toate demersurile, ca să introducă un inventar inopinat în acea zi, numai că organele de control nu se prea grăbiseră, și, peste noapte, poftim, avusese altcineva grijă să facă... inventarul. Pe acest fond, era clar de ce căpitanul

pusese într-o anumită balanță bănuielile prezentate de gestionară în legătură cu autorii spargerii. Bănuiala ofițerului avea altă adresă...

Ajunseră la magazinul de legume și fructe. Acesta era situat într-o clădire care mai adăpostea un restaurant, o frizerie, un atelier de croitorie și o cofetărie.

— Dumneavoastră cine sînteți ? îl întrebă ofițerul pe un bărbat care pînă atunci păzise ușa magazinului.

— Este soțul meu, o auzi Roman în spatele său pe gestionară.

— Emil Sorescu ! întinse mîna bărbatul.

— Căpitanul Roman ! se prezentă și ofițerul. Dar, n-ați dormit azi-noapte, observă, apoi, pășind pragul Aprozarului. Aveți ochii roșii, se vede...

— A, da... Am necazuri cu stomacul... Le cam patrulez, noaptea, răspunse Sorescu, după ce aruncă soției sale o privire discretă.

— Da... are ulcer, săracu', întări gestionara.

— Și de ce n-a spart hoțul restaurantul ? îi ceru căpitanul părerea lui Emil. Era de presupus că găsea mai mulți bani acolo.

— Eu de unde să știu ? ridică omul din umeri.

— Ce meserie aveți ?

— Zidar.

— Atunci înseamnă că o să vă pricepeți să reparați plafonul spart, spuse ofițerul, privind în tavan. Ia uitați-vă, a muncit, nu jucărie !

— Da... Și a avut timp berechet. Cred că a comis spargerea după miezul nopții.

— Păcat că n-ați știut despre intenția lui, că, la insomnia dumneavoastră, ați fi venit în magazin și l-ați fi prins.

— Da... Mamă ce i-aș fi tras ! își arătă omul pumnul strîns.

În mijlocul magazinului, sub spărtura din tavan, fusese pus un butoi cu gura în jos. Pe butoi și pe dușumea erau gunoaie și resturi de tencuială din tavan. Ușile magazinului nu fuseseră violate, ceea ce însemna că hoțul părăsise locul faptei tot prin gaura din tavan, folosindu-se de butoi.

— Unde a fost acest butoi ? o întrebă căpitanul Roman pe gestionară.

— A fost în colțul acela ! arătă ea cu mîna. Hoții l-a adus aici. Probabil, pentru a ieși mai ușor din magazin.

Ofițerul, ajutat de soțul gestionarei, puse butoiul la locul unde fusese inițial.

— Vedeți ce dezastru au făcut aici, tovarășe căpitan, își puse gestionara mîinile în șold, înclinînd din cap a pagubă.

— Eu văd altceva ! schimbă tonul căpitanul. Văd cu totul altceva !...

Trimise imediat un subofițer după băiatul de la croitorie și după omul de serviciu de la restaurant.

— Pentru ce-i chemați ? se miră gestionara.

— Am nevoie de doi martori pentru procesul-verbal. Asta-i regula...

— Bine, dar nu sînt eu și cu soțul meu aici ? Noi nu sîntem martori oculari ?

— Da, aveți dreptate. Bine zis : „oculari". Ați fost și sînteți !

— Și-atunci ? nu pricepu Emil.

— Rămîneți în continuare aici și-o să vedeți !...

— Bine, dar de ce-i aduceți pe alții ?

— Ca să vadă și ei ce n-ați văzut dumneavoastră !

— Nu înțeleg ! ridică din umeri soțul gestionarei. Aveți un fel, așa, de a lăsa omul nedumerit...

— Doriți să știți dacă eu mi-am dat seama sau nu de înscenare ? Iată răspunsul : amîndoi sînteți hoții !

— Cum !... Noi ? !

— Da. Dumneata n-ai dormit azi-noapte, fiindcă ai înscenat „lovitura". Stomacul îl „aranjaseși" bine, că ai avut de lucru, nu glumă.

— Nu-i ade... vărat, spuse Emil cu o voce stinsă.

În magazin intră, în acel moment, Nicușor, băiatul de la croitorie.

— Să trăiți ! se adresă el ofițerului. Phiii !... Ai naibii hoți, își aruncă privirea în tavanul găurit. Dar pe unde-au ieșit din magazin ?

— Tot pe acolo.

— Bine, dar este prea mare distanța de la podea la tavan.

— S-au folosit de butoiul acela din colț. L-au întors cu gura în jos.

Nicușor privi la butoi, apoi la tavan și la podea, în locul unde fusese butoiul.

— Unde te gîndești ? sesiză căpitanul cîteva cute pe fruntea băiatului.

— Nu-i vorba despre o spargere aici, tovarășe căpitan ! își mută tînărul privirea la gestionară și apoi la soțul ei. E înscenare !...

— Bravo ! îl felicită ofițerul. Așa este. Chiar voiam să le arăt greșeala făcută. Acum, explică-le tu.

Infractorii rămaseră uimiți de greșeala elementară pe care o făcuseră la înscenarea spargerii și de care pînă și un tinerel ca Nicușor își putuse da seama. Butoiul îi trădase. Priveau la el cu spaimă. Parcă ar fi fost un butoi cu... pulbere !

Dumneavoastră știți, stimați cititori, ce au sesizat căpitanul Roman și Nicușor în legătură cu butoiul din mijlocul magazinului și, implicit, care a fost greșeala demascatoare ?

Pe urmele alcoolului

Un cetățean primise o lovitură de cuțit. Cu toate intervențiile insistente ale medicilor lovitura fusese fatală...

Căpitanul Roman și locotenentul Mușat aflară că victima și autorul consumaseră împreună, la o masă, în restaurantul „Rarău", o cantitate apreciabilă de băuturi spirtoase. Agresorul băuse numai rom. Plecaseră amîndoi pe două cărări, iar după scurt timp victima fusese găsită pe o stradă din apropierea localului, lovită cu cuțitul. Agresorul era înalt și avea un neg pe obrazul stîng. Fața sa avea o culoare roșie, caracteristică amatorilor de băuturi tari. În restaurantul „Rarău", intrase pentru prima dată.

Ofițerii își dădură repede seama că infractorul era un „intim" al alcoolului.

— După fapta pe care a comis-o, el își va căuta „odihna" tot la băutură, așa că nu vom scăpa din obiectiv restaurantele, spuse căpitanul Roman.

— Da, și avem semnalmente bune, confirmă locotenentul. Cred că nu s-ar fi întîmplat această tragedie dacă atît autorul, cît și victima n-ar fi consumat alcool în mod excesiv.

— Și eu cred la fel. Consumul de alcool fără măsură nu duce la nimic bun...

...Restaurantul „Bumbești", din zona unde se comisese omorul. Responsabilul localului, barmanul, bufetiera și ospătarii nu le dădură nici un fel de relații care să-i ajute cu ceva.

— Pă cine caută 'mnealor, maestre ? întrebă pe barman un cetățean roșu la față.

— Sînt de la miliție. Caută un bărbat cu capul plin de băutură.

— Aoleu ! rosti el de parcă s-ar fi uitat în oglindă. N-o fi ăla dă adineauri, care a vrut să mă lovească și pă mine, de zicea că vrea să meargă trei luni la dezalcoolizare ?

— Care ? îl privi barmanul curios.

— Adică, matale nu știi, că treaba s-a întîmplat afară.

— Unde-i acum ? îl întrebă căpitanul Roman.

— Stați, dom'șef, să-mi dea și mie un șpriț, că mi s-a uscat limba-n gît. Repetir, maestre ! aruncă către barman. Roșu să fie, că d-ălaltu' m-am albit !

Barmanul se uită la ofițeri, ridică din umeri, apoi îndeplini comanda.

— Mai adineauri era unu' înalt la ușa localului. M-a întrebat dacă am văzut vreun milițian prin apropiere. Sorbea dintr-o sticlă de-o juma' de rom. Zicea că el numai cu jumatea bea. Da' 'mneavoastră nu serviți un șpriț, dom'șef ?

— Spune mai departe, îl privi sever căpitanul.

— Dacă nu beți, eu tot sorb o gură. E roșu ! spuse el și goli paharul dintr-o înghițitură. Bun al dracului, vermutu' ăsta. Așa... Și cum vă spuneam, l-am întrebat de ce are nevoie de un milițian. Atunci, a scos un cuțit și a vrut să mă lovească. M-am ferit. M-a luat de piept și m-a întrebat, zgîlțîindu-mă : „Știi ceva? Ai aflat ceva ?...". „Nu, puicușorule !" i-am zis. „Taci, mă, chestia cu cuțitu' p-aci, p-aproape... Îi ?..." m-a luat el din nou la zor. „Nu știu, puicușorule, zău dacă știu ceva. Te-a tăiat careva ?" l-am întrebat eu, cu frică. „Eu, mă, l-am... nu el ! Acum, vreau să merg trei luni la dezalcoolizare. Și ție-ți trebuie, mă ! Citește Decretul 153. Scandal, mă !..." Și a plecat spre stația de autobuz.

— Acum mi-aduc și eu aminte de omul acela, interveni barmanul. A cumpărat o sticlă de o jumătate de rom, pentru acasă, și a ieșit afară. „N-ai băut destul ?" l-am întrebat. „Azi, beau tare, zice, că trei luni numai de apă o să am parte !"

— Ați remarcat vreun semn mai distinctiv pe fața lui ?

— Da, avea un neg mare pe obraz.

— Vă mulțumim, spuse căpitanul Roman.

— Da' ce-a făcut, dom'șef ?

— Are capul plin de băutură ! îi răspunse sec căpitanul. Nici mata nu ești departe...

— Eu ? !...

— Dacă mai bei un pahar sau două, vei face cunoștință cu prevederile Decretului 76.

— Dar n-am furat, n-am făcut scandal.

— Nu contează. Decretul prevede sancțiuni și pentru faptul că cineva este în stare avansată de ebrietate, într-un loc public. De pildă, ți-ar conveni o amendă de două mii de lei ?

— Aoleu, puicușorule ! se cutremură interlocutorul.

Roman se întoarse spre barman : Dumneavoastră ar cam fi cazul să nu-i mai dați de băut ! Există și pentru asta un Decret, pe care cred că-l știți...

— L-am cumpărat, îl știu, tovarășe căpitan ! se apără barmanul. Se poate ?...

Ofițerii ieșiră.

— Puicușorul" nu cunoștea prevederile Decretului 76, spuse locotenentul.

— Și de aci ce concluzie tragi ? îl întrebă căpitanul.

— Că mai sînt multe de făcut pentru popularizarea legii... Acum, unde mergem ?

— Să-l căutăm, iar dacă nu-l găsim, îl vom aștepta la miliție.

— La miliție ?

— Da, de ce te miri ?

— Credeți că a fost prins ?

— Nu, din moment ce am spus că-l vom aștepta. Și-l vom aștepta, bineînțeles, dacă nu-l vom găsi.

— Tovarășe căpitan, nu vă înțeleg !

— Ești mai tînăr în miliție și încă n-ai avut timp suficient să-ți dai seama despre toate cutele psihologiei infractorilor. Asta, cu atît mai greu cu cît, în cazul de față, omul căutat de noi este un recidivist.

— Recidivist ? De unde ați tras această concluzie ?

— Gîndește-te la ce i-a spus „puicușorului".

— Că vrea să meargă trei luni la dezalcoolizare.

— Bun. Și acest termen nu-ți spune nimic ?

— Nu.

Căpitanul Roman zîmbi :

— Omul nostru cunoaște bine unele acte normative care incriminează diverse infracțiuni sau contravenții. Cunoaște și limita maximă a unor pedepse, de unde se poate trage concluzia că are „cultură", și asta nu de azi, de ieri.

— Aaa. Decretul 153 din 1970. Doar i l-a pomenit „puicușorului".

— Exact.

— De necrezut ! se bucură tînărul ofițer, după ce analiză rapid situația. Va veni singur la miliție, dacă n-o să-l găsim noi.

— Nu chiar singur...

— Mă rog, cu scandal ! se amuză locotenentul. Interesantă tactică...

Dumneavoastră știți, stimați cititori, despre ce tactică a infractorului era vorba ? Care a fost raționamentul său, cum a ajuns el să spere că nu va fi descoperit și în-

vinuit de omor ? Dacă nu vă dați seama, citiți Decretul nr.153 din anul 1970, pentru stabilirea și sancționarea unor contravenții privind regulile de conviețuire socială, ordinea și liniștea publică, și vă va ajuta mult. Dacă nu reușiți și nu rezistați tentației, vă veți uita, firește, la sfîrșitul cărții. „Urmăriți-l" în continuare pe căpitanul Roman...

Cei doi ofițeri îl căutară prin oraș, dar nici urmă de criminal. Poate că se dusese acasă, hotărît să nu mai calce prin restaurante, ca să nu fie recunoscut. Dar, oricum, conform intenției pe care Roman i-o ghicise, el tot urma să „vină" la miliție. Ofițerii îl așteptau ca să-i întoarcă „armele" !

Sediul miliției.

— Pînă acum... nimic, se uită locotenentul la ceas.

— Vine, nu-ți face griji, îl liniști căpitanul. Dacă nu, mîine tot punem mîna pe el.

La ușa miliției, se auziră deodată ropote de cizme și voci agitate. Căpitanul Roman îi făcu cu ochiul locotenentului.

— Vine, ce ți-am spus !

În ușă apărură doi subofițeri dintr-o patrulă auto, care țineau de brațe un individ înalt, cu ochii roșii de băutură. Avea un neg pe obrazul stîng...

— Ce s-a întîmplat ? se apropie de ei căpitanul Roman.

— N-am făcut nimic, tovarășe..., mă scuzați că nu știu ce grad aveți ! se grăbi cel adus la miliție.

— Căpitan ! Căpitanul Roman ! se prezentă solemn ofițerul. Dumneata ce grad ai ? Mai exact, cîte grade ?...

— ? ! N-am...

— De băutură !

— N-am băut mult, să mor ! Ospătaru' m-a plesnit, eu nici nu l-am atins !

— Minte ! interveni unul dintre subofițeri. A intrat deodată în restaurant și s-a dus direct la un ospătar, lovindu-l cu pumnul. Sînt martori care au văzut totul. Apoi, a răsturnat o masă și a început să înjure consumatorii.

— Nu-i adevărat ! Eu n-am făcut nimic ! sări bețivul.

— Gura ! Întocmiți-i imediat dosar la Decretul nr. 153, articolul 2, litera „d", ordonă căpitanul. Va primi maximum de pedeapsă.

— Vai de mine ! se porni huliganul pe istericale. Ochii îi sticleau însă de bucurie. N-am lovit ! Ospătaru' a dat ! Aoleu, ce mă fac ?

— A opus rezistență, cînd l-ați condus la miliție ? se adresă căpitanul subofițerilor.

— Nu, vai de mine ! o luă înainte cu răspunsul huliganul. Cum să opun rezistență la tovarășii milițieni ?

— Atunci, e bine, îl privi fix căpitanul. Înseamnă că nu vei opune „rezistență" nici la noi.

— Cum, adică ?...

— Ai cutit la tine ?

— Cum, îî... ! De... ! N-am, cum să am ! începu el să se agite. De ce să am ?... Doar m-au percheziționat dumnealor.

— Ca să nu ne lovești, știi !...

— Vai ! Cum mi-aș permite așa ceva ?

— Cum ți-ai permis !

— Pe ospătar ? Da' n-am dat cu cuțitu'.

— Ziceai că ospătarul te-a atacat ! ? Dar nu cum l-ai atacat pe ospătar am vrut eu să spun. Vorbeam de cel dinainte, de la „Rarău" !

— De la „Ra..." Care „Rarău" ? Să mor, dacă știu ceva ! își făcu cruce bețivul de cîteva ori.

— Lasă, nu-ți mai face cruci, spune de cel căruia i-ai pus tu cruce ! Ești un criminal și cu asta-ți punem noi cruce ! Trucul cu Decretul 153 nu ți-a mers. E un truc ieftin pentru noi ! Nu mergem niciodată la „piață", pînă nu știm ce „zarzavaturi" avem în „bucătăria" noastră ! Și cu asta, cruce !

Criminalul căzu pe scaun, cu capul în piept. Își mușcă buzele, clătinînd puternic din cap.

— Doamne, cine m-a pus să-l lovesc p-ăla cu cuțitul ! S-a zis cu viața mea !... Băutura m-a adus aici ! Izbucni într-un plîns violent.

— Cum s-a întîmplat ? îl întrebă căpitanul pe un ton mai puțin aspru.

— Am băut amîndoi, la „Rarău", începu criminalul mărturisirea. Am băut mult..., își umezi buzele cu limba.

— Aduceți, vă rog, un pahar cu apă, ceru unui subofițer căpitanul.

— Nu-i nevoie, vreau întîi să mă descarc..., spuse vinovatul, strîngîndu-și pumnii. Nu ne cunoșteam. Am terminat banii. Dar mai aveam poftă de băut. Știți cum e, de ce bei de-aia ai mai bea... și ăla m-a invitat la el acasă, unde zicea că mai are niște vișinată, pe fundul unei damigene. Am acceptat, că, ce mai, ne ardea gîtu', și am ieșit amîndoi în stradă. Pe drum, însă, el s-a răzgîndit. „De ce să-mi beau vișinata cu un fraier ca tine ! Nu-i mai elegant s-o beau singur ? Ție îți dau vișinele, dacă vrei... Da' de ce să-ți dau și vișinile, că au votcă în ele ! Tu du-te la o cișmea, fraiere !..." Cuvîntul „fraier" m-a înfuriat. I-am tras o palmă că, beat fiind, nu-mi era frică, atunci, de „Tripla alianță". Mai fusesem... Mi-a tras și el una, apoi, a căutat ceva în buzunar. Am crezut că-i arde de cuțit și l-am scos pe-al meu, înaintea lui. Restul... Numai alcoolul m-a adus în situația asta ! izbucni în hohote de plîns.

...Căpitanul Roman și locotenentul rămaseră singuri.

— Sinistru ! spuse locotenentul, gînditor. Alcoolul ucide rațiunea !

— În loc ca rațiunea să ucidă alcoolul ! completă căpitanul.

V-ați dat seama, stimați cititori, care a fost tactica pe care a încercat-o criminalul ?

Într-o seară de toamnă

— Ce toamnă nemiloasă ! spuse locotenentul Mușat, privind la ceasul care domina cele șase etaje ale clădirii Miliției Capitalei și pe care, deseori, îl consulta, instinctiv, din troleibuz, cînd se întorcea spre casă.

— Parcă-i noiembrie !... se uită și căpitanul Roman la ceas. Limbile lui arătau ora 23,15. măsurînd timpul rarilor trecători grăbiți de pe bulevard.

Vîntul rece de-afară îi îndemnă pe ofițeri să-și ridice gulerele paltoanelor și să-și strîngă mai bine fularele în jurul gîtului.

— De ce o fi ales șeful tocmai noaptea asta friguroasă ? întrebă intrigat Mușat.

— Fiindcă este cea mai potrivită pentru acțiunea noastră. Și „păsările" își caută un „cuib", pe un timp ca ăsta.

— Înțeles. Nouă nu ne rămîne decît să le „ciugulim", ca pe grăunțe...

...Hotel Athenée Palace. Intrară în holul elegantei clădiri. Se dezbrăcară la garderobă, cu gesturile oamenilor dornici să mai prindă un ceas bun la restaurantul de unde se auzea ritmul lent al unui vechi tangou.

— Și Rodica e-aici ! spuse Mușat.

— Unde ? întrebă încet Roman.

— Dansează cu un tip lîngă orchestră. Este cu spatele la noi. Cred că ne-a și văzut.

Într-un colț al holului, căpitanul Roman discută cu un chelner.

— Au consumat de patru sute douăzeci și doi de lei : mîncare și băutură extra ! spuse chelnerul. A plătit tînărul. Poftiți o copie după nota de plată !

Revenind la masă, Rodica nu mai avea același aer voios.

— S-a întîmplat ceva ? o întrebă partenerul, urmărindu-i atent expresia feței.

— Nu ! Cred că am făcut puțin exces...

— Vrei să mergem ? Cu camera, am aranjat. Chemăm și un chelner sus, ce zici ?

— Merg, aruncă ea, trăgînd adînc din țigară. Dar cu o singură condiție.

— Cred că, pînă aici, am fost *salon !* spuse bărbatul. Urmează și restul !

— Nu despre asta e vorba, știu că ești *giorno*. Dacă ne agață, însă, cineva, la ieșire, vreau să spui că ne cunoaș-

tem din luna mai și urmează să ne căsătorim, chiar ne facem și analizele.

— Dar de ce să umblu cu minciuni ? Am mîncat, am băut, am plătit, nu sînt derbedeu, așa că n-are cine să mă ia la întrebări.

— Pe mine, însă, da ! La masa aia de lîngă femeia în roșu, sînt doi bărbați : miliția !

— N-am știut că ești chiar așa... fir-aș al dracului, că mi-am spart *banca* cu tine. Hai, să plecăm !

Ofițerii fumau în colțul de la ieșirea din local.

— Vă distrați, vă distrați, ce vă pasă, le aruncă Rodica, îndreptîndu-se spre lift cu prietenul său la braț.

— Da, dar împreună ! spuse aspru căpitanul Roman. Buletinele !

— N-am făcut nimic, domn' Roman, zău ! Ne iubim, ne căsătorim ! arătă spre partener.

— Și cu Mișu Rotaru, ce-ai făcut ?

— Dă-l încolo, este un derbedeu, ridică ea glasul.

— Ușurel, îi zise ofițerul. Valută, bani, ceva ?...

— Zece lei mari și lați, pe fericirea mea ! Doar m-ați avertizat, atunci cînd ați găsit la el, la „Lido", două sute de mărci.

— Și cu avertismentul pentru prostituție cum rămîne ?

— Lăsați-l în fișet, acolo. Doar mă mărit, n-am zis ?

— Oficial ?

— Nu ! răspunse tînărul, care pînă atunci tăcuse chitic. Sînt în concediu, nici vorbă de...

— Condu-o la mașină ! spuse Roman locotenentului.

— Da' de ce mă luați numai pe mine ? se revoltă Rodica. Pe altele nu le vedeți ?

— Ba, da. Tocmai de-asta i-am spus tovarășului locotenent să te conducă la mașină. Eu mai rămîn aici, în hol. Mai aștept o „clientă". Este sus, la cameră. I-am luat urma de la „Dorobanți".

— Credeam că nu știți de ea, spuse Rodica cu un glas mai temperat.

...Eleganta tînără care coborîse din lift se îndrepta glonț spre ieșire. Voia să se vadă cît mai repede în stradă și, de acolo, pericolul fiind... trecut, la revedere ! Dar

pericolul era chiar la ușă. Cu flerul ei de „artistă", nu se putea înșela. Acceleră ritmul, crezînd într-o minune, dar fu oprită repede, mai să se împiedice.

— Pardon ! îi spuse căpitanul. La bar, acum cîteva ore, nu te împiedicai de nimic !

— Ce vreți să spuneți ? Lăsați-mă în pace, pierd trenul !

— Nu mai sînt locuri la vagonul de dormit, ți-o spun eu, interveni locotenentul Mușat. Ah, ba, da ! Mai este unul, la compartimentul 219, Hotelul „Athenée Palace" !

— Bine că știți, de acolo vin ! recunoscu tînăra. Am umblat pe la toate hotelurile ca să caut un loc pentru noaptea asta, dar nu se găsește să dai cu tunu'. Ce era să fac, aveam multe ore pînă la tren. Și apoi, sînt pe picioarele mele !...

— Pe picior mare, domnule ! se „miră" căpitanul. Dar aveai bani să-ți plătești o cameră, dacă găseai ?

Fata păli o clipă, apoi zise pe un ton hotărît :

— Astfel, cum ?

— Să vedem...

În poșetă, nu avea decît cincisprezece lei.

— Unde voiai să pleci cu trenul ? o întrebă locotenentul.

— ...La Făgăraș sau la Bacău, am acolo niște rude, răspunse tînăra după un moment de ezitare.

— Și cu banii aceștia urma să-ți plătești biletul de tren ?

— Da... adică, nu, se bîlbîi ea. Apoi revoltată : Ce vină am eu că ieri, în tren, venind de la Bacău la București, un tînăr mi-a furat aproape toți banii din poșetă ! Acum voiam să mă urc în tren și să cer controlorului să-mi facă proces verbal de contravenție, ca să pot ajunge totuși la destinație. După aceea, mă împrumutam de bani de la cineva și plăteam amenda, ce era să fac.

— Și zici că ieri ți s-au furat banii ? interveni căpitanul Roman. Povestește-mi, te rog, în ce împrejurări, poate dăm de urma hoțului.

Tînăra începu să povestească.

— Ieri la prînz, după ce am vizitat o rudă la Bacău, m-am urcat în tren ca să vin la București. Aveam în

poșetă opt sute de lei. Trenul nu era aglomerat. Eram singură într-un compartiment de clasa a II-a. La un moment dat, a intrat în compartiment un tînăr înalt, dar urît, care mi-a cerut permisiunea să ia loc. Fiind de acord, a închis ușa, dar s-a așezat chiar în fața mea. În timpul mersului încerca să-mi zîmbească și căuta un motiv să intre în vorbă. Eu neavînd un asemenea chef și, să fiu sinceră, mă călca pe nervi că era așa de urît, am ieșit pe coridor unde am stat majoritatea timpului. Poșeta am lăsat-o în compartiment, pe banchetă, fără să mă gîndesc la ceva rău. La Ploiești-Vest, tînărul a coborît și a început să-mi facă semne deșuchiate de pe peron, rîzînd batjocoritor. Probabil ca să se răzbune, că nu-l băgasem în seamă, mi-am zis. Dar intrînd în compartiment și controlînd în poșetă, mi-am dat seama că el rîsese de mine fiindcă-mi furase banii. Am mai găsit numai o sută de lei, care era în buletin. Cred că n-a văzut-o. Așa am pățit-o, tovarășe căpitan. Haimanaua !...

— Interesantă istorioară, dar neadevărată, spuse căpitanul pe un ton rece. Pe chipul fetei apăru o mină de mirare.

— Cum, nu mă credeți ? zise ea cu o voce aprinsă.

— Nu. Și știi și tu de ce. Pentru că ieri n-ai fost în trenul despre care ai pomenit. Dacă ruda pe care ai vizitat-o era la Făgăraș, mai mergea, dar așa...

— Dar am rude și la Făgăraș ! v-am spus, încercă ea naivă să se salveze.

Ofițerii se priviră scurt, cu înțeles, zîmbiră, apoi urmară cîteva întrebări : Cine era bărbatul la care fusese în cameră ? Unde urma să doarmă ?... Irina, veche „clientă" a miliției, tăcea și tăcea, lăsînd capul în jos la întrebările la care nu putea răspunde și care loveau în ea ca săgețile unui arc într-o țintă.

— Ce să-ți fac, nu știi să minți ! o luă la sigur căpitanul Roman.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, cum a demascat-o căpitanul Roman pe Paula, că istorioara ei cu furtul banilor din tren era o minciună ?

— Ofițerul de serviciu m-a trimis la dumneavoastră, spuse plîngînd tînăra care intrase pe ușă. Era îmbrăcată sportiv, iar pe cap purta o căciuliță roșie de lînă. Dînsul mi-a zis că dumneavoastră vă ocupați de cazuri ca al meu...

— Ce s-a întîmplat ? o invită să ia loc pe scaun căpitanul Roman.

— Lucrez la fabrica de mobilă, spuse ea printre suspine. Mă numesc Monica Ionescu. Aseară, pe la ora 21,30, am plecat la serviciu. Eram schimbul trei. Întrucît strada Bucegi, care face legătura cu bulevardul Mircea cel Bătrîn, era în reparație, am luat-o prin parc, ca să scurtez din drum. Am fost ajunsă din urmă de doi derbedei care mă urmăriseră încă din cartierul Florească. Erau cam băuți. Unul dintre ei s-a oprit în fața mea și m-a întrebat pe un ton nepoliticos cît e ora. N-am apucat să mă uit la ceas, că mi l-a și smuls de la mînă. Dar bine că n-am pățit-o ! ?

— Cum, adică ?

— Celălalt individ mi-a pus mîinile la gură, ca să nu țip, și amîndoi m-au tîrît mai încolo, pe cărare. M-am luptat cu ei din răsputeri, astfel că n-au reușit... Am avut și noroc, deoarece dinspre cartierul Florească venea un cetățean și, atunci, cei doi au fugit.

— În ce direcție au fugit ?

— Spre strada Barbu Văcărescu.

— Îmi puteți descrie cîte ceva din semnalmentele lor ?

— Sigur că da, spuse tînăra foarte hotărîtă. Cel care mi-a smuls ceasul era îmbrăcat cu un fîș de culoare închisă. Avea părul mare și creț. Nu era prea înalt și să fi avut douăzeci și trei de ani. Al doilea era foarte înalt și puțin cocoșat. Avea nasul mare și purta un pardesiu pepit. N-are mai mult de douăzeci și cinci de ani. Căpitanul Roman tresări. Da' ce, îl cunoașteți pe cel mai înalt ? sesiză fata reacția ofițerului.

Căpitanul înțelese că tînăra era foarte perspicace. Acest lucru îi plăcu, fiindcă se putea încrede în semnalmentele descrise de ea. Îi răspunse :

— S-ar putea. Avea și el părul mare ?

— Da !...

— Păcat.

— De ce ?

— Fiindcă altfel aș fi avut posibilitatea să vă arăt o „figură" cu semnalmentele descrise de dumneavoastră.

— Arătați-mi-o ! Îl recunosc dintr-o mie !

— Nu v-arăt fotografia, deoarece aș risca. S-ar putea totuși să nu-l recunoașteți, să vă influențeze identificarea...

— Dar cum să nu-l recunosc, dacă e cel din parc ? ridică fata din umeri. Nu se poate așa ceva !

— Ba se poate.

— De ce ?

— Eu am două fotografii care reprezintă aceeași persoană, dar la vîrste diferite. Una, cînd și-a scos buletinul de identitate, și a doua, după cinci ani, cînd a fost arestat. Acum, imaginați-vă riscul : în prima fotografie, este tuns normal...

— Și are numai paisprezece ani ! Deci, este prea tînăr, adăugă fata, în maniera ei.

— Perfect, fu satisfăcut căpitanul. Revenind la a doua fotografie, acolo el este tuns zero.

— Atunci, dacă așa stau lucrurile, vă propun un tîrg.

— Drăguț, se amuză ofițerul. Dumneavoastră, cu „tîrgul"...

Fata îl privi puțin nedumerită, apoi prinse curaj. Zise :

— Îmi plac grozav acțiunile polițiste. Dacă eram băiat, milițian mă făceam.

— Și ce „tîrg" vreți să-mi propuneți ?

— Unul ca pentru talia lui „Kojak", spuse tînăra, trăgînd în jos de ciucurul căciulițe. Căpitanul rîse. Aveți mașini la miliție ?

— Da. Nici nu se poate altfel.

— Vreau să zic, din acelea pe care să nu scrie : „Miliția" !

— Avem.

— Atunci, treaba se aranjează. Întrucît dumneavoastră îl cunoașteți pe individul din fotografiile pe care spuneți că le aveți, aranjați într-un loc, undeva, ca eu să-l văd

din mașină. Dar să fie clar, el să nu mă vadă pe mine ! sublinie ea pe un ton categoric. Asta-i o condiție obligatorie, am văzut eu și-n film !

— Bine, se învoi ofițerul, pentru că, de fapt, fata venise în întîmpinarea intenției lui. Dar, pînă atunci, să mergem în parc, să-mi arătați și mie locul unde s-a întîmplat necazul.

— Vi-l arăt, că am trecut și acum o oră pe-acolo.

— De ce ?

— Ca să văd dacă indivizii n-au pierdut ceva din buzunare, cînd s-au luptat cu mine. Poate li s-a rupt vreun nasture, ceva, m-am gîndit. N-am găsit, însă, nimic...

— Păcat că nu te-ai născut băiat...

— Că ajungeam un polițist bun, așa-i ? anticipă ea spusa căpitanului.

— Așa-i ! se declară mulțumit Roman. Nu numai bun, adăugă. Aș zice : talentat ! Să mergem...

— Este c-o să-i prindem ? mai spuse fata ieșind din birou.

— Este ! zîmbi ofițerul și o luă de braț.

Locul faptei avea să „vorbească" că lucrurile se petrecuseră întocmai cum le relatase tînăra. În iarba bătătorită, căpitanul găsi un fir foarte mic și subțire de țesătură sau ață. Nu-ți puteai da seama prea bine din ce material era. Avea culoarea...

— Cred că l-aș fi găsit și eu ! spuse Monica privind la mișcările calculate ale ofițerului, care introduse firul, cu penseta, într-un plic. Eu n-am căutat cu lupa... Dar las' că-mi cumpăr eu și-o lupă !

— Să mergem ! se amuză milițianul de zelul fetei.

Cornel Prodan ieși de la fabrică și luă drumul spre casă. Nu se mai opri la „Băiatul vesel" să tragă o dușcă, cum îi era obiceiul, ci ținu calea dreaptă, înainte. O „Dacie-1300" trecu încet pe lîngă el. „Ia uite-i p-ăștia cum se plimbă cu bambinele ! privi el în urma mașinii. Și băiatu'... Mari proști am fost aseară, de-o scăpărăm p-aia. Dar tot eu am rămas frînaru', că George s-a ales cu obiectu'. Și era un ceas bun, dom'le !"

— El e ! El e ! Opriți ! L-am recunoscut ! El e !...

— Nu oprim. Mergem înainte.

— De ce ?

— Asta-i o condiție obligatorie. Am văzut eu și-n film, îi aminti ofițerul una dintre replicile ei.

— Dar dacă are ceasul la el și pe urmă n-o să-l mai găsim ?

— Dar dacă nu are ceasul la el și este la complicele lui sau, poate, l-au și vîndut ? Dar dacă ei și-au creat un alibi cu care să demonstreze că aseară, la ora „critică", n-au fost în parc ?

— E posibil un asemenea alibi ? se lăsă fata moale pe banchetă.

— Da. Cornel Prodan este un infractor versat, îl cunosc.

— Atunci, înseamnă că recunoașterea mea n-are nici o valoare, spuse fata abătută.

— Ba, nu. Are mare valoare, dar ea trebuie coroborată cu alte probe.

— Păi, atunci să-i aducem la miliție și să-i strîngem tare cu ușa. Să vedeți c-au să spună tot.

— Nu merge așa ușor. Trebuie să lucrăm cu mijloace științifice... finețe psihologică. Ai să te convingi. Așteaptă-mă, te rog, la miliție. Pînă am să vin și eu, colegul meu, locotenentul Mușat, o să-ți arate niște fotografii cu cîini polițiști în acțiune. O să te pasioneze...

— Colegul dumneavoastră este căsătorit ? întrebă Monica fără rezerve.

Căpitanul Roman rămase surprins de o asemenea întrebare. Se uită instinctiv la verigheta sa.

— Nu este, răspunse el, în timp ce-l încerca rîsul.

...Ofițerul descinse fără șovăire în strada Regiei, la numărul 87. Cornel Prodan mai avea destul de mers, pînă să ajungă acasă.

— Dar de ce-l căutați ? întrebă sora lui.

— Vreau să-l întreb dacă prietenul său și-a luat serviciu.

— Care din ei ? Că are mai mulți.

— E, acuma, și mata ! Unul singur este prietenul său cel mai bun. Au fost și aseară împreună !

— Aaa... George Stoian ?

— Exact.

— Păi, de ce nu spuneți așa ? Este angajat la combinatul de fibre sintetice. Lucrează de mult acolo. Săptămîna asta e schimbul doi. Uite, a intrat de-o oră la lucru, se uită femeia la ceas.

— Vă mulțumesc. Înseamnă că s-a făcut băiat de treabă.

— Da' cum să nu. Eu nici nu-l știam altfel.

Roțile mașinii scîrțîiră lîngă trotuar. Cornel Prodan mai să se sperie.

— Să trăiți, dom' Roman ! îl salută el mieros pe ofițer. Mergeți încolo, spre Regie, de-ați oprit ?

— Mda, spuse omul legii. Urcă !

— Da' pă gratis ? ! vru Prodan să pară spiritual.

— Dar, ce, eu am spus pe... gratii ?

— Hă, hă. Lăsați. Băiatu' e cuminte ca o fată mare. Auziți, da' asta e mașina dumneavoastră ?

— Nu. Dar de ce întrebi ?

— Păi, nu scrie pe ea : „Miliția" !

— Ne-am modernizat și noi, am văzut la „Kojak".

— Hă, hă. Umblați la derută. Și asta e „urlătoarea" de o punea „Kojak" pe capotă ? arătă el la receptorul cu fir spiralat de la stația de comunicare.

— Exact. Vrei să-i facem proba ?

— Nu. Nu vreau să audă vecinii că mă duce miliția acasă cu „urlătoarea".

— Păi, nu mergem acasă.

— Dar unde ? întrebă Prodan buimăcit.

— La mine și la tine !

— Cum vine asta ?

— La sediu ! Adică la biroul meu și, ceva mai jos, la „locuința" ta. Nu-i aceeași clădire ?

— Sîîî... Și eu care crezusem că-i prima dată cînd merg cu mașina miliției în calitate de neoficial ! Și de ce m-ați luat de pe drum ?

— Poate de pe drumuri ! Sau din parcuri !...

— Eu ? ! Ce parcuri ? începu infractorul să dea semne de neliniște. Știa că ofițerul joacă tare și că, în cîteva mutări, merge la mat. Nu mai fac parcurile, dom' șef. Nu mai am timp de ele. Am serviciu, dacă vreți v-arăt legitimația.

— Nu-i nevoie. Știu totul drăguțule, îl privi calm căpitanul. La fel și dacă e să vorbim de George Stoian ! La cine-i ceasul ? La el sau la tine ?

— Nu-l cunosc eu pe George Stoian ăsta, de care-mi vorbiți dumneavoastră ! improviză Prodan fără convingere. V-am spus că m-am cuminți t. Sînt ca o fată mare...

— Zău, ești neprihănit ?... Lasă fata mare în pace, drăguțule ! Aseară... Noroc că a reușit să scape... Faptul că și-a „uitat" ceasul la voi, mă rog, asta-i altceva.

— Nu-nțeleg.

— E tîlhărie, drăguțule. Tîlhărie ! se răsti căpitanul.

— Eu, dom' șef, nu cunosc nici o fată...

— Atunci o să te cunoască ea sau, mai bine zis, o să te... recunoască ! Este la secție. Iar în privința lui Stoian, am uitat să-ți spun că vin din strada Regiei, numărul 87. Sora ta n-a avut nimic de ascuns. Crede că te-ai făcut om de treabă.

— Eu n-am fost aseară cu Stoian, răbufni Prodan. Am martori, colegi de serviciu, care m-au văzut în Cișmigiu. Nu recunosc decît că a venit pe la mine în jurul orelor 22,30 și că era mort de beat. Nu știu ce-a făcut el prin oraș !

...Combinatul de fibre sintetice. George Stoian este așteptat de căpitan într-un birou. În ziua precedentă lipsise de la lucru. Cineva ciocăni ușor la ușă. Nu îndrăznea să intre. Ofițerul deschise larg ușa.

— De ce nu intri, domnule Stoian ?

— Mă scuzați, dar am aflat că sînteți de la miliție. Știți, eu n-am mai avut treabă cu miliția.

— Și te-ai hotărît să ai, nu ? Ce ți-ai zis : puțină experiență, acolo, să ai și din domeniul ăsta.

— De ce, tovarășe căpitan ? făcu Stoian pe miratul.

— Unde-ai fost ieri după-amiază, mai exact aseară ?

Stoian începu să se agite.

— La... la... în oraș, la... la o bere, cu Cornel.

— Care bere, domnule ?

— Să fiu sincer, nu prea mi-aduc aminte, fiindcă ne-am îmbătat rău de tot.

— Minți ! Condu-mă la dulapul dumitale !

Pînă la vestiar, George Stoian fu gata să se împiedice, de cîteva ori. Simțea cum i se înmoaie picioarele.

— Dumneata ai două fulare ?

— Nu, tovarășe căpitan. Cel pepit este al lui Cornel. M-am trezit cu el în buzunar. V-am spus că ne-am îmbătat rău de tot.

Ofițerul examină atent, cu lupa, cele două fulare din bumbac. Pe fiecare fular, găsi cîte un fir de țesătură roșie. Nu, nu era de țesătură...

— Cred că bănuiești de unde provin ? îl întrebă miliția-nul.

Stoian se făcu palid.

— Vreau să mărturisesc, spuse el. Dar nu aici, că se uită colegii la mine.

— Bine.

În mașină, Stoian recunoscu tot. Se îmbătase și acceptase cu ușurință propunerea lui Cornel de a o tîlhări și a o viola pe tînără.

— Ceasul cred că l-am băgat în buzunarul de la haina lui Cornel. Aici, în față, unde se ține batista. Parcă așa-mi amintesc... Eu n-aveam nevoie de el, mai adăugă George.

Sediul miliției.

— V-am luat-o înainte, sîc ! îl întîmpină Monica pe căpitan. Ceasul e la mine, sîc ! Uitați-l pe mînă...

Căpitanul se uită mirat la mîna Monicăi și apoi la locotenent.

— Ea a fost cu ideea să-l percheziționăm pe Prodan, ridică Mușat din umeri. Zicea că ceasul e la el, că ce știu eu ! L-am găsit în buzunarul lui de la haină. Aici, în față.

— Totul este o înscenare ! gesticulă Prodan, ridicîndu-se de pe scaun. Totul a fost aranjat !... Nu ține drojdia la băiatu'. Orice avocat, cît ar fi de slab, vă dă dosarul peste cap.

— Auziți ce zice ? se-ntoarse Monica cu fața la căpitan. Ce vorbe golănești folosește ! Ia arătați-i probele !

— De acord. Am patru martori ! În afară de tine, Monica, bineînțeles.

— Martori ? Ha, ha, rîse Prodan flegmatic. Spoială...

— Unul vorbește. Este George Stoian.

— George este complicele dumneavoastră ! dădu din cap Prodan.

— Ba-i al tău, zeamă lungă ! i-o scurtă Monica. Ascultă-l pe tovarășul căpitan.

— Ceilalți trei martori sînt muți ! spuse ofițerul și puse pe masă două fulare și trei plicuri.

— Fularul pepit este al lui mălai-mare ăsta ! îl recunoscu imediat Monica. Da' cum vine asta : „martori muți" ? De ce nu pot să vorbească ? Ah, înțeleg. Bravo, Columbo ! Nici nu mai vin la proces. Am trei martori care „vorbesc" tot, și arătă spre plicurile de pe masă.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, ce fel de fire găsise căpitanul Roman și de unde proveneau ele ?

„Înscenarea"

Într-o noapte, fusese spart un magazin mixt dintr-o comună. Căpitanul Roman, urmărind prin acele locuri un spărgător versat, se prezentă la magazin. Nu era exclus ca tocmai infractorul căutat să fi comis și acea faptă. Ofițerul fu încredințat de către cei prezenți că nu pătrunsese nimeni în cîmpul infracțiunii.

Cercetă ușa principală de la intrarea în magazin. Era forțată cu un instrument dur, probabil un levier, după cum aprecie căpitanul. Levierul era, de fapt, și „arma" pe care o folosea spărgătorul căutat de ofițer.

Intră în magazin. Dezordine, deranj, totul răvășit. În mijloc, pe podea, găsi o haină bărbătească, de culoare maro, uzată. Îl chemă pe gestionar pentru a-l consulta în privința obiectelor dispărute din magazin. Acesta era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă și avea prinsă, la reverul hainei, o floare albă, artificială. Fața îi era roșie și nu prea se ținea bine pe picioare.

— Eu și cu Petrică, băiatu' cel mare, am fost la nuntă, tovarășe căpitan, spuse gestionarul clătinîndu-se ușor. Vă rog să mă scuzați că... Hîc !...

— Bine, vă înțeleg, dădu din cap ofițerul. Trebuie să se mai distreze și omul...

— Distracția asta cred o să-mi iasă prin piele ! Cine se aștepta la o asemenea plăcintă !

— Haina asta vă aparţine ?

— Care ?... întrebă el, trăgînd dezordonat de reverul propriei haine. Privirea sticloasă îi fugea undeva, pe pereţi.

— Cred că este mai bine să dormiţi cîteva ore şi după aceea o să-mi puteţi da relaţiile necesare. Am să vă aştept, n-am încotro...

— Da, de ce să mă aşteptaţi, tovarăşe căpitan, cînd eu sînt aici ? ! Întrebaţi-mă orice şi vă răspund. Se poate ?... Aaa ! exclamă, deodată, observînd haina de la picioarele sale. Deci, la asta vă refereaţi. Nu este a mea, cum să fie a mea ! Îmi daţi voie să mă uit la ea ?

— Da.

Gestionarul o învîrti şi o suci pe toate părţile.

— N-am avut niciodată asemenea haine de vînzare, spuse. Apoi, asta-i purtată, nene... Poate o ştii Petrică ceva, că el a vîndut ieri în magazin. Petricăă... ia vino încoace !

În prag, apăru băiatul gestionarului. Avea în jur la douăzeci de ani. Era înalt, bine legat. Nu părea să fi consumat prea mult alcool la nuntă.

— Tu ştii ceva despre haina asta ? îl întrebă taică-său.

Băiatul privi curios în jurul său.

— Aseară, cînd am închis magazinul, am lăsat totul în ordine. N-am avut o asemenea haină în magazin şi nu ştiu cum a ajuns aici.

— Dar de ce ieri aţi vîndut dumneavoastră şi nu tatăl ? vru să ştie Roman.

— Eu m-am pregătit pentru nuntă, tovarăşe căpitan, interveni gestionarul. Ştiu că n-aveam voie să-l las să vîndă în locul meu, dar am greşit, ce să mai zic.

— Şi aţi depus la poştă banii realizaţi din vînzările de ieri ?

— Nu, răspunse tînărul, plecîndu-şi capul în jos. M-am grăbit să ajung mai repede acasă, să mă aranjez şi eu pentru nuntă.

— Unde-aţi pus banii ?

— Aici, în tejghea. Adică în sertar, vreau să zic.

— Ce sumă ?

— În jur de zece mii de lei.

— Vă rog să controlaţi dacă banii mai sînt în sertar.

Băiatul gestionarului se îndreptă cu paşi nesiguri spre tejghea. N-ajunse bine lîngă sertarul ce era întredeschis, că se întoarse cu faţa la ofiţer.

— Hoţii au furat banii ! Hoţii au furat banii !... repetă el, gemînd.

— Eşti nebun ! izbucni tatăl, care pur şi simplu se trezi din beţie. Mă bagi în puşcărie !

Căpitanul Roman studie discret reacţia tatălui şi a fiului. Pînă acum, în privinţa lor, erau două mari semne de întrebare. De ce Petrică, fără a fi ajuns bine în faţa sertarului întredeschis şi pe care nu-l controlase, şi remarcase lipsa banilor ? Trezirea bruscă din beţie a gestionarului, ca şi beţia, de altfel, nu fusese cumva „regizată" ?

— Cine a descoperit primul spargerea ? întrebă căpitanul.

— Noi trei ! răspunse repede gestionarul.

— Care... „trei" ?

— Eu, Petrică şi nea Romică.

— Cine-i „nea Romică" ?

— Paznicul. Este afară.

— Şi pe la ce oră aţi descoperit spargerea ?

— Acu', spre dimineaţă, după ce-a stat ploaia.

— În ce împrejurări ?

— Păi, după ce-am plecat cu Petrică la nuntă, am zis să dăm pe la magazin, să ne facem cîte o cafea tare, ca să ne trezim. Dar, cînd colo... l-am trezit pe paznic ! Dormea. Dormea în gheretă. Ne-a condus, apoi, pînă la uşa magazinului, scuzîndu-se că a aţipit puţin abia spre ziuă. Cînd să intrăm, hopa, dandanaua !...

Gestionarul, în jurul orei trei dimineaţa, fusese văzut în zona magazinului, cu un pachet în mînă. La nuntă, băuse foarte puţin şi îşi consultase ceasul destul de des. Petrică, băiatul său cel mare, obişnuia să mai „ciupească" cîte un ban din tejghea, iar în ultimul timp se apucase de jocuri de noroc. Cu o zi înainte de nuntă, pierduse la cărţi aproape zece mii de lei. Spărgătorul după care umbla căpitanul Roman nu fusese văzut prin împrejurimi.

Căpitanul Roman îl interpelă şi pe paznic — un om brunet, cu nişte ochi blînzi. Era îmbrăcat ca de sărbătoare şi purta pantofi noi, curaţi.

— Eram pregătit și eu pentru nuntă, relată el, cînd am fost anunțat că trebuie să intru de pază la magazin... Știți, toți cetățenii din comună facem, cu rîndul.

— Pază obștească ?

— Da. Mie îmi venea rîndul la noapte, dar s-a îmbolnăvit cel care trebuia să intre noaptea trecută, și am fost nevoit să-l înlocuiesc. Am rămas în hainele astea, fiindcă mi-am zis că, după ce ies din post, am să mă duc și eu barem să le dau binețe la mire și la mireasă, că așa-i datina pe la noi, cînd nu poți să te duci la nuntă.

— Bine, și cu spargerea cum e ? îl scrută căpitanul.

— Păi, păi, zău, dacă... știu ceva, se bîlbîi paznicul. Eu n-am nici o vină !

— Chiar nici o vină ? Care au fost atribuțiunile dumneavoastră în acest post de pază ?

— ... În primul rînd, să păzesc...

— Așa. Apoi, să nu dormiți...

— N-am dormit, tovarășe căpitan, vă rog să mă credeți. Numai după ce-a stat ploaia, m-a luat un pic, pe la gene...

— Și, în cursul nopții, unde ați fost ?

— Unde să fiu, aici ! Deși a plouat toată noaptea, am dat mai multe tîrcoale magazinului, dar n-am văzut nimic.

— Înseamnă că ce n-ați văzut dumneavoastră a „văzut" spărgătorul !

— Nu se poate, eu n-am nici o vină.

— Cum puteți susține într-una acest lucru, din moment ce spargerea s-a comis cînd erați în post ! ? Atunci, care a fost menirea dumneavoastră aici ? Mai bine ați fi dormit acasă !...

— Susțin, fiindcă aici n-a avut loc nici o spargere. Totul este o înscenare din partea gestionarului și a fiului său. Aproape toată comuna vorbește că are lipsă în gestiune. Și-apoi, nu știu dacă ați aflat, și-a înălțat o casă ca un palat...

— Mă rog, să admitem că dumneavoastră ați avea dreptate. Atunci, vă rog să-mi spuneți *cînd* au pus la cale înscenarea, deoarece bănuiesc că, la intrarea în post, ați controlat ușa magazinului.

— Da, am controlat-o, și nu era forțată. Cred că a rămas cineva de-al lor în magazin.

— Exclus ! Forțarea s-a făcut din exterior spre interior. Atunci ?...

Paznicul începu să se frămînte.

— Deci, ați dormit ! nu mai aștepta răspunsul căpitanul.

— Dar nu mult, recunoscu paznicul. V-am spus doar că am mai ieșit afară și am dat tîrcoale magazinului.

— Nu știu cît ați dormit, dar hoțul a avut timp suficient ca să comită spargerea.

— Deci nu credeți că-i o înscenare ? se uită fix la căpitan.

— Ba, da ! Chiar pot să-ți mai spun în plus, că cel care a făcut-o, s-a străduit degeaba să mă deruteze, aruncînd o haină uzată în magazin.

Întrebarea pe care v-o pune de data aceasta căpitanul Roman este, stimați cititori, aceasta : cine a înscenat spargerea ?

Gestul reflex

Căpitanul Roman prinsese în flagrant delict un iscusit hoț de buzunare. Îl chema Bebe Zainea. Infractorul nu-l cunoscuse pînă atunci pe ofițer.

— Cum m-ați mirosit, dom'căpitan ? se miră hoțul.

— Dar de ce ești curios ?

— Fiindcă prea m-ați săltat la fix !...

— Dacă ți-aș spune că este un secret profesional, ai fi mulțumit ?

— Nu.

— De ce ?

— Pentru că, fără doar și poate, acel „secret profesional" l-aș fi cunoscut și eu. Fiți sincer, unde am zbîrcit-o ?

— Poate că mi-a dat de bănuit însăși figura ta.

— Nu cred. Nu scrie pe fruntea nici unui om că a mai fost condamnat sau că, într-un anumit moment, vrea să pună mîna pe-o *coajă*...

— Poate că tu ai ținut fruntea prea sus și asta mi-a dat destul de înțeles.

— Nu există, spuse Zainea cu convingere. Ar fi fost o greșeală prea ieftină, pe care, de fapt, nici nu puteam s-o fac, din moment ce aveam spațiu berechet. „Spațiu" însemna înghesuială, nu ? Mă preocupa prea mult lefterul, care, ați văzut bine, nu s-a prins. Cînd i-am suflat coaja de la căldură, nu s-a răcit de loc, mergeam la sigur, dacă nu erați acolo. Spuneți-mi, cu ce m-ați prins ?

(Hoții de buzunare au un limbaj al lor. Ei spun „coajă", la portofel, iar „căldură" la buzunarul de la piept, din interiorul unei haine).

— Fără să vrei, te-ai apropiat de explicație, îl privi șiret căpitanul. Nu și fruntea trădează reacția „căldurii" ?

— Că transpirasem din cauză că era cald, asta vreți să spuneți ? nu înțelese Zainea aluzia.

— „Căldura" te copleșise, săracul de tine.

— Era cald, adevărat. Și asudasem...

— Deci, tot... căldura, reluă ofițerul. Ea îl determinase și pe *lefter*, cum îi zici tu, să se deschidă la haină și să nu-și aducă aminte, în cel mai rău caz, decît de batistă. Omul nu știa cum să scape mai repede din aglomerație, pe cînd tu nu știai cum să-l „scapi" mai repede de portofel. Mă rog, deosebire de interese. Și eu am avut interesul...

— A, deci dumneavoastră vreți să spuneți că mă „încinsese" buzunarul lui, tălmăci acum corect infractorul.

— Da. Datorită emoției de care erai cuprins, te luaseră căldurile mai mult decît pe oricare altul din jur. Broboanele de sudoare de pe fruntea ta semnificau foarte bine această reacție.

— Este just că am avut emoții, zise Zainea. Nici nu cred că există șut de buzunare care să nu aibă emoții cînd se lipește de *lefter*, dar mai ales cînd îi *suflă coaja*. Cu toate astea, nu mă convingeți, gesticulă el, clătinînd ușor din cap. Oamenii au temperamente diferite, emoțiile sînt și ele multe...

Hoțul era destul de inteligent. Totuși nu-și putea da seama cum îl țintise căpitanul. Adoptă o altă tactică, de data aceasta foarte subtilă.

— Cred că mi-ați cunoscut *aripile*, sigur că da... Aici e toată *schema*, se foi el larg pe scaun. „Aripi" spunea la complici.

— Ești sigur ?

— Sînt convins, ce mai.

— Bun. Atunci, înseamnă că ai găsit singur răspunsul la întrebarea care te frămîntă.

— Da... sigur, asta e, improviză infractorul teatral. Ar mai fi, însă, o chestie... De ce nu l-ați arestat pe Lică „Mînă scurtă" ? El urma să preia portofelul.

— Nu mi-au permis regulile jocului...

— Nu vă înțeleg.

— Am pus mîna pe tine ! Și, încă, imediat după ce i-ai luat portofelul omului.

— Asta știu, dar nu era mai elegant pentru dumneavoastră să urmăriți plimbarea portofelului de la unul la altul ? V-ați grăbit, dom' căpitan, altfel cădea și Lică „Mînă scurtă", cădea și... Da' ce rost are să mai zic, acum ? Ați greșit, și gata !

— Dacă așa au stat lucrurile, îmi pare rău c-am pierdut un astfel de „spectacol" și mai ales, o asemenea trupă de „actori", simulă căpitanul. Însă, chiar dacă nu interveneam imediat, tot n-ai fi plasat portofelul.

— De ce ? se miră hoțul.

— Din spirit de conservare !

— Cum ?... care spirit !...

— Doar nu erai nebun să mi-l plasezi chiar mie, asta ar fi fost culmea !

— De ce să vi-l plasez...

— Păi, nu eu eram „aripa" ?

— Cum... De ce dumnea...

— Cred că este vina mea că nu te-am făcut atent, spuse ironic ofițerul. De fapt, nici n-am avut timp, fiindcă abia mă strecurasem în spatele tău, în locul în care trebuia să stea Lică „Mînă scurtă" ca să preia portofelul furat. Și mi-a părut rău că n-a fost și el în autobuz, că m-aș fi strecurat atunci în spatele lui, fii sigur. Deci, tot îmi parvenea portofelul. Îți place ?

— Dom' căpitan, m-ați convins. Ați jucat tare. Știți la fix aritmetica, o lăsă baltă hoțul. Am operat singur, este

adevărat. De la o vreme, nu mai am încredere în mîna altuia. Apoi, fără complici sînt și alte avantaje. Nu rămîi la foarfeca lor, doar știți că mai subțiază și ei din bani, pe parcurs, și ești sigur că, la adică, nu poți fi trădat.

— Totuși, regula asta a ta, în special partea cu trădarea, are și două excepții, interveni căpitanul.

— Care ? se uită Zainea atent la ofițer.

— Te poți trăda și singur...

— Poate c-am făcut vreun gest, ceva ?

— Începi să vii de-acasă, îl aprobă căpitanul.

— Zău ! începu infractorul să se chinuiască după răspuns. Poate că mi-am aranjat cravata de mai multe ori.

— Nu.

— Atunci, ce ?

— Gîndește-te bine ce-ai făcut în stație, înainte de sosirea autobuzului.

— Păi, ce să fac ? Mi-am căutat lefterul !

— Și după aceea ?

— M-am plimbat, m-am sucit...

— Nu, drăguțule. Era vorba de un gest.

— Să mor dacă-mi dau seama, dom'căpitan !

— Pot să-ți mai spun doar că este un gest tipic al hoților de buzunare.

Zainea se mai gîndi puțin, apoi se dădu bătut. Zise :

— De m-ar pica cineva cu ceară, n-aș fi în stare să-mi dau seama care este gestul care m-a dat de gol.

— Este și normal, adăugă căpitanul.

— De ce ?

— Fiindcă este un gest reflex ! El reprezintă un fel de avanpremieră a stării voastre de emotivitate...

Dar căpitanul Roman tot nu i l-a spus... Eu, însă, vi-l dezvălui : din momentul cînd Zainea și-a ales persoana căreia urma să-i sustragă portofelul, a început să-și plimbe, într-o mișcare continuă de du-te-vino, degetul arătător al mîinii drepte peste degetul mijlociu. Acesta a fost gestul reflex care l-a „avizat" pe căpitanul Roman că se află în fața unui hoț de buzunare.

Dumneavoastră știți care este explicația acestui gest ?

Taina sursei de lumină

Într-o noapte, din trei biserici se furaseră mai multe obiecte de cult. Căpitanul Roman fu însărcinat cu cercetarea acestor cazuri. Îl însoţea şi locotenentul Muşat.

La biserica din satul Răducăneni, ofiţerul descoperi, la intrare, două beţe de chibrit arse. Lumînările care se aflau în biserică erau neatinse.

— Ciudată figura asta cu beţele de chibrit, zise locotenentul Muşat.

— Şi mie mi se pare la fel, aprobă căpitanul. Să vedem ce ne spune şi preotul

Sosi şi preotul, cu bicicleta.

— În afară de două lumînări, n-am avut în biserică nici o altă sursă de lumină, preciză el.

Căpitanul privi la bicicleta preotului. Nu avea far, numai cîteva lame ruginite, ce serveau ca suport de prindere a unei lanterne.

— Aveţi un foc ? îl întrebă ofiţerul, dorind să-şi aprindă o ţigară.

— Nu sînt fumător, răspunse preotul, dar bine că mi-am amintit... De cîteva zile, soţia m-a rugat să cumpăr nişte chibrituri, dar am uitat. De la o vreme, sînt foarte distrat.

— Bănuiţi pe cineva ?

— Nu.

La celelalte două biserici sparte, nu se găsiră nici un fel de urme.

— Acum, puteţi anticipa care este misterul beţelor de chibrit găsite la prima biserică ? îl întrebă din nou locotenentul.

— Nu prea, şovăi căpitanul. Nu le găsesc încă o logică vie. Două beţe arse, iar în interior... ! Mi-aş permite doar să anticipez că infractorii n-au fost, totuşi, bine pregătiţi pentru această spargere. Mă refer, evident, la sursa de lumină, pe care trebuiau să o folosească. Să luminezi în interiorul unei biserici numai cu beţe de chibrit nu mi se pare logic... Le-ar fi răpit şi prea mult timp.

— Poate că totuși au aprins bețe de chibrit în biserică, însă le-au adunat, forță tînărul milițian.

— Nu merge, dădu din cap căpitanul, le-ar fi adunat și pe cele două, de la intrare, dacă s-ar fi gîndit să nu-i trădeze tocmai bețele de chibrit. Apoi, nu le era mai comod să aprindă o lumînare, două ? Oricum analizezi, nu găsești o explicație firească. Undeva scîrțiie ceva.

— Dar unde ? Asta e !

— O să vedem pe parcurs. Hai, să mergem la postul de miliție.

Aflară de la șeful de post că prin locurile acelea se pripășise un tînăr fără căpătîi, care tot mai des era văzut prin bufete. Suferise mai demult o condamnare pentru furt.

— Am și o fotografie de-a lui, spuse subofițerul.

— Pot s-o văd și eu ? întrebă căpitanul.

— Vă rog.

Ofițerul privi fotografia. Zîmbi. Erau clipe de aduceri aminte...

— Acum, unde l-am putea găsi.?

— Cred că tot la bufet.

— Atunci, să mergem.

Tînărul era, într-adevăr, la bufet.

— Să trăiți, dom'șef ! îl salută el pe subofițer.

— Noroc. Vino puțin pînă afară, că te așteaptă cineva.

— Pe mine ? ! Cine să mă aștepte pe mine ?

— O cunoștință mai veche, ai să vezi.

Tînărul părăsi bufetul cu pași nehotărîți. Afară, dădu cu ochii de căpitan.

— 'Trăiți, dom'Roman ! spuse el surprins. Ați ajuns tocmai pe aici ?

— După cum vezi, dragă Miroane.

— Și nu cumva vreți să spuneți că pentru mine ați venit pînă aici ?

— Într-un fel, da.

— N-aș vedea pentru ce. Am rupt-o cu ce-a fost.

— Te-ai angajat undeva ?

— Deocamdată, nu. Vreau să mă căsătoresc cu o fată de-aici. Încă nu ne-am luat cu acte.

— De la ea ai bani pentru băutură ?

— Da... Lucrează la fabrica de cărămidă.

— Şi tu, om în toată firea, te mulţumeşti cu situaţia asta ? Nu ţi-e ruşine de tine ?

— O să mă angajez, dom'Roman, vă rog să mă credeţi.

— Ca să te cred, vreau să-mi oferi acum o mică garanţie.

— Gata, orice doriţi dumneavoastră ! tresări tînărul.

— Vreau să văd tot ce ai în buzunare.

— În... buzunare !... Mă rog, dar eu nu văd care-i garanţia la care v-aţi referit dumneavoastră.

— Ţi-arăt eu, nu-ţi face griji. Dacă n-am să-ţi găsesc nimic din ceea ce mă interesează pe mine... Asta-i garanţia !

— Aaa, vă înţeleg, dar ce-mi cereţi dumneavoastră se traduce... percheziţie corporală.

— Cum vrei s-o iei.

Printre alte obiecte, se găsi asupra tînărului o lanternă cu baterie, în stare de funcţionare. Altceva, nimic...

— Bine, acum pune-le la loc în buzunare, îi spuse căpitanul.

— Deci, v-am oferit o mică garanţie, spuse tînărul bucuros.

— „Mică" ! accentuă căpitanul.

Investigaţiile continuară. Ofiţerii mai aflară că preotul din satul Răducăneni avea în vizită un nepot de la Bucureşti, mare amator de artă. Preotul nu relatase nimic despre acest musafir, care era şi un fumător pasionat.

— Aveţi un foc ? îl întrebă căpitanul pe nepotul preotului, scoţîndu-şi o ţigară din pachet.

— Cum să nu, imediat ! răspunse interlocutorul, întinzîndu-i o brichetă.

Ofiţerul încercă să-şi aprindă ţigara, dar bricheta nu funcţiona.

— Mă scuzaţi, zise nepotul, înseamnă că s-a terminat gazul !

Pentru căpitanul Roman cercetările se încheiaseră.

— Ştiu şi eu cine-i hoţul, îi spuse zîmbind locotenentul Muşat.

— Dar taina sursei de lumină, o cunoşti acum ?

— Da, răspunse Mușat. De fapt, de la ea am ajuns la hoț și la stabilirea succesiunii comiterii furturilor.

— Ia să-ți aud raționamentul.

Dumneavoastră știți, stimați cititori, cine era autorul spargerilor și care a fost raționamentul ofițerului ?

Otrava nu e totul...

Mașina miliției îl purta pe căpitanul Roman spre o cabană forestieră din inima unei păduri de conifere.

La cabană, ofițerul fu întîmpinat de șeful de post.

— Cine a descoperit cadavrul ?

— Un muncitor forestier, Ilie Gavriloiu. El a sosit primul azi-dimineață. A forțat, totuși, ușa de la intrarea în cabană.

— De ce ?

— Mai bine să vă spună el, că tocmai se apropie.

— Bună ziua, spuse întinzîndu-i mîna ofițerul. Căpitanul Roman !

— Pe mine mă cheamă Gavriloiu. Aș fi preferat să vă cunosc în altă împrejurare, decît, acum, la moartea... celui mai bun prieten al meu. L-am găsit cu capul pe masă.

— Povestiți-mi, vă rog, de la început, dar cu toate amănuntele.

— Bine, știu că amănuntele prezintă mare importanță pentru dumneavoastră... Sîmbătă la prînz, toți muncitorii forestieri au plecat la casele lor. Locuim în comunele din apropiere. Întotdeauna ne întoarcem luni dimineața. În timpul cît noi eram plecați, cabana era păzită de prietenul meu, Vasile Baltag. Un om minunat... Azi-dimineață, am sosit la cabană pe la ora șase. Ceilalți muncitori încă nu veniseră. Am dat să intru în cabană, dar ușa era încuiată. Am crezut că Vasile doarme și am bătut de mai multe ori. Nimic. Atunci, mi-am zis că o fi plecat pînă la Vălișoara, unde are casa lui și că, din clipă-n clipă, trebuia să sosească. „Bine, dar a lăsat el cabana singură ?"

m-am întrebat pe urmă. Nu era el omul care să facă treburi din astea. M-am dus în spatele cabanei și m-am uitat pe fereastră. Mi s-a părut că văd o mogîldeață la masă. „Ce-o fi, domnule ?... Nu cumva i-o fi venit rău, că are și el șaptezeci de ani !"... Atunci, m-am dus la ușă și am forțat-o. Fusese închisă pe dinăuntru. Vasile zăcea pe scaun, aplecat cu corpul pe masă. „Săracu', Vasile !" am zis și mi-am scos pălăria din cap. Privind pe masă, am văzut un bilet pe care scria ceva cu cerneală. L-am luat în mînă și l-am citit. Uitați, acesta este biletul ! scoase Gavriloiu un petic de hîrtie din buzunar și i-l întinse căpitanului. Săracu', și-a pus capăt zilelor !...

Căpitanul Roman luă bilețelul și citi : „Să nu vă miraţi că m-am otrăvit. Eram și așa prea bătrîn. Al de Mitrea are tot dreptul să rămînă în locul meu. Vai, ce durere îmi cuprinde măruntaiele. Am și eu o dorință, să..." Aici, bătrînul nu mai apucase să încheie fraza, să-și exprime cea din urmă dorință. Ultimele cuvinte erau tremurate și diforme.

— În afară de bilet, ați mai luat ceva de pe masă, din cabană ? îl întrebă ofițerul pe martor.

— Nu, nimic, ferească Dumnezeu !

— V-ați atins de ceva, ați mișcat ceva ? insistă căpitanul.

— Absolut nimic, am luat numai biletul, atît !

— Și cine a anunțat miliția ?

— Tot eu, spuse Gavriloiu. Pe ceilalți muncitori nu i-am lăsat să se apropie de mort.

— Foarte bine ați procedat, zise căpitanul. Noi vă mulțumim pentru asta. Aș dori, acum, să vă mai întreb ceva.

— Întrebați-mă orice doriți și, dacă știu, vă răspund, se arătă foarte binevoitor prietenul decedatului.

— Cine este Mitrea, despre care pomenește Vasile Baltag în bilet ?

Gavriloiu răsuflă greu. Răspunse după o pauză :

— Mitrea este tot muncitor forestier, dar a avut un conflict cu bătrînul.

— Conflict ? De ce ?

— Fiindcă voia să fie el paznic, în locul lui Vasile. Dar conducerea I.F.-ului nostru a apreciat foarte bine şi l-a pus paznic pe Vasile. Era şi normal că nu se comparau şaptezeci de ani ai lui Vasile cu cincizeci de ani ai lui Mitrea. La şaptezeci de ani, nu mai poţi încărca bușteni...

— Şi Mitrea i-a reproşat ?

— Da. I-a reproşat că de ce nu iese la pensie. Atunci, Vasile i-a răspuns : „Ai să ajungi şi tu la anii mei şi ai să vezi ce simţi cînd cineva te trimite să stai acasă. Nu pot, Mitruţă, omule, să stau aşa, fără să fac ceva. Pădurea a fost viaţa mea !" Tovarăşul inginer silvic al nostru, Codreanu, care este şi el fiu de pădurar, l-a înţeles pe moş Vasile. I-a explicat, apoi, şi lui Mitrea, şi lucrurile s-au liniştit.

— Mda. Şi soţia moşului ?

— A murit acu' vreo patru ani, săraca. Moş Vasile n-avea pe nimeni.

Căpitanul Roman examină uşa cabanei. Ea fusese, într-adevăr, forţată. „Totuşi, dacă bătrînul a intenţionat să-şi pună capăt zilelor, de ce a mai tras şi zăvorul uşii, încuindu-se în cabană ?" se întrebă căpitanul. „Ce rost mai avea ?... Mă rog, psihologia suicizilor !..."

Intră în cabană. Cadavrul lui moş Vasile zăcea exact în poziţia pe care o descrisese Gavriloiu. Aruncă o privire prin încăpere : un pat de fier, o sobă, o ladă pentru lemne, o oglindă mare, trofee de vînătoare, un dulap, scaune, două găleţi, topoare, jagăre, un lighean, un jug, hamuri, nu tuci, vase, lanţuri, frînghii, felinare şi cîte şi mai cîte.

Se apropie de mort. Pe masă, în apropierea capului lui moş Vasile, erau două farfurii, una cu brînză, alta cu măsline, o bucată de pîine începută, un ghid al cabanelor, o furculiţă, un cuţit, două caiete, o bucată de ceapă, un toc într-o călimară, o solniţă cu sare, cîteva nuci, un felinar şi un pahar răsturnat.

Căpitanul luă cu grijă paharul şi îl duse la nas. Un miros cunoscut îi înţepă nările : parathion !

— Există în cabană Verde de Paris ? îl întrebă pe Gavriloiu, care asista ca martor la această cercetare.

— Da, tovarășe căpitan, răspunse cel întrebat. Avem, într-o sticlă, acolo, după sobă ! Îl folosim împotriva șobolanilor...

— Ai folosit și dumneata din el ?

— Eu ? Nu. La ce să... Mie nu mi-a trebuit, spuse moale Gavriloiu. Începu să se-ngălbenească...

— Ba, ți-a trebuit ! zise sever ofițerul. Ți-a *trebuit* și ai folosit ! Dumneata l-ai ucis !

...Gavriloiu a fost nevoit să-și recunoască fapta. El îi dăduse bătrînului să bea otravă, înscenînd sinuciderea.

Dumneavoastră ați sesizat, stimați cititori, care a fost elementul ce l-a condus pe căpitanul Roman la concluzia că la mijloc este vorba despre un asasinat ?

Răspunsuri

Invitația la miliție

Hoțul era bărbatul roșcovan care „greșise" camera. Raționamentul : dacă ar fi crezut că intră în camera lui, nu mai bătea la ușă. Dîndu-și seama că lăsase urme pe geamantan, el s-a întors să le șteargă, fără să știe cine era înăuntru...

Misterul bancnotei

Privind atent la bancnotă, căpitanul Roman s-a gîndit să verifice la bancă data emiterii ei. Astfel, a descoperit că ea fusese emisă și pusă în circulație *după* data pretinsului împrumut specificat de chitanță și *înaintea* comiterii furtului.

Enigma urmelor de pași

Victima a venit pe mare, cu o barcă. Coborînd din barcă, a mers pe plajă pînă la cabana părăsită. Întîlnindu-se cu autorul crimei pe faleză, au mers împreună pe plajă pînă la malul mării, unde se afla barca. Aici s-a comis omorul, apoi autorul, după ce a luat banii și a aruncat servieta victimei, a plecat pe mare cu barca.

Taina furtului din tren

Hoțul a fost cel care a răspuns că a avut locul numărul 8. La vagoanele C.F.R., numerotarea locurilor începe de la numărul 11.

Telefonul anonim

Logodnicul tinerei. Căpitanul Roman nu spusese nimănui cum fusese sesizat ca să vină la fața locului. Logodnicul tinerei s-a trădat cînd a încercat să arunce bănuiala pe responsabilul magazinului, afirmînd : „Cred că el v-a dat telefon !“ Evident, despre telefonul dat la miliție știa numai hoțul.

Minciuna demascatoare

Escrocul a spus o minciună cînd a afirmat că a mîncat icre de somn. Acestea, fiind toxice, nu se mănîncă.

Spargerea magazinului de încălțăminte

Ca să pătrundă în magazin, autorul trebuia să spargă geamul din exterior spre interior. Executînd această operație, majoritatea cioburilor ar fi căzut în interiorul magazinului. Or, ele neexistînd aici, rezulta clar că geamul fusese spart din interior spre exterior. Așadar, responsabilul magazinului înscenase spargerea.

O greșeală copilărească

Cercetînd gaura cheii de la ușa din spatele restaurantului, ofițerul a văzut că era plină de pînze de păian-

jen, ceea ce însemna că broasca uşii nu luase contact cu vreo cheie, de multă vreme. Responsabilul restaurantului a mințit declarînd că scosese cheia din această uşă şi o pusese în casa de bani. Pînza de păianjen l-a dat de gol.

Dispariția ceasului de mînă

Femeia de serviciu. Căpitanul Roman a întrebat-o ce ştie despre dispariția unui ceas de mînă, fără a-i preciza marca ceasului.

Plus sau minus infinit

Fostul bănuit nu ştia că semnalizatoarele de poziție, respectiv carcasele lor, la autoturismele „Dacia-1300" sînt confecționate dintr-un material plastic special şi nu din sticlă.

„Şoarecele" şi „pisica"

„Ăla micu" a fost lovit de al treilea hoț, cel care a spus că se aplecase să pună un şervețel împăturit sub piciorul mesei, deoarece se clătina. Masa era cu trei picioare, deci... nu se poate clătina !

„Eringo" aduce proba

„Eringo" a avut misiunea de a-l alege pe reclamant dintr-un grup de persoane, după urma de miros care i s-a dat de la portofel. Urma de miros cea mai persistentă este a persoanei care a purtat cel mai mult timp un obiect. Cîinele a ales foarte uşor pe proprietarul portofelului, în persoana unuia dintre re-

clamanți. Așadar, proba : recunoașterea din grup a unei persoane, după urma sa de miros lăsată pe un obiect.

O „simplă" neglijență

Inginerul purta în servietă indigoul cu care bătuse la mașină planul energetic, ceea ce pentru un răufăcător echivala cu planul însuși.

Anunțul la mica publicitate

Aparent, enigmele sînt, toate, de nedezlegat. În realitate, și în special după ce au fost dezlegate, toate sînt foarte simple. Ca și în cazul nostru : escrocul își ascundea picioarele într-o gură de canal, acoperind locul din jurul său cu paltonul !

Enigma unui polițist

Deoarece a doua victimă era chiar... soția lui. În timpul ultimei certe, violentul căruțaș îi rupsese degetul. Exasperată de acest trai imposibil, femeia fugise de acasă, se mutase în alt oraș și nu mai dăduse nici un semn de viață. Așadar, căruțașul executase condamnarea pe nedrept. Reîntîlnind-o, el a omorît-o, nemaiputînd fi condamnat la o pedeapsă pe care o ispășise anterior, în urma unei erori judiciare !

Mirarea unui spărgător

Ofițerul a intuit că infractorul, după ultimele spargeri, pentru a nu fi identificat și pentru a scăpa de urmărire, nu se va mai folosi de buletinul de identi-

tate furat, ci se va înregistra la hoteluri cu numele său real. Apoi, fiind în posesia tabelului cu oamenii care lucraseră împreună cu Dorin, a verificat la hoteluri dacă numele vreunuia dintre ei figura în registrele de cazare. Această verificare i-a oferit, la hotelul „Cișmigiu", și „dezlegarea" mult așteptată.

Furtul colierului

Hoțul era Crăciun, al doilea paznic. El nu putea să ajungă într-un minut lîngă paznicul șef, dacă n-ar fi știut locul exact unde se afla acesta. Victima-i spusese, prin stație, să vină, că era atacată, însă fără a-i indica etajul și sala. Dacă ar fi fost străin de afacere, Crăciun ar fi trebuit să parcurgă, pe rînd, toate încăperile muzeului, pînă să-l găsească pe paznicul șef, operațiune care i-ar fi luat destul timp...

De-a v-ați ascunselea

Privind la fotografia din buletinul de identitate, căpitanul Roman a observat că ea îl arăta pe hoț mult mai în vîrstă, decît anii pe care el trebuia să-i aibe în raport cu data nașterii înscrisă în act. Din acest contrast izbitor, ofițerul și-a dat seama că infractorul își aplicase fotografia sa în locul pozei titularului buletinului de identitate, titular care era, desigur, mult mai tînăr decît hoțul.

Pantoful cenușăresei

Hoațele erau femeia cu pulovăr vernil și cea cu pălărie grena. Una ceruse pantoful drept și alta pe cel stîng, dar se încurcaseră la număr. Urmă-

rindu-le, căpitanul le văzuse plecînd fără să plătească...

Porumbița albă

Ofițerul a sesizat că asfaltul de sub mașină era uscat, în timp ce în jur era umed, fiindcă plouase fără întrerupere toată după-amiaza și toată seara. Ca atare, hoții au fost demascați, dovedindu-se mincinoasă afirmația lor că fuseseră cu mașina la plimbare.

Orbul găinilor

Pe fondul tipografic de pe spatele cărților de joc, Valy făcuse cîte un semn foarte discret, cu creionul chinezesc. Apoi „citea" cărțile partenerilor, pe verso, prin ochelarii săi, care aveau filtru separator de culori.

Logodna cu... justiția

Infractorul s-a trădat cînd a spus că formase la cușeta de bagaje cifrul „G 710". Pe butonul cu litere de pe ușa unei astfel de cușete, cele zece litere și, deci, posibilități de a forma cu ele un cifru sînt următoarele : A, B, C, D, E, F, H, K, L, M. După cum observați, literele G, I și J lipsesc.

„Autograful"

Ofițerul a sesizat că escrocului îi lipseau de la mînă două degete ceea ce explica și faptul că pe „cărțile de vizită" se găsiseră cu regularitate aceleași opt amprente.

Samson, Dalila și dolarii

Fiindcă „Țîcă" scrisese pe el numărul camerei sale de la hotel, unde urma să se întîlnească cu Paula.

Jocul cu... viața

Tudorică, cu asentimentul șoferului, dorind să facă copiilor săi, în noaptea Anului Nou, o bucurie cu... artificii, introdusese, în cele trei baloane, carbid, apoi le umpluse cu oxigen și le legase la gură. Neimaginîndu-și urmările unei asemenea imprudențe de proporții, pusese baloanele undeva, în cabina autocamionului, pornind la drum. Și... la cea mai mică presiune asupra baloanelor, inevitabilul se produsese. Explozia le-a fost celor doi fatală !... (Cazul e real).

Butoiul cu... pulbere

Căpitanul Roman a sesizat că locul unde fusese butoiul era curat (fără urme de gunoi și tencuială). Atunci, și-a dat seama imediat că avea de-a face cu o înscenare. Spargerea tavanului se făcuse din interiorul magazinului, soțul gestionarei ajutîndu-se de butoi.

Pe urmele alcoolului

Decretul nr.153/1970 sancționează, la articolul 2, litera „d", „provocarea de scandal în localuri publice" cu închisoare corecțională de la 20 zile la 3 luni. Criminalul, care cunoștea foarte bine dispozițiunile acestui decret, se gîndise să provoace un scandal „tare", într-un local public, urmînd să fie arestat imediat și să primească maximum de pedeapsă, respectiv 3 luni. Pe durata acestei „vacanțe", penitenciarul era, în mintea lui, cea mai bună „ascunzătoare" !

Într-o seară de toamnă

Cu mersul trenurilor sau chiar și fără el. Trenurile care circulă de la Bacău la București și invers, de la București la Bacău, opresc în stația C.F.R. Ploiești-Sud, iar cele care circulă de la Făgăraș, prin Brașov, la București și invers, de la București la Făgăraș, opresc în stația C.F.R. Ploiești-Vest. Deci, Paula s-a trădat cînd a afirmat că, venind de la Bacău, tînărul care i-a furat banii a coborît în stația C.F.R. Ploiești-Vest.

Martorii muți

Firele găsite de căpitanul Roman erau de lînă și proveneau de la căciulița Monicăi.

„Inscenarea"

Hoțul era paznicul, care declarase că, deși plouase toată noaptea, dăduse mai multe tîrcoale magazinului. Căpitanul Roman observase, însă, că paznicul avea pantofii curați.

Gestul reflex

Hoții de buzunare trag portofelele din buzunarele de la piept cu două degete, respectiv cu degetul arătător și degetul mijlociu. O „priză" perfectă la portofele ar fi atunci cînd ambele degete ar avea aceeași lungime. Întrucît ele n-o au, hoții tind spre această „priză", exersînd continuu mișcarea de care am vorbit și care le dă impresia de alungire a degetului arătător. Această mișcare se transformă, involuntar, într-un gest reflex, atunci cînd se apropie momentul „prizei" și cînd, evident, emoțiile cresc.

Taina sursei de lumină

Deoarece la biserica din satul Răducăneni fuseseră descoperite, la intrare, două bețe de chibrit arse, căpitanul Roman își dădu seama că infractorul, în afară de chibrituri, nu avusese pregătită și o altă sursă de lumină. Faptul că în interior nu se găsise, apoi, nici un băț de chibrit ars, însemna că infractorul găsise acolo o sursă de lumină, care nu putea fi alta decît lanterna preotului. Detașînd-o de la bicicletă, preotul o folosea la iluminat în biserică, în lipsa chibriturilor, uitînd să relateze acest fapt ofițerului. Autorul furturilor era tînărul la care se găsise lanterna și care se folosise, apoi, de ea, și la spargerea celorlalte două biserici...

Otrava nu e totul...

Întrucît „sinucigașul" n-apucase să-și încheie fraza din bilet, ultimele cuvinte fiind tremurate și diforme, însemna că spasmele morții îl doborîseră în timp ce scria. În această situație, tocul trebuia să fie în mîna mortului sau căzut pe masă ori pe jos, și nu *în călimară*. Asasinul a uitat acest amănunt.

Cuprins

Cuvînt înainte 3

Invitația la miliție 5
Misterul bancnotei 10
Enigma urmelor de pași 13
Taina furtului din tren 19
Telefonul anonim 22
Minciuna demascatoare 26
Spargerea magazinului de încălțăminte . 33
O greșeală copilărească 37
Dispariția ceasului de mînă 41
Plus sau minus infinit 44
„Șoarecele" și „pisica" 53
„Eringo" aduce proba 62
O „simplă" neglijență 63
Anunțul la Mica publicitate 73
Enigma unui polițist 81
Mirarea unui spărgător 83
Furtul colierului 91
De-a v-ați ascunselea 95
Pantoful cenușăresei 100
Porumbița albă 104
Orbul găinilor 112
Logodna cu justiția 120
„Autograful" 126

Samson, Dalila și dolarii 134
Jocul cu... viața 139
Butoiul cu... pulbere 143
Pe urmele alcoolului 148
Într-o seară de toamnă 154
Martorii muți 159
„Înscenarea" 166
Gestul reflex 170
Taina sursei de lumină 174
Otrava nu e totul... 177
Răspunsuri 181

Redactor : maior ION ARAMĂ
Tehnoredactor : GH. CUCOȘ

Bun de tipar 13.02.1978. Apărut 1978. Tiraj 65.000 exemplare. Hîrtie ziar sul de 50 g/m². Format 540×840/16. Coli tipar 12. B. 214.

Comanda nr. 70 706
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România